

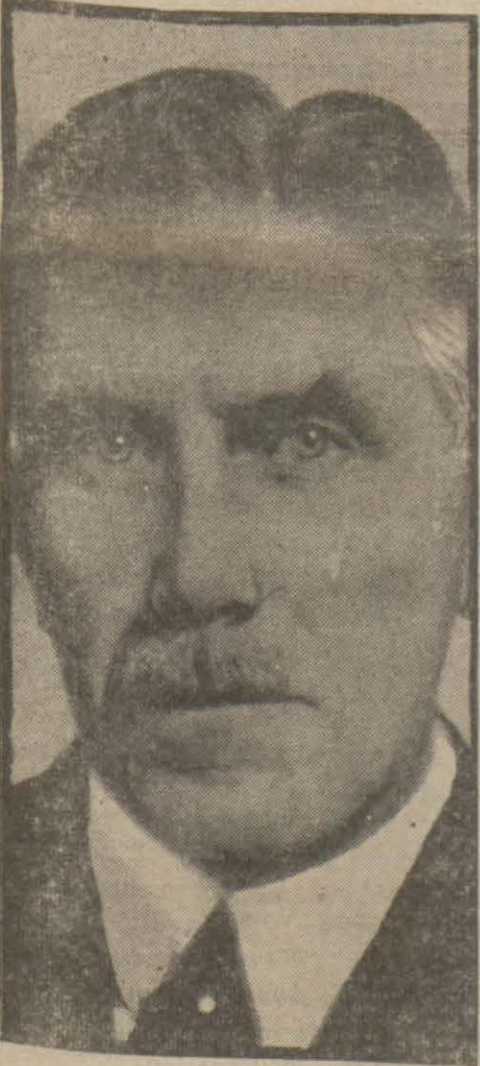

Almanya'ya dostça ve açıkça söylemeliyiz

Almanyanın Türk etkârınca kendi hakkında beslenen görüş tarzını tadil edecek bir siyaset yolu tutması için henüz vakit vardır

Almanyanın bir hayat sahası - na ihtiyacı ne kadar tabii ise küçük Balkan devletlerinin de müstakil bir hayata ihtiyaçları o kadar tabii ve sonra da Türkiyenin kendisi için bir emniyet sahası istemesi o derece basit bir hayat mantığı neticesidir.

Şu dakikada Türk etkârı Almanyanın küçük Balkan devletlerinin istiklallerine kâfi derecede hümet ettiğine kani bulunmadığı gibi Türkiyenin emniyet sahası hakkına riayetkâr olduğuna da emin değildir. İstikbalin bütün hâd'selerine karşı kendimizi her nevi mes'uliyetten korumak için bu hakikati açıkça söylemeğe mecburuz.

Yeni Alman elçisi Fon Papen

(Arkadaşımız Muhittin Birgen Ankaradan yazıyor)

Yazısını ikinci sayfada (Hergün) sütununda bulacaksınız!

Güreşçilerimizden Yaşar ve Mustafa ikinci oldular

Oslo 28 (A.A.) — Güreşçilerimize refakat eden arkadaşımız Ömer Be - sim bildiriyor — Bu gece Avrupa güreş şampiyonası final maçları yapıldı. Güreşçilerimizden Yaşar ve Mustafa ikinci oldular. Çoban Mehmed rakibi Estonyalıya tuşla mağlûb oldu.

Romanya Hariciye Nazırı Ankaraya da ge'cek

Deyli Herald gazetesi yazıyor: Roman - ya hariciye nazırı Gafenko - Londradan Parise, Paristen Romaya gidecek, Bük - reşe döner. Belgrada uğrayacaktır. Ge - lecek ay, Türkiye'ye gidecektir.

HİTLERE CEVAB

Lehler : " Tehdide asla boyun eğmiyeceğiz!,, diyorlar

Almanya, anlaşmaları fashettiğini Londra ve Varşovaya bildirdi

Berlin nutkun bir suretini de Ruzvelte cevap olmak üzere Amerika maslahatgüzarına verdi

İngilizler diyorlar ki

" Nutuktan Berlinin bir tecavüzden korktuğu anlaşılıyor. Almanyanın emniyetini garantiye hazırız..

Lehler diyorlar ki

" Danziğin Almanya'ya terkini ve koridorda bir Alman yolu yapılmasını asla kabul etmeyiz! ,,

Fransızlar diyorlar ki

Pariste ileri sürülen ilk mütaleaların hulâsası :
" Biz başladığımız işe bakalım! ,,

Londra 29 (Hususi) — Hitler'in dün Raystag'da söylediği nutuk Avrupa si - yası merkezlerinde büyük bir soğuk - kanlılıkla karşılanmıştır.

Alman hükümeti, Berlindeki İngiliz ve Leh sefirlerine dün tevdi ettiği bi - rer nota ile Leh - Alman ve İngiliz - Alman anlaşmalarının feshedildiğini resmen bildirmiştir.

İngiliz - Alman deniz anlaşmasının feshi, İngilterede hayret uyandırma - dığı gibi, Leh - Alman ademi tecavüz

paktının feshi de Lehistanda hiçbir en - dişeyi mucib olmamıştır.

Lehler ne diyorlar?

Varşovanın salâhiyetkar mahfelle - rinde ehemmiyetle kaydedildiğine gö - re, Lehistan hiçbir tehdid önünde bo - yun eğmiyecek ve emrivaki siyasetine asla cevap vermiyecektir.

Aynı mahfeller, Leh - Alman ademi tecavüz paktının müteveffa Mareşal Pilsudsky'nin eseri olduğunu tebarüz (Devamı 11 nci sayfada)

Hitlerin nutku

Alman Devlet Reisi 3 saat 25 dakika süren nutkunda Ruzveltin tekliflerini reddetti, Alman - Leh itilâfile Alman - İngiliz deniz anlaşmasının feshedildiğini bildirdi ve Danziği istedi

Berlin, 28 — Raystag meclisinde söy - lediği nutukta B. Hitler ezümle demiş - tir ki:

— Birleşik Amerika devletleri hükü - met reisi bana bir telgraf gönderdi ki, bunun muhteviyatını biliyorsunuz. Bana hitaben yazılmış olan bu telgraf mealin - den radyolar ve gazeteler vasıtasile bü - tün dünya benden evvel haberdar olmuş ve birçok cihan demokrat matbuatı ta - rafından ileri sürülen mütalealar bu tel - grafın gayet kurnazca yazılmış bir tabii

eseri olduğu ve gayesinin milletler tara - fından idare edilen hükümetlere zengin - ler tarafından idare edilenlerin harbu - tedbirlerinin mes'uliyetini yükletmek ol - duğu nazikâne bir surette bildirilmiş ol - duğundan Raystagı içtimaa davet ederek Alman milletinin mümessili olan sizlere, kabul veya reddetmeniz için, cevabımı bildirmek istedim.

Diğer taraftan B. Ruzvelt tarafından tatbik edilen usule riayet etmeği faydalı (Devamı 11 inci sayfada)

Bizim gözümüzle nutuk

Vaziyet naziktir, fakat Hitler son sözünü söylemedi
Yazan

Selim Ragıb Emec
(Yazısı 2 nci sayfadadır)

Nutkun Lehlere aid kısmından ürkmemek kabil değildir
Yazan

Emekli general
H. Emir Erkilet
(Yazısı 5 inci sayfadadır)

Türk - Sovyet görüşmeleri dün Ankarada başladı

İngiliz gazetelerine göre Rusya bize askerî ittifak teklif etmiş!

İtalyan ajansı, Moskovanın bizim kararımız belli olmadan demokrat devletlere yardım vâdinde bulunmak istemediğini bildiriyor

Bay Potemkinin şehri mizde çekilmiş bir resmi

(Yazısı 11 inci sayfada)

Hergün

Almanya dostça
Ve açıkça söylemeliyiz ki...

Yazan: Muhtetin Birgen

İçinde yaşadığımız zamanların müstesna ehemmiyetine rağmen çoktanberi münhal bulunan Ankaradaki Alman sefarethanesi işlerini tesellüm üzere yeni Alman sefiri Von Papen vazifesinin başına geçti. Bu münasebetle iki memleket arasındaki münasebetlere bir göz atmak faydalıdır.

İlk bakışta gözümüze çarpan vakia şudur: Prusyanın Avrupada enternasyonal bir politika unsuru olmaya başladığı tarihtenberi Almanya ile Türkiye arasında hemen hemen fasilasız bir dostluk hüküm sürmüştür. Bu dostluk, bir aralık, pek kısa bir zaman için, Avusturya - Macaristan dolayısıyla, bundan otuz sene evvel küçük bir gölge geçirmiş, fakat, Bosna-Hersek meselesinden sonra tekrar tabii kuvvetini bulmuştu. Cihan Harbindeki silâh arkadaşlığının acı ve tatlı hatıralarından sonra, Türkiye ile Almanya, sulh müşahedelerinin tekâmülleri ve bu tekâmülleri canlandıran mücadeleler arasında birbirlerinin mukadderatlarına yalnız karşılıklı bir sempati ile baktılar. Türkiye'nin Sevres muahedesine karşı açtığı isyan bayrağını, Almanya nasıl dostluk duygularıyla selâmladıysa Almanyanın da Versailles muahedesine karşı açtığı mücadeleyi Türkiye aynı duygularla takip etti. Sulhtenberi iki memleket arasındaki kültür ve iktisad münasebetleri mütemadiyen inkişaf etti ve bu inkişaf, her iki taraf için de ancak faydalı oldu.

İlk bakış içinde gözümüze çarpan bu hâdiseleri böylece memnuniyetle kaydettikten sonra bir de bugünkü dünya içindeki münasebetlere gelecek olursak bu noktada da aşağıdaki müşahedelere varabiliriz.

★

Nasyonal sosyalist Almanyanın, kendisine hayat imkânları temin eylemek üzere, yapmış olduğu bütün gayretlere ve hamlelere karşı Türkiye efkârı pek yakın zamanlara kadar yalnız dostane bir alâka gösterdi. Fakat, dost olduğumuz için açık söyleyelim ki, Çekoslovakyanın kat'î surette ortadan kaldırılmasını takip eden hâdiseler arasında Türkiye efkârı kuvvetli bir sarsılmanın tesiri altında kalmış bulunuyor. İtalya ile elele vererek Balkanlarda Almanyanın yaptığı hareketler, bu memleketin kuvvetlendikçe haksızlığa meylettigini gösteren deliller suretinde telâkki edildi. İlk defa olarak Türk efkârı kendi kendisine sordu: «Haksız bir kuvvetin mütemadi surette göstermekte olduğu yayılma hareketi nereye ve ne vakte kadar devam edebilir?» Kendi kendisine bu suali sormuş olan Türk milleti, henüz bu suale gene kendi kendisine vereceği cevap için düşünmekle ve hâdiselere bakmakla meşguldür. Bu cevap, bir dereceye kadar, Almanyanın önümüzdeki pek yakın zamanlarda takip edeceği siyasetle de alakalıdır. Önümüzdeki hâdiseleri sükûnetle bekleyip ona göre hüküm vermeyiz için henüz vakt vardır. Bunun için göreceğimiz hâdiselerin iyi şeyler olmasını ve son vukuatın uyandırdığı fena tesirleri izale edebilmesini temenni etmek bir vazifedir.

★

Geçende de bahsettiğimiz gibi, Alman milletinin kendisine yaşamak imkânları verecek bir hayat sahasına sahip olmasını biz pek tabii buluruz. Almanya, eğer bu sahayı, kendisi ile karşı karşıya geldikleri zaman, bütün münasebetlerini müsavi hakların verdiği müsavi salâhiyetlerle konuşan dost memleketler arasında ararsa böyle bir siyaseti tasvibden başka söyleyecek sözümüz yoktur. Fakat, böyle yapmayıp ta Almanya, elindeki kuvvete dayanarak şu milleti tehdit, bu milleti ihata, ötekini bir çember içine hapsederek, siyasi dostluğunu askerî bir cebirin tehdidi altında yürütmek isterse biz buna ancak tek bir kelime ile cevap veririz: Hayır!

Almanyanın son bir ay içinde takip etmiş olduğu siyaset, maalesef, bizim tasvib edeceğimiz yoldan gitmedi. Halbuki, bütün politikasını hak üzerine oturtmak iddiasıyla meydana atılmış olan Führerden biz, böyle bir hareket beklemiyor ve onu her milletin hakkına, Alman hakkı imis gibi riayet ve hürmet göstererek hü-

Resimli Makale:

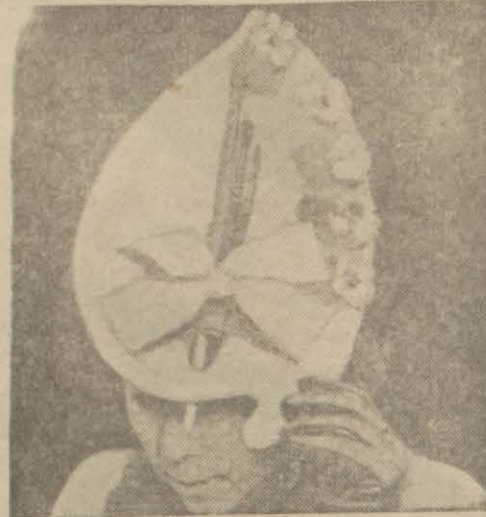
Yapan kuvvet, yıkan kuvvet..

Dünyada başlıca iki kuvvet vardır, birincisi yapar, adına nikbinlik deriz, ikincisi yıkar, ona bedbinlik adını veririz. Bu iki kuvvetten birincisi bir terakki pistonudur; insanı hamle yapmaya, ilerlemeye teşvik eder, ikincisi bir balta halindedir, bizde faal ne kadar hassa varsa hepsini parçalar, nihayet hayata da bitirir.

Milletlerin tarihinde büyük iş başarmış olan adamların hayatlarını tetkik ediniz, bütün muvaffakiyetlerinde «yapabilirim» kanaatinin amil olduğunu görürsünüz, buna mukabil merdivenin ilk basamağında kalanları «yapılmaz» düşüncesinin bağladığı muhakkaktır. Kendinize ve muhtinize faydalı olmak istiyorsanız «yapılmaz» kelimesini unutunuz.

SÖZ ARASINDA

Palet mi,
Şapka mı?

Londrada açılan resim sergisine kadın ziyaretçiler resimde gördüğümüz gibi palet şapkalarile gelmişlerdir.

tün Cenubşarkı Avrupasında, karşılıklı hak üzerine kurulmuş bir dostluk sebebi kurmaya çalışacak yeni bir sulh dostluk kahramanı olarak görmek istiyorduk. Son zamanlarda gördüklerimiz, bu tarzda düşünen Türk efkârını esash bir surette sarsmış olduğunu açıkça söylesek bunun çok samimi bir söz olduğuna Alman dostlarımızın inanacaklarını ümid edebiliriz.

★

Bugünkü vaziyet karşısında şöyle düşünürüz: Almanyanın bütün hayat davası, birkaç Balkan devletini istiklâlden mahrum etmekten mi ibarettir? Eğer böyle ise bugünkü siyasetin bir manası olabilir ve biz de ona göre icab eden vaziyeti alırız. Hayır, öyle değil de, Almanyanın dünya ile görülecek haklı davaları varsa bunların müdafaa sahaları Balkanlar değildir. Balkanlara açık samimi, karşılıklı haklara tam hürmetle gelmeyen Almanyanın, dünyanın hiçbir tarafında davasını müdafaa edemeyeceğine kani olduğumuz için, onun ne yapmak istediğini bir türlü anlayamıyoruz. Romanyayı iktisadî istiklâlden mahrum eden, Yugoslavyayı üç taraftan kuşatıp ondan sonra konuşmaya kalkan Almanya, bizce üstüne bindiği şahlanmış kuvveti bir türlü elindeki dizgine itaat ettiremeyen hayvanın karnını rasgele mahmuzlayan bir süvariye benzer. Bunun içindir ki, son bir

(Devamı 10 uncu sayfada)

Hergün bir fıkra

Ben idare ederim

Marsilyalı meşhur mübalâğacı Mariyüs, misafirlerine yeni yaptıracağı evi anlatıyordu:

— Bir yemek salonumuz olacak, dedi, boyu 60 metre, eni 50 metre..

Karısı kulağına eğildi:

— Dikkat et Mariyüs, fazla mübalâğa ediyorsun, inanmıyacaklar..

Mariyüs karısına yavaşça:

— Şimdi ben idare ederim!

Dedi ve sözüne devam etti:

— Tavanının yüksekliği de 30 santim kadar bir şey..

Madridin meşhur
Müdafil

İki sene Madrid müdafiliğini yapmış olan General Miyaha yanında karısı ve yavrusu olduğu halde Parise gelmiş, doğruca Küba elçiliğine gitmiştir. General bundan böyle Kübada yerleşecektir.

Dünya boks şampiyonu
Londraya çağrılıyor

Meşhur İngiliz boksörü Farrin meneceri, gazetecilere verdiği beyanatta şöyle demiştir:

— Londralı boks organizatörü Sidney Hulls, zenci boksörü Londraya davet etmem ve burada dövüştürmem için kendisine 30 bin İngiliz lirası garanti teklif eylemeğe bana salâhiyet vermiştir.

Luisse verilecek olan 30 bin liradan vergi payı kesilmeyecek ve zenci boksör ünvanı için dövüşecektir. Maç Temmuz sonlarında veya Ağustos başlangıçlarında yapılacaktır.

Dudak boyası ve İngiliz
hâkimi

Londra mahkeme reislerinden bir zat, bir dava esnasında makyaj masrafı yüzünden kocasıle arası açılan bir kadını dinledikten sonra:

— Aklınıza şaşayım.. makyaj ve hele dudak boyaları bir kadının güzel yüzünü bozmaktan, harab etmek ve çirkinleştirmekten başka bir işe yaramaz! demiştir.

Yeni bir sinema
Yıldızı

Hollywoodun yeni keşfettiği sinema yıldızı Elen Dru Londrada, «Gözyaşı akmayan Fransız» isimli bir film çevirecektir. Genç artist Londraya ayak basar başlamaz ilk işi 4 yaşındaki oğluna bir telgraf çekmek olmuştur.

Sözün kısası

Kara Mehmed

E. Talu

Meşhur Fransız ressam [İngres] aynı zamanda güzel keman da çalarmış. Ondanberi Fransada, asıl sanatlarına gene o değerinde ikinci bir sanat ilâve edenlere, bu ikincisi için: «Filâmn İngres kemanıdır..» derler.

Balıkesirin muhterem evladı ve mebusu Hayreddin Karan bız politika adamı ve gazeteci bilirdik. Meğer onun da, büyük muvaffakiyetle kullandığı bir İngres kemani varmış! Hayreddin Karan çok kudretli bir ozanmış.. bir çarpıda üç kalın cildlik bir hamaset destanı yazabilecek kadar zengin bir ilham kaynağına sahibmiş.

Onun, diğerlerinden asla aşağı kalmıyan bu yeni hüviyeti ile meydana çıkması yeni Türk şiiri, yeni Türk edebiyatı için pek kıymetli bir kazançtır.

Henüz birinci cildi intişar eden [Kara Mehmed] i okumağa başladığım anda, kendimi kaptırarak, kitabı elmden bırakmadan hatmettiğimi söylemeliyim. Bu kadar cezbedici bir sadelik, bu derece sürükleyici bir selâset bu tarz eserlerde çoktandır özlediğim, susadığım bir şeydi. Mısraların tertibinde hiç zahmet çekilmediği, pınar gibi fıskıran ilhamın yüksel ve pürüzsüz bir sanatla itilâf ederek ahenge inkilâb ettiği belli.

Şair bu sühulete bizzat öyle kapılmış ki bazan kafiyelere itina etmediği olmuş. Yoksa, [Kara Mehmed] inkilâb Türkiye-sinin ilk hamasi destanıdır ve bir şaheserdir.

Mevzu, Türkün ezeli ve ebedî mevzudur. Türk erinin yiğitliğidir; vatan uğrunda feragati ve fedakârlığıdır; Türk anasının civanmerdliği; ve.. cihan tarihinin muazzam abidesi olan Türk inkilâbidir.

Eserin kabına kitabe [epigraphe] olarak şu kit'a yazılmıştır:

Elde süngü, koşarım; odur benim ıstı-
ğım,
Gözetlerim hilâli.. yolum zafer yoludur.
Kim çıkarsa karşıma: Ezer, yıkar, ya-
karım..
Türküm, Hakka bin şükür! Göğsüm
iman dohudur.

Kahraman Kara Mehmedin özünü tasvir ve izah eden bu mısralara başkalarını katmaya nefsimde cesaret bulamıyorum. Şairin kendi ince ve coşkun ruhunu nefhettiği hissolanun bütün o kitab dolusu mısraların içinden, birini diğerlerine tercih ederek seçecek olursam, geriye kalanları inciteceğimi zannederek korkarım.

Çok samimi söylüyorum: Hayreddin Karan fikir âlemine nefis bir armaganda bulunmuştur. Temiz ve yüksek heyecan duymak isteyenler [Kara Mehmed] de bunu bulurlar. Bilhassa, yeni yetişen nesil için bu kitab çok kıymetli ve faydalıdır. Geçenlerde, ressamlarımızdan, inkilâbı fırçalarıyla tesbit etmelerini dilemiştim. Hayreddin Karan bu yatan borcunu kalemi ile ödiyerek ilk adımı atmıştır.

Sayın hemşehrime bütün kalbimle tebrik, takdir ve tebci ederim.

E. Talu

Bir Sovyet tayyaresi
Amerikaya uçtu

Moskova, 28 (A.A.) — Tayyareci Kokinakinin idare ettiği «Moskoa» tayyaresi bu sabah saat 4,19 da İzlanda -Groinland tarikiile hiçbir yere inmeden Amerikaya gümek üzere uçmuştur.

TAKVİM

NİSAN											
Kumül. sene	29		Arabi sene								
1366	Rosmi sene		1353								
Nisan	1939		Kasım								
16			172								
CUMARTESİ											
GÜNEŞ			REBÜLEVVEL			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.				
0	04		8	07		8	07				
9	58		8	04		8	04				
Öğle		İkinci		Akşam		Yatsı					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.				
Z.	12 11	16 02	19 08	20 45							
4.	09 08	08 59	12 12	1 43							

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Dün öğle üzeri radyo makinesinin önünde Alman devlet reisinin nutkunu dinlemeye çalışıyorduk. İlk dakikalarda ses iyi geldi, Raystag meclisinin arzetmekte olduğu manzara tasvir çalışan spikerin hattâ nefes anışı bile duyuluyordu. Her Hitlerin kürsüye çıkışını karşılayan alkış seslerini de gayet net olarak duyduk. Yalnız Alman devlet reisi söze başlayınca iş değişti. Şimdi ses yerine boğuk bir ısıklık, külçe külçe parazit geliyordu, düğmeyi çevirerek diğer bir Alman istasyonunu aradık, orası da öyle idi, bir üçüncü, bir dördüncü Alman istasyonu da dinlenmeyecek şekilde idi. İtalyan istasyonlarının Almanyadan alarak retransmission yapacaklarını işitmiştik. Onlara baktık, hakikaten nakled-

yorlardı, fakat onlar da aynı gürültü içinde idiler. Anlaşıldı ki Alman devlet reisinin sözlerini boğmak istiyen bir yabancı istasyon mütemadiyen parazit yapıyordu.

Nutku bu şekilde dinleyip almak mümkün olmayınca telli telgraf ile tedarik edenlerin vasıtalarına baş vurduk.

İşi bitirdiğimiz zaman hatırımza radyonun harb zamanında en mühim bir propaganda silâhı olacağını iddia edenlerin sözleri geldi, şüphe yok ki haksız değillerdi. Fakat biz az evvel karşılaştığımız vaziyeti düşününce radyo silâhının derhal susturulabilecek mahiyette olduğuna göre hiç işe yaramayacağına inandık, ey okuyucu sen:

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

TELGRAF HABERLERİ

Tahranda büyük geçid resminde askerlerimiz şiddetle alkışlandılar

Tahranda 28 (A.A.) — Anadolu Ajansı'nın hususî surette gönderdiği muhabiri bildiriyor:

Dün öğleden itibaren bütün Tahranda büyük askerî geçid resmini görmek için Celâliye alanına dökülmüştü.

Halılarla süslenmiş geniş tribünlerde bütün heyetler, yüksek devlet memurları yer almıştı. Alâhazretin hususî pavyonunun sol tarafında kurulan saltanat çadırında İran imparatoriçesi, Mısır melikesi, Prenses Fevziye, Şehinsahın kızları ve dam donörler oturuyordu. Bu çadırın solunda da bütün generaller, daha ileride ise Mısır askerlerinden başlayarak İngilizler, bizim askerler, Fransızlar, Sovyet müfrezesi ve İran askerleri hazır.

Geliş şiddetli alkışlarla karşılanan Majeste, yanında Veliahd olduğu halde atla askerî teftiş etmiş ve İran askerinin büyük başbuğunu selâmlamak için bütün yüreğiyle haykırdığı hurrular âfakî enlatmıştır.

Alâhazret otağına döndükten sonra kıymetli bir muhabbet jesti olarak yanlarına heyetimiz reisi Ali Rana Tarhan'a Orjeneral Kâzım Orbayı çağırarak lütfünde bulunmuştur.

Süvarilerin geçişi
Evvelâ süvariler cidden meharetli binicilik numaraları yapmış ve çok alkışlanmıştır. Dörtüncü koşan atlar üzerinde mütemadiyen yere atlayıp yeni den atına binen, ağzında kılıç fırladık gibi dönen, dört atı birden şahlandıranak ilerliyen, üç at üstünde piramit halinde ilerliyen yiğitleri yalnız İranlılar değil, fakat bizler, büyük İranın dostları ve kardeşleri de göğsümüzü iftiharla kabarmış olarak seyrettik. Bu merasimi müteakib asıl geçid başladı.

Mehmedçikler geçerken
Kırmızı mavi elbiseleri içinde bronz

yüzleri parlayan Mısır hassa alayına mensub süvari ve piyade müfrezelerinin geçişi cidden güzeldi. Bunu İngilizlerin muntazam yürüyüşü takip ettiği ve hepsi şiddetle alkışlanıyordu. Bunlardan sonra boz bir kütleye halinde takım kolunda Mehmedçiklerimiz ilerlemeğe başladı. Önde şanlı sancağımız Türk ordusunun kardeş İrana selâmını ve muhabbet hislerini getiren bölük görünür görünmez herkes ayakta kardeş millet, kardeş Türkün sembolünü durmadan dinmeden alkışlamağa başladı. Sancağımız eğildi, kardeş ordunun başbuğunu hürmetle selâmlıyor ve sonra yeşil bir granit parçası halindeki kıtanın başında ilerliyor. Arkadaş Fransızlar, sonra da Sovyet müfrezesi geçti.

Şimdi kardeş İranın şanlı ordusu geliyor. General Sakaki'nin takdim ettiği bu kolordu, dünyanın her tarafındaki bütün ordularla boy ölçüşebilecek, vatanını her türlü tecavüzlerden tamamile masun tutabilecek kudretli bir ordunun yüksek bir nümunesidir.

Geçidin bidayetinde önde Türk tayyarelerini, bunun arkasından da İranın mükemmel hava filolarını seyrettik.

Gece yarısı genç evliler saray bahçesinde dizili üç kardeş ordu mümessilleri askerlerin, sıra ile Mısır, Türk ve İran askerlerinin arasından geçerek otomobile binmiş ve arkada diğer otomobiller olduğu halde Mermer saraya gidilmiş.

Mermer saray kapısında dünkü Mısır ve bugünkü İran prensesi halinde, İran millî marşı ile karşılanmış ve Mermer sarayın kapıları dört gün dört gece süren haşmetli binbir gece düğünün den sonra bu mes'ud ve sevimli çiftin üzerine kapanmıştır.

Türk - Arab dostluğu

Erdün Emîrinin oğlu İnönünün fahrî yaveri

Emîr Vahaba yollarda parlak merasim yapıldı

Amman, 28 (A.A.) — Emîr Abdullah hazretleri Reiscümhur İnönünün fahrî yaveri olarak Türk ordusunda staj görecek olan Emîr Naib Şerefine dün akşam veda ziyafeti vermiş ve genç Emîr sabah merasimle ve halkın tezahüratı arasında Şam, Berut, Trablus yolu ile Ankaraya gitmek üzere hareket etmiştir. Kendisine yaver Sıtkı ve bir polis refakat etmektedir. Teşyi merasimini Emîr Abdullah şereflendirdi. Türkiye başkonsolosu Karasapan, hükümet erkânı, İngiliz komutanı, mızka ve askerî müfreze vardı.

Emîr bu vesile ile oğluna şunları söyledi:

«Bugünden itibaren benim değil, İnönünün oğlusun. Alay komutanına selâmını söyle ve kendini Emîr değil, asker olarak takdim et. Büyük Atatürk ile aramızda başlayan dostluğun Türk - Arab dostluğu olarak ne kadar popüler olduğu güzergâhtaki Arab âleminin candan alkışı ile sabit oldu. İki kardeş millet için bu hâdisenin mana ve şümülü azımdır.»

Şamda tezahürat

Şam, 28 (A.A.) — Maveraıy Erdün Emîri Abdullah hazretlerinin staj yapmak için Ankaraya gitmek üzere bugün Şama uğruyan oğulları Emîr Naib hazretleri Suriye hududuna geldiği dakikadan itibaren her geçtiği yerde pek parlak surette istikbal edilmiştir.

Şam şehri bugün tarihi ve görülmemiş bir gün yaşamıştır. Şehrin methalinden ötele kadar 7 dakikadan ibaret olan mesafe erkek, kadın, çocuk çocuk on binlerce halkın izdihamından ve mütemadi alkışlarından dolayı ancak bir buçuk saatte katedebilmiş.

Millî Şefin çocukları bir çay ziyafeti verdiler

Ankara 28 (Hususî) — Cümhuriyeti İnönünün çocukları Ömer, Erdal, Özden bugün Halkevinde arkadaşlarıyla bir çay ziyafeti vermişlerdir.

Sümerbank Ve Etibank

Ankara 28 (Hususî) — Sümerbank ile Etibankın birleşerek tek bir müessesede halinde faaliyete bulunacakları na dair bazı gazetelerde çıkan haberler hakkında resmî mehafil ademi malumat beyan etmektedir.

Cenub hududlarımızda ve karasularımızda yakalanan kaçakçılar

Ankara 28 (A.A.) — Geçen bir haftanın içinde gümrük muhafaza teşkilâtı cenub hududunda 33 kaçakçı, 2 bin 910 kilo gümrük kaçağı ile 24 Türk lirası, 6 altın lira, 2 tüfek, 55 mermi, 8 kesini hayvanı ile 6 kaçakçı hayvanı, Van bölgesinde 6 kaçakçı, 50 kilo gümrük ve inhisar kaçağı, Ege kıyılarında kara sularımızda avlanan bir yabancı ile bir balıkçı sandal ele geçirmiştir.

Ramide bir seyyar satıcı eski metresini yaraladı

Evvelki gün Ramide Cuma mahallesinde bir yaralama vak'ası olmuş, Fazilet adında bir kadın evvelce beraber yaşadıkları Hasan adında biri tarafından bıçakla yaralanmıştır.

Seyyar satıcı Hasan, Faziletle birlikte yaşamış ve kadının bu teklifi reddetmesine kızarak gece habersizce evine girmiş ve bıçağını kadının kalbine sapıyarak kaçmıştır.

Yaralı kadın imdadı sıhhi otomobili ile Haseki hastanesine kaldırılmıştır. Hasan aranmakta ve hâdiseye hakkında tahkikata devam edilmektedir.

Bulgaristanın vaziyeti Londrada görüşüldü

Bulgar gazetelerinde çıkan bir karikatür

— Güzelim, senin ismin nedir?
— Dobruca.
— Ya senin?
— Benim ismim Egelidir.
— Sevincinin sebebi anlaşıldı. evlenmeğe namzed bekârlar, hep sizden bahsediyorlar.

Londra 28 (Hususî) — Romanya hariciye nazırı Gafenko ile İngiliz ricali arasında cereyan eden görüşmeler esnasında, Bulgar taleplerinin ehemmiyeti mevzuu bahsedildiği anlaşılmaktadır.

Bu noktaya temas eden «Taymis» gazetesi ezcümle diyor ki: Müzakereler esnasında bilhassa Romanyanın Bulgaristan ve Sovyet Rusya ile olan münasebatı ve bu münasebatın bütün safhaları tetkik edilmiştir.

Bulgaristanın Romanya üzerinde arazi iddiaları vardır. Bu iddialar nazırı itibara alınmış, fakat bunların halî için Romanya nazırına şimdilik herhangi bir telkinat yapılmamıştır.

Diğer taraftan Londradaki Rumen mahfelleri, Romanya - Bulgaristan münasebatının dostane bir surette halini memnuniyetle karşılayacaklardır.

Bu mahfellerde açıkça söylendiğine göre Romanya, cenubi Dobricanın Bulgaristana terkin prensip itibarile kabul etmektedir. Ancak buna mukabil Bulgaristan da, Balkanların müstakbel siyasî kurumuna karşı bazı taahhüdler almıştır.

Sırb - Hırvat Anlaşması

Belgrad, 28 (A.A.) — Yugoslavya başvekili Tsevetkoviç tayyare ile Zagrebden buraya dönmüş ve derhal naib Prens Pol tarafından kabul edilmiştir.

Başvekil, Hırvat lideri Maçekle yaptığı anlaşma hakkında naibe izahat vermiştir. Eğer naib bu anlaşmayı tasvib ederse bugün Tsevetkoviç ile Maçeki kabul etmesi bekleniyor. Bu takdirde anlaşmanın metni derhal neşrolunacak ve bu anlaşmayı tatbik edecek hükümetin teşekkülü için naib istişarelere başlayacaktır. Sırb - Hırvat müzakerelerinin muvaffakiyetle neticelendiği haberi gerek Belgradta, gerek Zagrebde büyük bir sevinçle karşılanmıştır.

İngiliz heyeti Bukreşten Atınaya gitti

Londra 28 — Halihazırda Bukreşte mali, ikisadî ve ticarî müzakerelerde bulunmakta olan resmî İngiliz murahhas heyeti müzakerelerini hitama erdirdikten sonra, Atınaya gidecek ve orada Yunan hükümetile bu nevi müzakerelerde bulunacaktır.

Heyet, bugün Atınaya hareket etmiştir.

Fon Papan bugün itimatnamesini veriyor

Ankara 28 (Hususî) — Almanya büyük elçisi Fon Papan, yarın öğleden evvel saat 10 buçukta Cümhuriyetimiz tarafından kabul edilecek ve itimadnamesini takdim edecek.

Siyaset ALEMİNDE

● Hitlerin nutkunu dinledik

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Her Hitler günlerdenberi beklenen mühim nutkunu dün irad etti. Gerek radyodan dinlenilebilen kısımları ve gerek ajansın bilâhare verdiği metin hülâsasından öğrendiğimiz şu oldu ki bu nutkun iradından evvelki zamanla sonrası arasında umumiyetle değişmiş hiçbir nokta yoktur. Fakat, yeni olarak malûm olan şeyler Alman - Leh paktının feshi ve İngiliz - Alman deniz anlaşmasının keelenmekün addedilmesidir. Bu anlaşmaların feshi için gösterilen sebepler ise Lehistanın İngiliz garantisini kabulü, İngilterenin de umumî kuvvet müvazenesini bozabilecek mahiyette olan mecburi askerlik hakkındaki son kararidir.

Bunun haricinde Berlin - Roma mihverinin eskidenberi takib edegeldiği siyasette berdevam olacağı anlaşılmaktadır. Hâdiselerin umumî seyirinden müphem olmak üzere dün gene bu şunlarda karaladığım satırlarla irad edilecek olan nutkun mahiyeti hakkında bazı tahminlerde bulunmuşum. Söylenen nutuk, bu tahminlerimi tamamen teyid etmiştir. Mihver devletleri ilk madde taksimi bakımından ortada haksızlık görüyorlar. Her Hitler bu haksızlığın tamirini istediği gibi Amerika Cümhuriyetine verdiği cevabla da yapılmış olan şeylere avdet edilemeyeceğini bildirmiş. Almanya, yeni dünya nizamının karşılıklı ve iki taraflı misaklarla takin edilmesini istiyor ki dünkü nokta nazarından başka birşey değildir. Hitler'in ehemmiyet verilmesi lâzım gelen sözlerinden biri de Fransa ile Almanya arasında araziye dair hiçbir ihtilâfın mevcud olmadığı hakkındaki ifadesidir ki Hitler, bunu da ilk defa söylemiş değildir.

Bilmukabil Almanya, Dancig koridoru davasını ilk defa resmî bir surette ortaya atmış bulunuyor ve İngilterenin hazırlıklarına cevap olarak da tarafeyn donanmalarının yüz ve yüzde otuz beş nisbetlerini muhafaza etmelerine dair Almanya ile İngiltere arasında yapılmış olan anlaşmayı feshediyor. Bu nutkun, İngiltere için her şeyden daha ziyade hassasiyet arzeden kısmı da bu olmak lâzım gelir. Almanya, İngilizlerle olan bu muahedeye riayet ettiği müddetçe, bilhassa haklı görünen davalarında İngilterenin eflâtunî protestolarını temin eylemiş bulunuyordu. Fakat bu muahede feshedildikten sonra İngilterenin Almanya'ya karşı olan vaziyet ve tavırında daha ehemmiyetli bir değişiklik olmasını beklemek mantikidir. Maamafih Her Hitler bu nutku ile son sözünü söylemiş değildir. Bütün devletlerle ve bilhassa Lehistan ve İngiltere ile müzakerede bulunabileceğini kaydetmesi temas kapılarının açık bırakılmasında fayda müşahede edildiğini ifade ediyor. Hitler'in nutkile vaziyet nezaketini kaybetmiş de değildir. Fakat bardağın muhtevası bir zerre eksilmediği gibi şimdilik bir damlalık bir ilâve ile dahil ziyadeleştirilmemiştir.

Selim Ragıp Emeç

Kahirede veni bir Filistin konferansı

Kahire, 28 (A.A.) — Yeni İngiliz tekliflerini müzakere üzere Filistin Arablarının bir heyeti bugün Kahireye gelmektedir.

Haber alındığına göre, bu konferansta bizzat hazır bulunmak üzere Mısır başvekili tarafından yapılan daveti Kudüs müftüsü kabul etmemiştir.

Nemencioğlunun ziyafeti

Ankara 28 (Hususî) — Hariciye Vekâleti Umumi Kâtibî Numan Menemencioğlu bu akşam Şehir lokantasında kordiplomatik şerefine bir aksam ziyafeti vermiştir.

Amerika Japonyayı Roma - Berlin mihverinden çıkarmağa uğraşmış

Ruzvelt, geçen sene Hitler ve Mussoliniye Asor adaları civarında buluşmalarını teklif etmiş, fakat bu teklif reddedilmiş

Vaşington, 28 (A.A.) — Amerika diplomasisinin bütün gayreti, halî hazırda

Japonyayı Roma - Berlin mihverinden çıkarmağa matuftur ve bir Avrupa harbi vahuru takdirinde büyük Okyanusta ve Uzakdoğuda nisbi bir statüko muhafaza etmek mümkün olacaktır.

Nevyork, 28 (A.A.) — New-York Times gazetesinin Vaşington muhabiri Arthur Krock, yazıyor:

«Reiscümhur Ruzvelt, Mussoliniye ve onun vasıtasile Hitler'e iki diktatörün kendisine denizde, Asor adaları gibi bitaraf bir ada civarında buluşmalarını teklif etmiş ise de bu teklif reddedilmiştir.»

Krock, bu teklifin Mayıs ve Eylül 1938

buhranları esnasında yapıldığını kaydetmektedir.

Ruzveltin maksadı devamlı bir sulh tesisi için diktatörlüklerin asgarî şartlarını neden ibaret olduğunu ve mutavassıt sâfite bu yolda bir hizmet ifa etmenin mümkün olup olmadığını anlamaktır. Reiscümhur buluşmak üzere herkesin bir harb gemisiyle hareket etmesini teklif etmiştir. Bu husustaki mesaj Ruzveltin bir ajanı tarafından Mussoliniye tevdi edilmiştir. Vaşingtonda zannedildiğine göre Mussolini bu teklifi Hitler'e bildirmiş ve kendisine verilen cevabda bu mülâkâtın bir itilâfa müncer olması ihtimali bulunsa dahi Hitlerin Avrupadan ayrılmıyacağı söylenmiştir.

Altı yaşında bir çocuk dört yaşındaki kız kardeşini tabanca ile öldürdü

Şilenin Sofulu köyünde feci bir hâdiseye olmuş, 6 yaşında bir çocuk 4 yaşındaki kardeşini tabanca ile öldürmüştür.

Sadeddin adındaki 6 yaşındaki çocuk dört yaşlarında bulunan kızkardeşi Memnune ile evde oynarken evde anne ve babasının bulunmamasından istifade ederek kilidsiz bulunan sandığı kaçırmış ve babası Ahmedin tabancasını çıkarmıştır. Sadeddin tabancayı karıştırırken Memnune korkmuş, o da küçük kardeşinin korktuğunu görerek tabancayı Memnuneye çevirmiş ve bu sırada tetiği de çekmiştir.

Tabancanın patlaması Sadeddin korkarak silâhı elinden fırlatmış ise de,

çikan kurşun Memnunenin kalbine isabet etmiş ve çocuk kanlar içinde yere yuvarlanmış ve ölmüştür.

Komşular silâh sesi duyarak çocukların anne ve babasına koşmuşlar ve birlikte eve döndükleri zaman Memnunenin çoktan ölmüş ve Sadeddinin kordudan bir köşeye büzülmüş olduğunu görmüşlerdir. Bu feci vaziyet karşısında çocuğun annesi küçük yavrusunun kanlı cesedine kapanarak bayılmış, Ahmed de tessürünü güçlkle zapt edebilmiştir.

Faciâ Alacalı nahiyesi jandarma kumandanlığına bildirilmiş ve tahkikata başlanmıştır. Hâdiseye kövde büyük bir teassür uyandırılmıştır.

Şehrin su ve kanalizasyon işleri tetkik ediliyor

Belediye yardım suretile alacağı tahsisatla şehrin bu mühim eksiklerini tamamlayacak

İstanbul Vali ve Belediye reisi Lütfi Kırdar şehrin temizlik işleriyle çok yakından meşgul olmaktadır. Şehri temizliğe kavuşturabilmek için en evvel su ve kanalizasyon işlerinin halli lâzım gelmektedir. Bu iki mevzu tetkik edilmekte, belediye ve vilâyet sıhhat işleri müdürlükleri müştereken İstanbul şehrinin su vaziyetini gözden geçirmektedirler. Kırkçeşme suları şehirden kesilmiş bulunmaktadır. Halkalı ve Taksim sularının da kesilmesi esas itibarile kararlaştırılmıştır. Yalnız her iki su birdenbire kesildiği takdirde şehrin susuz kalması muhtemel olduğundan, Sıhhat Müdürlüğü buna bir çare aramaktadır. Bu arada memba sularının satışları da esaslı bir şekilde sokulacaktır.

Şehir işleri:

Vali yol inşaat programlarını tetkik etti

Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar dün İstanbul Nafıa Müdürlüğünde meşgul olmuş, İstanbulun 1939, 1940 ve 1941 senelerinin yol inşaat programlarını tetkik etmiştir.

Atatürk bulvarının maketi hazırlanıyor

İmar işleri müdürlüğü, Atatürk bulvarının maketini vücutte getirmekte dir. Maket, gelecek hafta başında şehrimize gelecek şehircilik mütehassısı Prost tarafından tetkik edildikten sonra, esas şeklini almış olacaktır.

Florya gazinosuna 100 bin lira sarfedilecek

Floryada yapılacak gazinoya belediye 100 bin lira sarfetmeğe karar vermiştir. 100 bin liranın 70 bin lirası ile bina tamamlanacak, mefruşata 30 bin lira harcanacaktır.

Gıda maddeleri satan dükkânlar kontrol edildi

Dün, belediye müfettişleri Eminönü kazası dahilindeki gıda maddeleri satan dükkânları kontrol etmişler, zarıtal belediye talimatnamesine aykırı hareket eden esnafı cezalandırmışlardır. Son hafta içinde 172 kişi hakkında ceza zaptı tanzim edilmiştir.

Yerebatan caddesi genişletilecek

Yerebatan caddesi üzerinde caddeyi darlaştıran ahşap binaların istimlak edilerek yıkılmasına karar verilmiştir. Belediye fen işleri müdürlüğü istimlak edilecek binaların planlarını daimi encümenine göndermiştir.

Müteferrik:

Belediye iktisad işleri yeni müdürü vakında vazifesine başlayacaktır

İstanbul Belediyesi iktisad işleri müdürlüğüne tayin edilen Ticaret Vekâleti küçük kredi dairesi şefi Saffet, Salı gününden itibaren yeni vazifesine başlayacaktır.

Bu hafta 500 seyyah geliyor

1 Mayıs günü Alman bandıralı Mihvoke vapur ile muhtelif milletlere mensub 500 seyyah gelecektir. Seyyahlar, şehrimizde bir gün kalacaklardır.

Halkevleri komisyonu toplandı

Halkevleri komisyonu dün Partide toplanmış, Kadıköyünde yapılacak Halkevi binasının projesini tetkik etmiştir. İnşaat iki güne kadar müteahhidlere ihale edilecektir.

Toplantılar:

Eminönü Halkevinde temsil

Eminönü Halkevinden: Çağaloğlundaki salonumuzda Evimiz gösterit şubesi tarafından bu akşam saat 20,30 da Tipi piyesi temsil edilecektir.

Börek yeyen bir adam zehirlendi

Beyoğlunda Suterazisi sokağında 2 numaralı evde oturan 22 yaşında Fuad, yediği börekten zehirlenmiş, bera-yi tedavi Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Şehrin henüz kanalizasyon teşkilâtına malik olamayışı pislîğe âmil olan sebeplerin biri olarak gösterilmektedir. Belediye, şehir sokaklarında kanalizasyon tesisatı yapacak, ilk iş olarak Kurbalidere temizlenecektir. Belediye mevcut kanal temizleme vasıtalarını takviye ederek bu işe başlayacaktır. Bu civarda fennî lâğım çukurları inşa edilecektir. Aynı çukurların büyüklüğü Kadıköy, Kasımpaşa, Unkapanı ve bazı diğer semtlerde de yapılacaktır. Kanalizasyon inşaatına yeni bütçede mühim miktarda tahsisat konulmuştur. Belediye yardım suretile alacağı paraların bir kısmı ile bu mühim işi tamamlayacaktır.

Deniz işleri:

Denizbank yılın sahiller ilkbahar tarifesi

Denizbank yakın sahiller ilkbahar tarifelerinin tatbikına yarından itibaren başlanacaktır. Yeni tarife geçen yılki tarifeye nazaran hayli farklıdır. Yalova hattı seferleri günde iki defaya çıkarılmıştır. Sabahları kalkan posta akşamları kış tarifesinden daha geç kalkarak Yalovadan dönecektir. Ayrıca Pazar tarifesinde birçok ilâveler yapılmıştır. Pazar günleri Adalarla Büyükdada, Maltepe, Bostancı arasında bir vapur sefer yapacaktır.

Zeytinburnu fabrikasından denize top atışı yapılacak

Bugün Zeytinburnu fabrikası sahilinden deniz istikametine toplarla atış yapılacaktır. Deniz Ticareti Müdürlüğü keyfiyeti denizcilere tamim ederek bu sahadan geçerken tedbirli davranmalarını bildirmiştir.

İnhisararlarda:

İnhisarlar Umum Müdürü bugün geliyor

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün yeni kadrosu ve idareye âid diğer işler hakkında Gümrük ve İnhisarlar Vekâletile temaslarda bulunmak üzere bir kaç gün evvel Ankaraya gitmiş olan İnhisarlar Umum Müdürü Adnan Hallet Taşpınar, bugün şehrimize dönecektir.

Kültür işleri:

Üniversitede spor teşkilâtı hazırlıkları yapılıyor

Üniversitede vücutte getirilecek spor teşkilâtı için hazırlıklara başlanmıştır. Tıp Fakültesi dekanlığı, spor yapacak gençlerin listesini hazırlamaktadır.

İnkılâb dersleri imtihanları

Üniversite inkılâb dersleri imtihanlarına Mayısın on beşinden itibaren başlanacaktır.

Bir kadın çamaşır asarken sokağa düştü

Kasımpaşada Arabacılar sokağında oturan 30 yaşında Nefise, evin ikinci kat balkonundan çamaşır asarken müvazenesini kaybederek sokağa düşmüştür.

Nefise, hurdaş bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bir otomobil bir bisiklete çarptı

Zincirlikuyuda bir otomobil kazası olmuş, şoför Arifin kullandığı 1055 numaralı taksî, Sotiri adlı bir çocuğun bindiği bisiklete çarpmıştır.

Başından yaralanan Sotiri, imdadı sıhhi otomobili ile Beyoğlu hastanesine kaldırılmış, şoför Arif yakalanmıştır.

Mevlidi nebevî

İstanbul Müftülüğünden: 2 Mayıs 939 Salı günü Rebülevvel ayının on ikisine müsdâf olmak - la önümüzdeki Pazartesi günü akşamı (Salı gecesi) Mevlidi Nebevî olduğu ilân olunur.

Mavna suiistimali tahkikatı neticelendi

Bir müddet evvel, Liman İşletmesi İdaresi zamanına aid mühim bir mavna yolsuzluğu hakkında İktisad ve Maliye Vekâletleri müfettişleri tarafından tahkikat yapılmakta olduğunu yazmıştı. Bu suiistimalin bir safhası olan ve Bartında yapılan 24 Mavna işine aid tahkikat neticelenmiştir.

Gerek müfettişler ve gerekse Denizbank tarafından teşkil edilen tahkikat heyetinin ayrı ayrı yaptıkları incelemeler sonunda, bir müteahhid delâletile Bartında yaptırılan bu 24 mavnanın hem şartnameye uygun olmadığı halde teslim alındığı ve hem de fiatlarının hakiki kıymetinden iki misli kadar fazla olduğu anlaşılmıştır.

Bu mavnalar peyderpey teslim alındıkça paralar müteahhide verilmiş, fakat en son parti mavnaların teslimümü tahkikat sırasına rasladığı için, bunların bedelleri ödenmemiştir. Denizbank teşekkülünden evvel yapılmış olan bu mavnalar siparişinden, idarenin 100 bin lira kadar bir zarar gördüğü ve beheri azamî 2,500 liraya yapılmış mümkün olan mavnaların 5-6 bin liraya müteahhide verildiği anlaşılmıştır. Sipariş işinde ihmali görülenler hakkında kanunî tahkikat yapılacağı haber verilmektedir.

Saldırayın bayrak ve Atılayı denize indirilme merasimi yapılacak

Almanya'da yaptırılan Saldıray denizaltı gemisinin havuzlanması işi bitirilmiş, gemi dün sabah Haliçten çıkmıştır.

Saldıray sınıfından Haliçte Valide kızağında yaptırılmakta olan Atılay denizaltısı inşaatı süratle ilerlemekte dir. Gemi birkaç güne kadar denize indirilecektir. Saldıray gemisine bayray çekme merasimi ile Atılayın denize indirilmesi merasiminin önümüzdeki hafta içinde aynı günde yapılması muhtemeldir.

Şehrin muhtelif semtlerinde hırsızlık yapan iki sabıkalı yakalandı

Sabıkalı hırsızlardan kunduracı İbrahim ile Tanaş, Emniyet Direktörlüğü 2 nci şube memurları tarafından yakalanmışlardır.

Yapılan tahkikat neticesinde, hırsızların şehrin muhtelif yerlerinde bulunan birçok evlere girdikleri ve ekseriyetle yükte hafif, pahada ağır mücevherat vesair eşya çaldıkları anlaşılmıştır.

Çalınan eşya meydanında, Lâlelide oturan Fikriyenin mücevherleri, Beyazıdda Soğanağa mahallesinde oturan Oğuzun eşya ve mücevherleri, Yerebatanda Karanlık sokakta oturan Tayyarın fotoğraf makinesile gramofonu ve Fatihte Emin apartmanında oturan Kâniyenin para ve mücevherleri de vardır.

İbrahim ile Tanaş suçlarını itiraf etmişler ve çaldıkları eşyalar da bulunmuştur. Her ikisi de bugün adliyeye verilecektir.

1 Mayıs ve İş Bankası

Türkiye İş Bankası A. Ş. İstanbul Şubesi: 1 Mayıs Pazartesi Bahar Bayramı münasebetile Bankamızla Galata, Beyoğlu şubeleri ve Beyazıd, Kadıköy, Üsküdar şubelerini kapalı bulunacaktır. Jansları kapalı bulunacaktır.

İLÂN

Bahar bayramı münasebetile, Osmanlı Bankasının Galata merkezile, Yenîcamî ve Beyoğlu şubeleri 1 Mayıs 939 Pazartesi günü kapalı bulunacaktır.

Denizbank kooperatifinde bazı yolsuzluklar örtbas edilmiş!

Hesab tetkik heyeti, idare meclisi azalarından bazı kimselerin evvelce vukubulan yolsuzlukları kapattıkları ve umumî heyete yanlış kâr gösterdikleri neticesine vardı

Denizbank kooperatifinin geçenlerde yapılan umumî heyet iktisadında hesabı tetkik için seçilen beş kişilik heyet, çalışmalarına devam etmektedir. Tetkik heyeti mesâfisini 6 Mayıs'a kadar bitirecek ve verecek rapor 8 Mayıs'ta umumî heyet toplantısında okunacaktır.

Haber aldığımız göre, heyet hesabı tetkik sırasında şayanı dikkât bazı noktalara tesadüf etmiştir. Bilhassa kooperatif idare meclisi azalarından mes'ul bazı kimselerin 937 yılında yapılan yolsuzlukları örtmüştükleri ve heyeti umumîyeye yanlış kâr gösterdikleri söylenmektedir.

937 yılı bilançosunun tanzimi sırasında ambarlarda mevcut eşyanın kıymeti hakiki kıymetinden çok fazla olarak gösterilmiş ve kâr bu suretle yanlış hesap edilmiştir. Ayrıca hisseleri biten kimselere de hisse verildiği görülmüştür.

Kooperatif, 938 bilançosuna göre 11 bin küsur lira zarar etmiştir. Alâkadarlar bu zararın 11 bin lira olarak değil, kooperatifin bir senede 70 bin lira kâr temin emesi mümkün olduğuna göre, 81 bin lira olarak kabul edilmesini icab ettiğini ileri sürmektedirler.

Kooperatif işlerinde yolsuzluğu görülenler hakkında takibat yapılacaktır.

Poliste:

Bir kasab çırağı merdivenden düştü

Ayazpaşa caddesinde 23 numaralı kasab dükkânında çıraklık eden Taku, Taksim'de Pertev apartmanına et götürürken, servis merdiveninin parmaklıksız olduğunu farkedemiyerek yere yuvarlanmıştı.

Vücudünün muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanan Taku hastaneye kaldırılmıştır.

Bir kolonya imalâthanesinden yangın çıktı

Marpuşçularda Çarşılı handa Ahmed Otuzbirin 15 numaralı kolonya imalâthanesinde çalışan İlyâ, gaz ocağına benzin koyarken gaz ocağı birdenbire parlamıştı. İlyânın yüzü yanmış ve döşeme tahtaları ateş almış ise de ateş büyümeden söndürülmüş, İlyâ tedavi altına alınmıştır.

Askerlik işleri:

Askre davat

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesi: 334 doğumlu ve bunlarla muameleye tâbi ehil yetnamesiz İslâm ve gayriislâm kısa hizmetlerle yüksek ehliyetnameli deniz kızağ metlileri 1 Mayıs 939 da hazırlık kıtasında bulunmak üzere sevkedileceklerdir. Bu maksadla bunların, vesikaları ve hüviyet çizimleriyle birlikte subemize derhal müracaat etmeleri ilân olunur.

Şehzadebaşı
TURAN Tiyatrosunda
Bugün talebe saat 15 de
ÇOCUK FABRİKASI
Bu gece umuma
BİR İÇİM SU
büyük vovvil 8 perde Atilla Serç varyeteleri

KAPLAN ÇOCUK

BUGÜN İPEK ve SARAY Sinemalarında

Hayatımızda hiç bir vakit gülmediğiniz kadar güleceksiniz.
TÜRKÇE SÖZLÜ

3 AHBAP ÇAVUŞLAR HARBE GİDİYOR

Meşhur Arşak Palabıyıkyan'ın en nefis Komedi
Ayrıca: Programa ilâve olarak:

ELMAS HIRSIZLARI

Fransızca sözlü, çok heyecanlı macera filmi

Bugün saat 1 ve 2.30 da tenzilâtli matinelere saat 8.40 da iki film birden
3 Ahbap Çavuşlar Harbe gidiyor ANKARA'da HALK ve SUS Sinemalarında da gösterilmektedir.

DANSTAN İŞLENMİŞ BİR ESER...

MÜZİKLE SÜSLENMİŞ BİR FANTAZİ...

NEŞ'E İLE ÖRÜLMÜŞ BİR FİLM...

GINGER ROGERS ile FRED ASTAİR'in Yarattığı

UÇAN VALSLAR LALE SINEMASINDA

Bugün saat 1 ve 2.30 da uzuz halk matinesi

BUGÜN

MELEK

Sinemasında

Nefis şarkı ve hafif musiki ile süslü

ZEVKLİ-İNCE ve EĞLENCELİ BİR FİLM

(Fransızca sözlü)

DANSİNG MELEĞİ

Baş rollerde: SIMONE SIMON
ROBERT YOUNG - DON AMECHE

Ayrıca: Paramunt dünya haberleri ve Miki Mavs
Bugün saat 1 ve 2.30 da tenzilâtli matine

Bugün SAKARYA Sinemasında

Mevsimin en büyük aşk filmi

GOETHE'nin en hissi eseri

VERTER

PIERRE - RICHARD WILM

ve ANNIE VERNAY tarafından

Bugün saat 1 - ve 2,30

Hollywood'un bütün yıldızları

ŞAHANE

ÇILGINLIKLAR

Tamamen renkli, en çığın, en fazla

danslı ve şarkılı Revü Filminde

tenzilâtli matinelere

İki buçuk sene dağda gezen azılı bir şaki öldürüldü

Jandarma müfrezesile müsademeye tutuşan haydut, aldığı yaraların tesirile ölü olarak ele geçirildi

Bergama (Hususi) — İki buçuk sene evvel Bergamanın Yortanlı köyünden Hamza adında biri bir hâdise yüzünden dağa çıkmış ve şakavete başlamıştı.

O zamandanberi yapılan takibat bir semere vermemiş ve daha evvel bir katil suçundan yedi buçuk sene Bergama hapishanesinde yatan Hamza, hapishanede edindiği ve bilâhare mahkûmiyetini bitirip çıkan arkadaşlarının yanında gizlenmeğe muvaffak olmuştu.

Filhakika Hamza hapishanede bulunduğu müddet zarfında birçok mahkûmlarla dost olmuş ve birçoklarına para yardımıyla bulunarak onların minnetarlığını kazanmıştır. Birçok köylerde birer hapishane arkadaşı bulunan Hamza, iki buçuk sene Bergama ile Balıkesir ve Manisanın dağ köylerinde kendine her zaman bir melce bulabilmiş ve bütün bu havalıyı tanımakta olması da, bir türlü ele geçmesine imkân vermemiştir. Hamza yakalanamadığından cesaretlenerek işi gittikçe azıtmış ve önüne geleni tehdide başlamıştır.

Bir müddet evvel Hamza bu şekilde bir ihtiyar köylünün yolunu keserek elli lira para ile bir takım elbise istemiş ve köylüde hâdiseyi Bergama jandarma kumandanlığına anlatmıştır.

Zabita köylüye elbiseyi götürmesini söylemiş ve karakol kumandanı da bir avcı kıyafetinde köylü ile Hamzanın buluşacakları yerde pusu kurmuştur.

Şehir köylüden elbiseyi alıp paraları isterken, jandarma kumandanı teslim olmasını söylemiş ve bilâhare de ateş etmeğe mecbur kalmıştır.

Fakat Hamza köylüyü siper alarak yalnız bacağından yaralı olduğu halde karanlıktan ve arazinin müsaid oluşundan istifade ederek kaçmıştır. Bu azılı eşkiya birkaç gün sonra, daha evvel işkence ederek İstanbul'a kaçmağa mecbur bırakıldığı Aksekili Hasanın Kozağın Subey Karaköyündeki evine giderek bu sefer de karısına işkence yapmış ve bir kilimle, bir çarşaf almıştır.

Hâdiseden haberdar olan müfrez Hamza'yı Tekeköy civarında Aykeşiği denilen yerde çevirmiş ve jandarma kuvveti ile eşkiya Hamza arasında şiddetli bir müsademe olmuştur.

Nihayet Hamza isabet eden kurşunla

Azılı haydut Hamza

rin tesirile ölmüş ve bu yaman şakinin ihtiyar kadından aldığı kilim ona kafen olmuştur.

İzmitte bir ihtiyar şimendifer altında parçalanarak öldü

İzmit (Hususi) — Evvelki gün saat 18,5 da İstanbuldan gelmekte olan Eskişehir treni İzmit istasyonuna gireceği zaman, ihtiyar bir adamın makas yerine doğru ilerlemekte olduğu görülmüştür. Bu arada o sırada manevra yapan bir makine de makasın olduğu hatta geçmiştir. İki tarafında koskoca makineleri gören şaşırın ve ne tarafa kaçacağına tayin edemeyen adam, evvelâ posta trenine, sonra da manevra makinesine çarpmış ve altında kalarak parça parça olarak ölmüştür. Bütün gayretlere rağmen bu zavallı adamın hüviyetini tayin etmek mümkün olamamıştır. Müddeiumumilik tahkikata başlamıştır.

Adanada yaz

Adana (Hususi) — Cenub bölgesi artık baharı geçirmiş, yaza girmiş bulunuyor. Son birkaç gün içinde havalar birdenbire ısınmıştır. Hararet 28-30 arasındadır. Bu sebeble halk bağlara taşınmağa başlamıştır. Nisan sonunda yaylalarda göç başlıyacaktır.

Adanada iki ekmek fabrikası kuruldu

Adana (Hususi) — Şehirlerin ihtiyaç planının baş maddesini hiç şüphesiz ki «Ekmek meselesi» teşkil eder. Ve bu iş, artık Adanada modernize edilmiş bir haldedir. Şehrin gündelik ihtiyacı olan 20.000 kilo ekmeğin dörtte üçünü imal edecek iki büyük ekmek fabrikası kuruldu. Bundan dört ay evvel köhne fırınlarla idare edilen şehrin ekmeği ihtiyacı, bu suretle, artık sâhhi, fennî bir şekle girmiş bulunuyor.

Ekmek imalatının bu şekilde teksif edilmesi, maliyetin düşmesi içinde imkânlar bırakmaktadır.

Adanada ekmek fiatlarının, bugünkü kalite bozulmadan 50-100 santim daha ucuzlatılması meselesi etrafında alâka-darlarca tetkikler yapılmaktadır. Hali hazırda burada ekmek fiatları, mevaddi iptidaiyenin mahalli pazardan temini göz önünde tutulursa, pek normal değildir. Bugün Adanada kilosu dokuz kuruşa satılan birinci nevi ekmeğin sekiz ve hattâ yedi kuruşa kadar indirilmesi imkân dahilinde olduğunu bu işlerle meşgul mütehassıslar söylemektedir.

Bu gayenin tahakkukunu da, bugün faaliyet haline geçen iki büyük ekmek fabrikası mümkün kılacaktır.

Mermeri çok güzel işliyen bir san'atkâr

İzmir (Hususi) — Ali Taşçı isminde genç bir san'atkâr, Ebedî Şef Atatürkün mermerden bir büstünü büyük bir muvaffakiyetle meydana getirmiştir. Ali Taşçı heykeltıraş değildir. Tahsili orta derecededir. Şimdi de Millî Şef İsmet İnönünün bir büstünü meydana getirecektir.

Bu genç, vilâyete müracaat ederek kendisinin Güzel San'atlar Akademisinde tahsil ettirilmesini ve staj için Avrupa gönderilmesini rica etmiştir. Resiminde san'atkârın yaptığı mermer büst görülmektedir.

İneboluda elektrik çarpmasından bir kadın öldü

24 Nisan akşamı bakkal Hasan eşi Şefika, seyyar elektrik lâmbasını prize raptederek gündüzdün çamaşır yıkadığı mahalle getirirken bir aralık henüz ıslak bulunan elile beyaz porseleni olmyan lâmbanın dibinden tutar tutmaz bastığı yerin de ıslak olmasıyla şiddetli bir çarpma neticesinde yıkılmış ve biraz sonra ölmüştür.

Nutkun Lehlere aid kısmından ürkmemek kabil değildir

YAZAN

Emekli General H. Emîr Erkilet

Hitler bütün dünyanın 15 gündenberi beklediği nutkunu nihayet dün, Alman imparatorluk meclisinde söyledi ve Ruzveltin 15 Nisanda gönderdiği telgrafa cevap verirken yakın bir zamanda geçmiş ve gelecek siyasetini izah vesile buldu.

Bu nutuk daha söylenmeden, onun esas itibarile ne gibi esasları ihtiva edeceği hakkında, bilhassa batı demokrat devletleri matbuatında bir takım tahminlerde bulunulmuştu. Ekseriyle, nutkun menfi olacağı söyleniyordu. Çünkü Danzig gibi, müstemlekeler gibi ve nihayet Süveyş ve Cibuti gibi esas itibarile büsbütün haksız olmayan bir takım mesele ve davalar vardı ki bunlar ve diğerlerinin Ruzveltin, mesajında teklif ettiği usul ile yani sırf müzakere ile hal ve faslolumalarına imkân yoktu.

Dünyaya hakiki ve devamlı bir barış temin etmek için Ruzveltin, mesajında Almanyanın haklı olduğu ve olabileceği noktaları hiç olmazsa tebarüz ettirmesi ve tok devletlerin aç devletlere bütün inkişaf ve hattâ gıda kapılarını kapayarak sadece «müzakere masasının etrafına geliniz» demekle iktifa etmemeleri lâzımdı.

Südetler meselesini halden ve Çekoslovakıyı adeta kontrol ve vesayet altına aldıktan sonra, onun büsbütün dağıtılmasını intâç eden Almanyanın ikinci hamlesini biz o vakit te doğru bulmamıştık. Fakat bu, Almanyanın Danzig şehri, Leh Baltık koridoru ve doğu cenub Silezya meselelerinde de haksız olmasını icab ettirmez. Hiçbir kimse, İtalyanın, durup dururken, Arnavudluğu işgal etmesini ve bir müstakil devlet olarak ortadan kaldırmasını hoş görmez; fakat, Habeşistan bu devletin bir ülkesi olduktan sonra, onun, Doğu Afrika toprakları ile olan muvasalası cihetile gerek Süveyşteki ve gerek Cibutideki taleplerini hiçe saymak barışa hizmet etmek sayılmaz.

Bunun gibi, Almanyanın müstemleke taleplerinin kale bile alınmaları ve bilâkis, Cenubi Afrika birliğinin muhalefetine varıncaya kadar, bu taleblere karşı bir takım maniler kurulması ve tedbirler alınması barış yolunda atılmış adımlar mıdır?!

Şüphe yok ki, hiçbir kimse Japonyanın Çine tasallutunu ve mihverin Romanya, Yugoslavya ve Yunanistanın istiklâl ve hürriyetlerine dokunmasını istemez ve böyle bir harekete karşı icabında silâhla da muhalefet edilir; fakat böyle bir düşünüş Almanya, İtalya ve Japonyanın bütün yaşama haklarını toptan reddetmeği icab etmez.

Almanların Çekoslovakıyı, eski bir Alman eyaletidir diye bir çırpıda ortadan kaldırırması iyi bir hareket değildir. Batı demokrasi devletleri de, istemedikleri bu harekete, derhal silâhla mümanaat etmeli idiler. Böyle bir ihtimal bile Almanıyı belki o tecavüzünden menedebilirdi. Fakat İngiltere ve Fransa ve bunların arkalarından ne maksadla ne yaptığı her vakit sarîh olmayan, Şimalî Amerikann, Almanıyı Çekoslovakıyı parçalamaktan menedemedik diye kızarak bu sefer Lehistanı Almanya aleyhine teşvik etmeleri hiç te barış lehine bir hareket değildir.

Bizce, batı demokrasi devletlerine Lehistan meselesinde düşen sulh vazifesi bu iki memleket arasındaki ihtilâfları adilâne halle tavassut ve yardımdır. Lehistan da bu makul yoldan ayrılmamalıdır.

Danzig şehri Almandır; burada, Hitlerin dediği gibi, Lehistanın iktisadî menfaatleri ve bir Leh serbest limanı temin olunmak şartile bu şehri, her cihetle, aid olduğu Doğu Prusıya iade etmek hem Almanyanın bir hakkıdır ve hem de Lehistanın hayatî menfaatlerini muhîl değildir; bilâkis onun dış siyasetini düzeltir. Kezalik, Doğu Prusıya, bugünkü şeklide, ana Alman topraklarından, ilânihaye ayrı kalmaz. Haritaya bir bakışta, Versayın burada yaptığı marifetin tabiate de, tarihe de, coğrafyaya da ve bizzat Almanyanın bir hakkı olan müdafaasına da

ne kadar büyük bir aykırılık teşkil ettiğini görmemek kabil değildir. Buna bir çare bulmak ve hülâsa Leh - Alman hududuna yeni, kat'î fakat adilâne bir şekil vermek dünya barışını korumak için lâzımdır. Sadece «Almanlar doymuyor, bir şey verince daha fazlasını istiyor» demekle beynelmîlel tehlikeli ihtilâflar hallolunmaz.

Eğer harb istenmezse bu yolda hareket edilmek ve sadece mihverî, ekalliyette kalacağı şüphe bulunmayan yuvarlak masanın başına davet ile iktifa olunmak daha doğru olur.

Hülâsa, nutuktaki, Lehistan aid şiddetli ve kindar cümleleri okuyup, gerek tarihte üç dört defa taksime uğrıyan Lehistan ve gerek barış namına ürkmemek mümkün değildir. Maalesef, bugün dünya barışını en ziyade tehdiide istidadi bir nokta olarak Alman - Leh münasebetlerini görüyor ve asker olmasına rağmen Lehistanın makul bir siyaset vermiş olan Mareşal Pilsudskinin sağ olmadıktan müteessif oluyoruz; o Mareşal ki, ne Danzig'i ve ne de kodirodu istememiştir.

Hitler nutkunda Fransa ile hiçbir arazi ihtilâfı olmadığını tekrar tasrih etmiş ve emniyete muhtaç küçük ve orta devletlerin hürriyet ve istiklallerini onlarla ayrı ayrı yapacağı karşılıklı muahedeler ile garanti edeceğini söylemiştir. Bunların, barışın korunması noktasından büyük ehemmiyetleri vardır.

Bu meyanda, Türkiyenin emniyeti cihetile, ilâve edebileceğimiz şey şudur ki, biz Balkan komşularımızın istiklâl ve hürriyetleriyle şiddetle alakadanz. Karadenizin, Balkanın, Ege ile Doğu Akdenizin statükoalarının değişmesine hiçbir suretle rıza gösteremeyiz Türkiye barış isteklerini sözle değil, fiilen göstermiş bir devlettir. O sulhe muhtaçtır; fakat onun dolaylarında bir harb olursa onun bulunmayacağı taraf herhalde kendisi ile beraber komşularının ve denizlerin hürriyet ve istiklâline göz dikmiş taraflar olacaktır.

H. E. Erkilet

Manisa hastanesinden bir mahkûm daha kaçtı

İzmir (Hususi) — Manisada karısını öldürmek suçundan 20 sene 6 ay ağır hapse mahkûm edilen Mehmed oğlu Süleyman Zebel, tedavi edilmekte olduğu Manisa hastanesinden firar etmiştir. Katilin İzmirde bulunduğu haber verilmişse de yapılan araştırmalarda İzmirde gelmediği anlaşılmıştır. Suçlu, teksir edilen fotoğrafları, yakalanması için civar vilâyetlere gönderilmiştir.

Çankırıda çocuk bayramı

Çankırı (Hususi) — Çocuk haftası ve hakimiyet bayramı olan 23 Nisan bayramı şehrimizde büyük bir tezahürat ile başlamıştır. Çocuk Esirgeme Kurumunun hazırladığı zengin program aynen tatbik edilmiştir. Sabahleyin saat 10 da merasim başlamış, çocuklar ve halk Cümhuriyet alanında toplanmışlardır. Kurum adına bir söylevden sonra bir de şiir okunmuş, bunu müteakib dört ilk okuldan dört çocuk söz ve şiir söylemişlerdir. Öğleden sonra spor alanında çocuklara mükâfatah eğlenceler tertib edilmiş ve çok neşeli geçmiştir.

Doğançayın meyvaları

Doğançay (Hususi) — Doğançay Kocaeli vilâyetinin verimli köylerinden biridir. Demiryolu güzergâhında olan köyümüzde maarif hayatı ileri bir durumdadır. Buradaki ilk okula tehcüm fazla dır. Halk okuyup yazmağa çok meraklıdır. Köyün başlıca geliri meyva ile mısır ve buğdaydır. Bu seneki meyvaların çok bereketli olacağı tahmin edilmektedir. Meyva ağaçlarındaki hastalıklarla mücadele de müsbet neticeler vermektedir.

Konyada Lise - San'atlar mektebi maçı

Konya (Hususi) — Burada lise futbol takımı ile San'atlar mektebi takımı arasında bir maç yapılmıştır. Çok heyecanlı geçen müsabaka neticesinde Liseliler 2-1 galib gelmişlerdir. Resim Lise takımını göstermektedir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan Bey adamın biri için rüşvet olarak beş lira aldı.

... yakalanacağını anlayınca da beş lirayı vuttu demişler.

... adamı yakalamışlar, az zaman sonra röntgene koymuşlar, fakat beş lira midesinde erimemiş. Bu nasıl olur kil

Hasan Bey — Neye olmasın adamın midesi bizim karıya benziyor; demektir. O da on liralığı birkaç dakika içinde eritiverir.

Hâdiseler Karşısında

TESELLİ

— Yaşasın futbolcularımız.
... Bravo onlara..
... Tam manasile alkışı hak ediyor - lar.
... İşte sporcu denilenler böyle ol - maldır.
... Yüzümüzü ağarttılar vesselâm.
★
— Bravo atletler.
... Hele sürat koşucularımız diye - cek yok.
... Yaşamın be çocuklar.
... Hepinizi teker teker ellerim kıp - kırmızı kesilinceye, avuçlarım patla - yunciya kadar alkışlamak istiyorum.
★
— Yüksek atlayıcılarımız sizi ne ka - dar tebrik etsem azdır.
... İşte, rekor kırmak bu sizin yap - tığınıza denir.
... Sizi her yerde, her zaman böyle görmek isterim.
... Varolun be!
... Sizi atlarken seyrettim. Göğsüm

heyecanla kabardı. Muvaffakiyetleri - nizi dinlerken sevincimden gözlerim yaşıyordu.
... Sizinle boy ölçüşecek var mı aca - ba?
— Yüzücülerimiz için ne söyleyece - ğimi bilmiyorum.
... Zaferden zafere koşan bu yiğit - lerle ne kadar öğünsem gene az bulu - rum.
... Balıklar bile onları seyredeler - ken kiskanıyorlardı.
... Atletler, futbolcular, denizciler, kayakçılar hepinize aşkolsun!..
★
Her gittikleri yerde büyük muvaf - fakiyetler kazanan güreşçilerimiz için birçok yazılar yazılıyor. Fakat diğer sporcularımız için yazılmış bir tek tak - dir yazısını okuduğumu hatırlamıyo - rum. Onların da gönülleri olsun diye böyle bir teselli yazısı yazmayı mu - vafık buldum.

İSMET HULÜSİ

Bunları biliyor mu idiniz?

Yeni çeşid bir gaz maskesi

Yeni icad edilen gaz maskeleri nümu - nelerinden biri de anne ile çocuğunu bir arada muhafaza edecek şekildedir. Bu maskelere, el ile işlenen bir pompa va - sıtasile hava verilmektedir.

★ ★ ★

Kısırlığın tedavisi için ilaç bulundu

Tıp dünyası yeni bir vitamin keşfet - miştir. Kısırlığa karşı kullanılan bu vi - tamine «E vitamini» ismi verilmektedir. Londra toplanan altı memleket doktor ve kimyagerleri E. vitamininin faydaların

Merih'te hayat olup olmadığı anlaşılacaktır

Dünyanın muhtelif rasathanelerinde galşın 30 heyetşinas bu yaz Merih yıldı - zının esrarını çözmeğe galşacaklardır. 15 senedenberi ilk defa olarak Merih yıldızı arza 56 milyon kilometre daha yakınla - şacaktır. Heyetşinaslar Mayıs iptidala - rından Eylül ortalarına kadar Merih'in hareketini günü gününe takip edecek - lerdir. Merih'te hayat olmadığı, bu su - retle daha kat'iyetle anlaşılacaktır.

★ ★ ★

6.600.000 Türk liralık hayat sigortası!

Amerikanın en büyük mühimmat fabri - katörlerinden biri olan Pierre du Pont de Nemours 6.600.000 Türk liralık bir hayat sigortası yapmıştır.

67 yaşında bulunan bu adam aslen Fransızdır. Dedesi Amerikaya hicret ey - liyerek ora tabiiyetini iktisab eylemiştir. Wilington şehrinde ve civarında 74 a - dede muazzam fabrikası vardır. Senelik hasılatı 770.000.000 frangı çok geçmekte - dir.

Bu fabrikalara tahsis eylemiş olduğu sermaye miktarı: 60.000.000 Türk lirasını geçmektedir.

dan bahsetmişler, Kopenhag murahhası doktor Voft - Moller, bu maddenin nebati yağlardan, yeşil yapraklardan elde edil - diğini tebliğ etmiştir. Kısırlığa uğrayan kadınlara E. vitamini tedavisinin büyük faydalar temin ettiği iddia olunmakta - dir.

GÖNÜLİŞLERİ

Basite irca edilen Bir muamma...

Bay «A. Ş.» i düşündürüp şaşırta n mesele bana bilâkis pek basit gibi göründü:

— Bay «A. Ş.» evlenmişti, ne şe - kilde bilmiyorum, fakat bekâr kal - dı. O zaman da karşısına küçüklü - ğünden beri tanımakta, konuşmakta olduğu bir genç kız çıktı.

Bay «A. Ş.» bu genç kıza belki çoc - uk olarak, arkadaş olarak görmekte devam edecekti, fakat bir gün bir kadın akrahadan işitti ki, genç kız ondan bahsetmiş, kendisini beğenip beğenmeyeceğini sormuş. İşte bir de - likanlığın hayatında iz bırakan ikin - ci aşk macerasının başlangıcı böyle olmuştur.

Bay «A. Ş.» artık genç kıza açıl - mıştır, onu sevmeye başlamıştır, a - nışından istemek kararındadır. Fa - kat hep bulutsuz duran sema olmaz.

Aşk tahrik eden bu genç kız, ilk adı - mını atan bu genç kız biraz hercai, frenk tabirile kaprisiöz görünmek - tedir. Şimdi mülteftir, biraz sonra onu kaşları çatkın olarak görüyo - ruz. Hattâ:

— Bize gelmesin, gelirse ebevey - nimin yanında benimle konuşmasın, şeklinde haber gönderdiği, bilâhare bu haberleri geri aldığı da oluyor.

Bay «A. Ş.» da aşk ateşi bütün şiddetle başlamıştır. Kızdan vaz - geçmesi mümkün değil ve benden: — Niçin böyle yapıyor? diye so - ruyor.

— Evlenme teklifini ailesine isal etmekte geciktiğin için, diye kısa bir cevap versem acaba kâfi midir?

★

Bay «Nail» e:

— Evlenmek için yaşın müsaid, fakat kesen zayıftır. Aileni haklı görüyorum. İlk hedefin aileyi tuta - cak temeli yapmak olmalıdır.

TEYZE

Kadın Köşesi

Gündelik bluz

Sade bir bluz nerede olsanız işinize yar - rar. Hele bu mevsimde... Bir iki geceli - ğine bir akraba evine giderseniz kırdâ, bahçede dolaşacaksınız. İki basit bluz bir etekle o müddet içinde çiçek gibi tertemiz görünebilir, rahat rahat gezip tozabilir - siniz. Eteğiniz bir olsa bile bluzu de ğiş - tirmek yeni bir elbise giymişsiniz kadar tesir yapabilir.

Dikmesi kolay, kumaşı ucuz, giymesi pratik, bundan elverişli elbise mi olur?

Fazla irilerle şişmanların belki ince görünmelerine mânidir amma, koyu renk ten yapılırsa bu mahzuru da kalmaz.

Bu sade bluzun biçimi nası mı olsun? Kısa kollar, ufak devrik bir yaka, kendi kumaşından ya dar bir jile, ya geniş bir ilik düğme bandı, birkaç pens, bir veya iki cep. Yahud da model gibi cepsiz... U - mumi çizgiler basit olunca teferrüatın şu veya bu türlü olması bir tesir yapmaz. E - sasen bu bluzda aranılan şey; biçim fev - kalâdeliği değildir. Vücade iyi uydurul - muş olması, daha bugün terziden gelmiş gibi titiz bir itina içinde görünmesi ve ren - gin tatlılığı onu şak göstermeye kâfidir.

Kız çocuğu elbisesi

Yıkabilen her hangi ince bir düz yünlü bu roba u - yar. Beyaz yünlü - den bir plâstron ko - nular. Uçları sentü gibi beli dola - şır. Aynı yünlüden bir de yaka yapı - lır. Bu yakanın uçları plâstronun iki yanında bira - kılır. Kollar hem kabarık, hem kal - kık olacaktır. Etek iki yandan dikili - dir. Bu dikişlerle bollatılacaktır.

Plâstronun üstüne ya lâvabl kotonla, yahud yünle yıldızlar işlenir. İşleme pek kolaydır. Her üstüste atılmış altı ilmik bir yıldız olur.

Mahkemelerde

Dün bir irtikâb suçlusu tevkif edildi

Suçlu zabıta memuru rüşvet aldığı hakkındaki iddianın, bir isnattan ibaret olduğunu söyledi

Son günlerde adliye intikal eden irtikâb hâdiselerinin adedi çoğalmış - tir. Evvelki gün iki rüşvet hâdisesin - den iki polis memuru adliye sevk - edilerek tevkif olunmuşlardı.

Dün de Sabri isminde bir polis me - muru irtikâb iddiasıyla, adliye tes - lim edilmiştir. Sabri hakkındaki iddi - aya göre, karısıyla arasında bir mün - zâa geçen Vangel isminde birinden, i - şini halletmek vâdile, 10 lira rüşvet almıştır.

Fakat, suçlu adliyede yapılan istic - vabında, hâdiseyi külliyyen reddede - rek:

— Böyle bir irtikâb meselesi vuku - bulmuş değildir. Bu, hüsumet delayı - sile bana yapılmış bir isnattan iba - rettir, demiştir.

Müddeiumulik Sabriyi 7 nci sor - gu hâkiminin huzuruna çıkarmış, maz - nun oraca da sorguya çekilmiştir. İstic - vab neticesinde, suçlu masum olduğun - da ısrar etmişse de, tevkifine karar ve - rilmiştir.

★

Evvelki gün 1 inci sulh ceza hâkim - liğince hakkında tevkif müzekkeresi kesilen irtikâbdan maznun polis me - muru Etem de, hakkında ilk tahkikat açılmak üzere, dün 4 üncü sorgu hâ - kimliğine verilmiştir.

Yirmi ev soyan hırsız ceza mahkemesine sevkedildi

Beşiktaş, Ortaköy ve civarında 20 ev soyan sabık muallim Apti hakkında yapılan adli tahkikat neticelenmiştir. Tahkikat, maznunun 20 sirkati de - lillerle sübut mertebesinde görülmüş - tür.

Apti 4 üncü sorgu hâkimliğinin ka - rarile, asliye 3 üncü ceza mahkemesi - ne sevkedilmiştir. Muhakemesine bu - günlerde başlanacaktır.

Ölümü şüpheli görülen bir adamın cesedi morga kaldırıldı

Kasımpaşada oturan Mustafa ismin - dir.

Merkez Bankasının Umumi Heyeti toplantısı

Cumhuriyet Merkez Bankasının um umi heyetinin Ankarada toplandığını telgraf haberlerimizde bildirmiştik. Y ukarıdaki resim, toplantıda bulunan zevatı Atatürkün hatırasını tazi ederlerken göstermektedir.

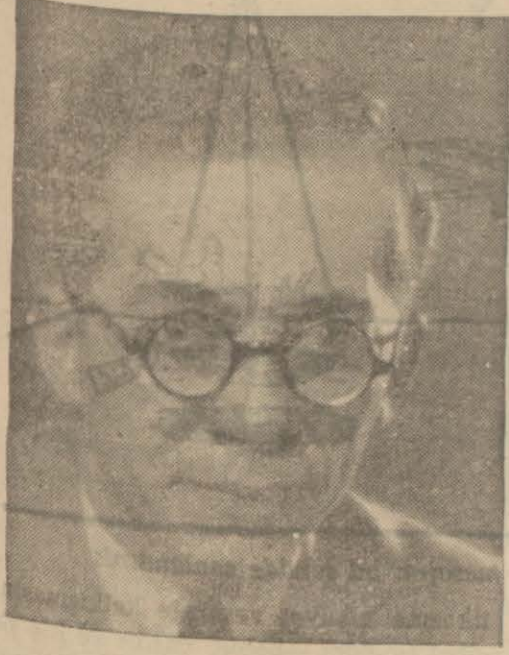
Bacaksızın maskaralıkları:

Katar

Niçin dünyaca tanınmış ressam, mimar, edib, doktor ve alimimiz yok?

Münevverlerimiz: "Neden yalnız beynelmilel şöhretli asker yetiştiriyoruz da diğer sahalarda bu muvaffakiyeti gösteremez olduk?," sualine cevap veriyorlar

Cemal Nadir

Sual sık sık aklıma gelir:
— Niçin yalnız beynelmilel payesine erişmiş askerler yetiştiriyoruz da, diğer sahalarda bu muvaffakiyeti gösteremez olduk? Neden beynelmilel şöhretli doktorumuz, fen adamımız, ressamımız ve edibimiz yok?

Bunun sebeplerini her meslekten bir münevvere sordum. Bana dediler ki:
Profesör Fahreddin Kerim:

"Türkiyenin tıp sahasında beynelmilel şahsiyetleri olduğunu öğünde söyleyebilirim."
Sualime profesör Fahreddin Kerim Gökay bir sualle mukabele etti:

— Beynelmlel şöhretten maksadın ne? Cevab verdim:
— Bütün dünyaca tanınmış!...
— Bunun kriteriyumu ne?..
— Bunu ben tayin etmek istemem.
Profesör şöyle devam etti:

— Eğer beynelmilel şöhret sahibleri bir ramazan davulu alıp ta Babıâlden Sirkeciye kadar inceklerse, kriteriyumu bu ise cevap vereyim. Yoksa ben kendi kriteriyuma göre anlatayım; benim anladığıma göre, beynelmilel şöhretten kasd.. İlim adamları çalışmalarının mahsullerini dünyaya üzerinde tanınmış milletlerin dillerile ortaya koyarlar, tanınmış dünya gazetelerle ilân ederler, tanınmış dünya cemiyet ve kongrelerinde tebliğ ederler, bu suretle beynelmilel şöhret olurlar. Bunun kriteriyumu budur. O adamın ismi kendi sahasında tanınır. Herhangi büyük treteler yazılırken, mesaisi içinde yer bulur; işte bunlar kriteriyumdur. İşte ben bu kriteriyumla Türkiyenin dış sahasında beynelmilel tanınmış şahsiyetler olduğunu size öğünce söylüyorum. Amma sizin başka bir kriteriyumunuz varda o ayrı bir hikâyeye...

Sonra keşifle, ilmi mesaiyi karıştırmama lıdır. Bir Pasteur, bir Aynşayın her millet te nadir yetiştir. Fakat beynelmilel şöhret için matlûb olan keşifler değil, muttarid, sistematiik çalışmalardır. Ve bu çalışmalarla ben, diğer şubelere karışmam, Türk tababetinin Avrupa, Amerikada, Japonya da tanınmış şahsiyetleri ve üstadları olduğunu tekrar ediyorum.

Yalnız bir tarzde bulunmak istarım ki, bizim bir kusurumuz var: Bu da hudud dışında isim vermiş olan otoritelerimizi dahi nedense bir türlü benimsemeyiz. Biraz eski zamanların itiyadı olan yabancı prestijlik hâlâ devam ediyor. Yoksa, emin olabilirsiniz ki tıp sahasında beynelmilel şöhretlerimiz vardır."

Muharrir Peyami Safa:

"Türkiyenin, fikir adamları ve sanatçılarıyla Avrupa şöhreti olmağa intikal edeceği gün hiç de uzak değil!"
— Biz Tanzimata kadar «İslâm beynelmileli» içinde kaldık. Türkler, İslâm beynelmileli içinde meşhur pek çok filozof, ilim adamı, ve san'atkar yetiştirmişlerdir.

Sizin kasdettiğiniz beynelmilel, hristiyan garb beynelmilelidir. Biz bu âleme

Doktor Fahreddin Kerim

tanzimattanberi girmeğe çalıştık ve Atatürklerle beraber en tereddüdsüz adımı attık. Bu beynelmilel içinde yeniyiz. İslâm beynelmileli içinde meşhur Farabî'lerini, İbni Sina'larını, Mevlâna'larını, Füzulî'lerini, Sinan'larını yetiştiren Türk milletinin hristiyan beynelmileli içinde meşhur dehâlarını vermekte geç kalmıyacağundan da emin olalım. Bunun imkân hadlerini ve düşünce prensiplerini «Türk inkılâbına bakışlar» adlı kitabımda bütün tarihî donelerle belirtmeğe çalıştım. Türkiyenin, fikir adamları ve san'atkarlarıyla bir Asya şöhreti olmaktan Avrupa şöhreti olmağa intikal edeceğü gün hiç te uzak değil. Çünkü garb medeniyetinin fikir tohumlarını eski Yunanistandan alarak Avrupa'ya ilk tıtanları Türklerdir."

Mimar Sedad Çetintaş:

"Hâlâ aramızdan yetişenlere inanmamak gafleti devam ettikçe beynelmilel şöhret sahibi adam yetişemez."
— Buna yegâne sebep olan, içtimai bünyemizde, milletin bağrından yetişmekte olan elemanlara inanmayışımızı gösterebilirim. «Ferdî itimadî nefis» i, «içtimai itimadî nefis» şeklinde genişletmek istiyorum.

İzah edeyim:
Hepimiz biliriz ki, bütün ilim sahalarında bu millet çok yüksek dehalar yetiştirmiştir. Bugünkü nesil de bu yetişenlerin çocuklarıdır. Fakat işliyen demir ı-sıldar, darbi meseline göre kıymeth elemanları öne sürmedikçe onları iş sahasında tehyic etmedikçe beynelmilel sahada değil, hattâ kendi içimizde dahi büyük şöhretlerin sahibi olmalarını istemeğe hakkımız yoktur.

Size tarihten Mimar Sinan'ı misal göstereyim:
Kanunî gibi bir padişahın Sinanla birlikte, Kâğıthane arazisi üzerinde bizzat gezip dolaşarak bir su araştırmasını, Sinandan davasının isbatını isteyişini, davasını isbat eden artisti taltif edişini hep biliyoruz. İşte yetişmenin ve san'at sahasında yükselmenin en mühim âmili bu noktadır.

Biz hâlâ kendi aramızda yetişenlere inanmamış ve inanabilmek için bir Ahmed, Mehmed değil, Hanri veya bir Süller hüviyeti aramak sevda'sı varken bu iş biraz güç olur. Bir Ahmedin büyük işler başarabileceğine bir türlü inanmıyoruz ve garibdir ki, memleket ve aramızda çalışan yabancı mütehassısların hata ve yanlışlarını, velev ki en büyük yanlışlarda dahi olsa onun hatasını herhangi bir Ahmedin isbat ve tashihine tahammül edemiyoruz. İşte felâket buradadır. Bu zihniyette devam ettikçe ve esaslı bir değişiklik husule gelmedikçe Türk gençleri arasından tarihteki babaları gibi yüksek ve beynelmilel iş başaracak kabiliyetlerin inkişafını beklemek çok boş bir hareket olur.

Ressam Elif Naci:

"Beynelmlel şöhretlerin olmayışını kıymet meselesinden ziyade neşir vasıtasından mahrum oluşumuzda aramak lâzım geliyor."
— «Şöhret» denen şey kafesinde kapanmış Anka kuşuna gökten inen maide gibi bir nesne değildir. Geniş bir kütüphane tarafından tanınmak için geniş bir kitleye hitab etmek ve bu fırsatı bulmak veya yaratmak lâzımdır. Torosların tepesinde münzevi yaşayan bir dâhiyi eserlerini kayışan 10 uncu sayfada)

Muharrir Valâ Nureddin:

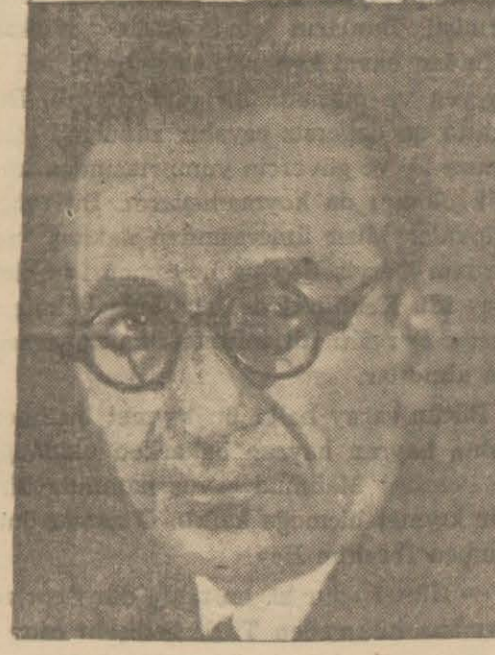
"«Orijinal iş yaratma değil, öğrenme devresindedir.»"
— Bizde beynelmilel şöhretli edip ve mütefekkir yetişememesinin başlıca sebebinin, herkesçe malûm olmuş bir şekilde izah edeceğim: Şark kültürü ile âlakalarımızı koparmamız, garb kültürüne de henüz iyice bağlanamayışımız!

Büyük servetler bir nesilde toplanamaz. Babadan, hattâ dededen gelmelidir. Manevi cihetlerde de böyledir. Halbuki biz dededen kalma miraslardan istifade edemiyoruz. Garb milletlerinin birkaç asırdanberi teraküm etmiş kitabları var. Onların yeni edibleri bu riedöstallere (kaidelere) basıp şaheserlerini âleme gösteriyorlar.

Bakınız, ben «riedöstal» mi, «kaide» mi diyeceği mi bilemiyorum. Her ikisini de kullandığım halde her çeşid kariime fikrimi anlatabildiğimden emin değilim.

Bu, tek misal değildir. Her cihette böyle! Şarkın malûmat, felsefe, kelime, hattâ harf ambarından henüz bu nesilde el çektik.

Garbin kültür hazinesinden istifade e-

Peyami Safa

decek hale gelmedik. İstidadı unsurlarımız zuhur etseler bile, başkalarının ele-yip duvara astıklarımı yeniden ellemek, yoklamak mecburiyetinde kalıyorlar. Emekler bu yola sarfediliyor.

Malûmları öğrenmeden orijinalleri yaratmak kabil değildir. Öğrenme devresindeyiz."

Mimar Sedad Çetintaş:

"Hâlâ aramızdan yetişenlere inanmamak gafleti devam ettikçe beynelmilel şöhret sahibi adam yetişemez."
— Buna yegâne sebep olan, içtimai bünyemizde, milletin bağrından yetişmekte olan elemanlara inanmayışımızı gösterebilirim. «Ferdî itimadî nefis» i, «içtimai itimadî nefis» şeklinde genişletmek istiyorum.

İzah edeyim:
Hepimiz biliriz ki, bütün ilim sahalarında bu millet çok yüksek dehalar yetiştirmiştir. Bugünkü nesil de bu yetişenlerin çocuklarıdır. Fakat işliyen demir ı-sıldar, darbi meseline göre kıymeth elemanları öne sürmedikçe onları iş sahasında tehyic etmedikçe beynelmilel sahada değil, hattâ kendi içimizde dahi büyük şöhretlerin sahibi olmalarını istemeğe hakkımız yoktur.

Size tarihten Mimar Sinan'ı misal göstereyim:
Kanunî gibi bir padişahın Sinanla birlikte, Kâğıthane arazisi üzerinde bizzat gezip dolaşarak bir su araştırmasını, Sinandan davasının isbatını isteyişini, davasını isbat eden artisti taltif edişini hep biliyoruz. İşte yetişmenin ve san'at sahasında yükselmenin en mühim âmili bu noktadır.

Biz hâlâ kendi aramızda yetişenlere inanmamış ve inanabilmek için bir Ahmed, Mehmed değil, Hanri veya bir Süller hüviyeti aramak sevda'sı varken bu iş biraz güç olur. Bir Ahmedin büyük işler başarabileceğine bir türlü inanmıyoruz ve garibdir ki, memleket ve aramızda çalışan yabancı mütehassısların hata ve yanlışlarını, velev ki en büyük yanlışlarda dahi olsa onun hatasını herhangi bir Ahmedin isbat ve tashihine tahammül edemiyoruz. İşte felâket buradadır. Bu zihniyette devam ettikçe ve esaslı bir değişiklik husule gelmedikçe Türk gençleri arasından tarihteki babaları gibi yüksek ve beynelmilel iş başaracak kabiliyetlerin inkişafını beklemek çok boş bir hareket olur.

Ressam Elif Naci:

"Beynelmlel şöhretlerin olmayışını kıymet meselesinden ziyade neşir vasıtasından mahrum oluşumuzda aramak lâzım geliyor."
— «Şöhret» denen şey kafesinde kapanmış Anka kuşuna gökten inen maide gibi bir nesne değildir. Geniş bir kütüphane tarafından tanınmak için geniş bir kitleye hitab etmek ve bu fırsatı bulmak veya yaratmak lâzımdır. Torosların tepesinde münzevi yaşayan bir dâhiyi eserlerini kayışan 10 uncu sayfada)

Muharrir Valâ Nureddin:

"«Orijinal iş yaratma değil, öğrenme devresindedir.»"
— Bizde beynelmilel şöhretli edip ve mütefekkir yetişememesinin başlıca sebebinin, herkesçe malûm olmuş bir şekilde izah edeceğim: Şark kültürü ile âlakalarımızı koparmamız, garb kültürüne de henüz iyice bağlanamayışımız!

Büyük servetler bir nesilde toplanamaz. Babadan, hattâ dededen gelmelidir. Manevi cihetlerde de böyledir. Halbuki biz dededen kalma miraslardan istifade edemiyoruz. Garb milletlerinin birkaç asırdanberi teraküm etmiş kitabları var. Onların yeni edibleri bu riedöstallere (kaidelere) basıp şaheserlerini âleme gösteriyorlar.

Bakınız, ben «riedöstal» mi, «kaide» mi diyeceği mi bilemiyorum. Her ikisini de kullandığım halde her çeşid kariime fikrimi anlatabildiğimden emin değilim.

Bu, tek misal değildir. Her cihette böyle! Şarkın malûmat, felsefe, kelime, hattâ harf ambarından henüz bu nesilde el çektik.

Garbin kültür hazinesinden istifade e-

— Sevdüğün a - — Şu erkekler - — Niye ağlıyor - — Tecrübeme dam bari anlayışlı den bir şey anlıyamadım. Bana de - sun, niçin ağladı - istinaden söylü - — Nereden bi - licesine âşık olan - ğım bir bülsem? - yorum; eğer ko - leyim, hiç kimsenin aleyhinde bir - lar canını sıkı - — Niçin ağla - can ben her şeyi - myayım, ağlar - biliyorum; dediyse - sam sanlı çirkin emîn ol, henüz - şey söylemiyor ki - yanlar benden sı - mi oluyorum? - hiç bir şey bilmi - yordur.

— Senin hakkında ağza alınmayacak sözler söylüyorlar.
— Öyleyse içinden oku!

Kadına dair

Kadınla erkek müsavidir... Amma kadının işine geldiği zaman...

Erkek kadını döverse erkeği ayab - larlar. Fakat erkek kadından dayak yediği zaman da gene ayıblanır.

Kocasını kıskanmayan bir tek kadın vardı: Havva... Çünkü dünya yüzünde ondan başka kadın yoktu.

Kadın peşinde koşan erkeğe çapkın derler... Erkek peşinde koşan kadma ise yalışık!

Azrail, canını almak üzere beklediği hastanın başucundan kaçırabilemek için sunu söylemişler:
— Karın geliyor!
Azrail e anda kaçmış ve hasta ölümden kurtulmuş.

Kadın berberi — Hiç bir Don Juan benim malik olduğum koleksiyona malik olamamıştır. İşte en güzel kadınların saçlarından birer demet!

— Necati bana bayılı - — Size âşıkım, köleniz - — Eğer beni hakikaten - yor amma, ben Sacidi ter - olmak istiyorum. - sevmiş olsaydın şmüdiye - cih ediyorum. — Ben köle değil, iyi - kadar bana iyi bir kar - — Öyleyse hiç durma, bir aşçı arıyordum. - arayıp bulurdun - Necati ile evlen.

Hoş sözler

Konuşurken

Kökemeye sordular:
— Sız her zaman kekeler misiniz?
Cevab verdi:
— Heheher zazaman dededeğil, yaya-yalnız kokokonuşurken kekekekelerim.

Rahatsız etmiyor

Trene girdi. Otururken şapkasını kar - şı koltuğa koydu. Bir başkası geldi, şap - kanın üzerine oturdu:
— Şapkan altınzda kaldı.
— Zarar yok bayım, beni hiç rahatsız etmiyor.

Keşif

— Ben kalemi hiç mürekkebe batırma - dan yazı yazmayı keşfettim.
— Nasıl?
— Kurşun kalem kullanıyorum.

Aynı şey

Çöl seyyahı anlatıyordu:
— Ben çölde iken yumurtayı bir da - kika güneşte bıraktırdım. Yumurta ha - zırlop olurdu yerdim.

Dinliyenlerden biri güldü:
— Bunun için çöle kadar gitmiye ne lüzum vardı. Evinizin mutfağına girip yumurtayı bir dakika ateşte bıraksay - dınız gene aynı şey olurdu.

Asla

Doktor hastasına sordu:
— Geceleri dişlerinizi gıcırdatır mı sınız?

— Asla doktor, çünkü yatariken on - ları çıkarır, yatağımın başucundaki ko - modinin üzerine bırakırım.

Mal hesabı

— Bir hasisten bahsediyorlardı.
— O kadar hasistir, malının o kadar hesabını yapar ki, dediler, birinin elini sıkıp tekrar elini çektiği zaman muhak - kak parmaklarını sayar.

Düşünmez olur muyum?

Misafir gelenler, getirdikleri bir kutu şekeri evin çocuklarından birine verdi - ler. Çocuk kutudaki şekerin hepsini ye - mişti. Babası haber alınca:

— Sen, dedi, bu şekerleri yerken kar - desini hiç düşünmedin mi?

— Düşünmez olur muyum baba, hep onu düşünüyordum... Şimdi gelir, görür, o da ister diye ödüm kopuyordum.

Dört yüz sene evvel aid istanbul haberleri

Minarelerde kandil yakılması ne zaman âdet olmuştur?

Hicrî 998 yılında İstanbulda bir cinayet nasıl tahkik edilirdi?

(“Son Posta”nın tarihî bahisler muharriri yazıyor)

İki büyük yangın

Hicrî 976 da, Sarı Selimin zamanında, İstanbulda bugünkü Bahçekapısı ve Eminönü civarında büyük bir yangın oldu. Bir gün bir gece devam etti.

O zamanlar orası Yahudi mahallesi idi. Büyük kârgir Yahudhaneler (yani Yahudilerin apartıman - han tarzında oturduğu binalar) yangını önleyemedi. Halkın pek çok gayret sarfetmesine rağmen yayılması önlenemedi. Yeniçeri ağası hasta olduğundan, Yeniçeriler yangını söndürmekten ziyade yağmaya baktılar. Halka çok büyük zarar verdiler.

Hicrî 982 yılının Safer ayında saray mutfağında kebab çevrilirken tavada yağ tutuştu. Yukarı bacaya sardı, yangın çıktı. Alev, mutfak damından karşıdaki hademe odalarına sıçradı. Kiler ve helvahaneye kadar olan yerler yandı. Yangının birdenbire büyümesi sarayda büyük bir şaşkınlığa sebep oldu. Bütün vezirler ve Yeniçeri ağası saraya koşular. ateş söndürülemedi; ancak sarayın Enderun denilen orta kapıdan içeriye sirayeti önledi. Yangın çıktığı zaman padişah Sarı Selim Beykoz bahçesine gezmeğe gitmişti. Yangını haber alınca süratle saraya döndü, ağlamağa başladı.

« Bir defa da dedem Sultan Selimi evvel zamanında Edirne sarayının mutfakı yanmıştı, ondan sonra kendileri çok yaşamadı. Bu da bize mi bir işaretir? » dedi.

Kilerde ve helvahanede eski padişahların zamanından kalma nefis sofratakları ve fağfuri takımlar vardı. Hepsi gayet kıymetli, benzerlerini bulmak imkânsız şeylerdi, yangının gündüz olmasına rağmen hiç bir şey kurtarılamayıp hepsi mahvoldu. Sarayda yiyecek namına

da bir habbe kalmamış, yanmıştı.

Birkaç gün sonra Mimar Sinan ağa, yanan yerleri yeniden ve başka bir tarzda yaptı, yangın yeri mamur oldu.

Ay yerine kuyruklu yıldız

985 yılı ramazanının birinci gecesi, herkes gök yüzünde ramazan hilâli görmeğe çıkmışken, o gece bir kuyruklu yıldız doğdu.

Mutiş bir taun salgını

Hicrî 992 de şöyle garib bir vak'a oldu: İstanbulda bir taun salgını hüküm sürüyordu. Mirahur Hüseyin ağa da tauna tutulmuştu, yatıyordu. Kapıcılar kethüdalığından mazul diğer bir Hüseyin ağa sadrazam Osman Paşaya gidip mirahorluğun kendisine verilmesini istedi.

Sadrazam:

— Mirahor ölmeden nasıl veririz?

Dedi.

Beriki de:

— Hüseyin ağa zaten bu hastalıktan kalkacak değildir!

Cevabını verdi.

Osman Paşa, ölümle pençeleşen bir adamın makamında gözü olan bu adama fevkalâde kızdı:

— Caiz ki sen ondan evvel ölesin!

Dedi. Garib tasdüf, adam sadrazamın yanından çıktıktan az sonra tauna tutuldu ve yerinde gözü olandan dört gün evvel de öldü.

Mısırın görülmemiş hediyeleri

Mısırın dahilî idaresi, kölemen beylerinin serkeşlikleri yüzünden sık sık mühim karışıklıklar geçirirdi. Mısır ahvalini yakından tekkik ve tanzim için Mısra gitmiş olan vezir İbrahim Paşa 993 ramazanında donanma ile İstanbula döndü. Mi-

sırdan padişaha kıymetli hediyeler getirmişti. Bunların içinde 80,000 miskal altından envai kıymetli cevahir ile müzeyyen ve murassa bir taht getirdi. Bu tahta en değersiz cevahir züberced ile firuze idi ve güvercin yumurtasından küçük olanını da koymamışlardı. Bu tahtı yapanlar Mısır ümerasından nakkaş ve ressam Derviş Bey ile kuyumcu İbrahim Bey idi. Kendileri de İstanbula gelmişlerdi. Dergâhı âli müteferrikaları arasında alındılar.

Bütün saray halkı bu kıymet biçilmez tahta hayran bakarken ukalâlığı ile meşhur Mahmud çavuş namında biri bir kıymet biçmeğe kalktı. O zaman kuyumcu İbrahim Bey:

— Hüner odur ki, bu tahta dünyaya ve zamana hükmeden Türk padişahı oturduğu zaman kıymet biçmelisin! dedi ve Mahmud çavuşu susturdu.

İbrahim Paşanın takdim ettiği diğer hediyelerin defteri şu idi:

2 aded nefis hatlı murassa cildli Kur'anı kerim.

1 aded fevkalâde kıymetli Kâbe örtüsü.

3 aded mücevher kabızalı kılıç.

3 aded kabızaları yakut ve elmaslarla müzeyyen hançer.

3 aded İran tarzı mücevher kabızalı hançer.

6 aded murassa siperlik.

3 aded som altından murassa ve mücevherli bir küçük el leğeni ve bir ibrik.

3 aded murassa maşraba.

6 aded murassa hâlis altından tepsi.

3 aded murassa gülâptan.

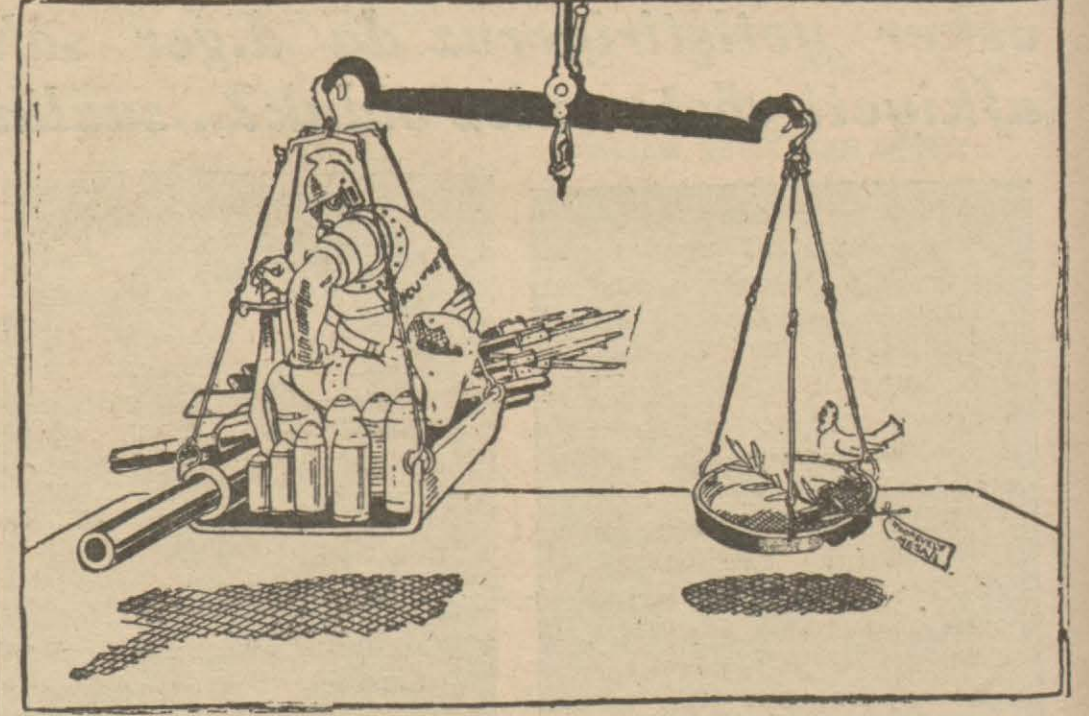
79 top serasere denilen kıymetli kumaş.

39 top nefis sade ve renkli Venedik kâdifesi.

(Devamı 12 nci sayfada)

Ruzvelt, dün Hitlerin cevap verdiği mesajı yollamıya nasıl karar verdi

Amerika Cümhurreisinin dost bir memleket diplomatına söylediği iddia olunan bir cümle: “Onların hakikî düşüncelerini ve emellerini ortaya koyacak sualler sormak istiyorum!”,

İngiliz karikatüristi Ruzveltin mesajını bu şekilde canlandırdı.

Bir Fransız gazetesi yazıyor:

Beyaz sarayda Eve Curie şerefine verilen bir ziyafette Mister Ruzvelt bir dost memleket diplomatına gizli bir düşüncesini açmış ve:

— Birkaç zamandanberi onların düşüncelerini ve hakikî emellerini ortaya koyacak sualler sormak istiyorum ve bunun için bir çare arıyorum! demişti.

Ve Arnavudluk işgalinin akabinde geç kalmanın doğru olmayacağını düşünen Amerika Cümhurreisi 14 Nisan öğleden sonra fikirlerine en emniyet ettiği bir insan olan Cordell Hull'u yanına çağırdı. Görüştiler ve Ruzvelt fikirlerini şöyle izah etti:

— Vaziyet çok kötü bir şekilde inkişaf ediyor. Arnavudluk hâdisesi, İspanya sahillerinde dolaşan Alman filosu, Polonyada, Holandada ve Yugoslavya etrafındaki askerî harekât bize bir iş yapmak zamanı geldiğini anlatıyor.

Hull:

— Evet, dedi, Çemberiaynın eski poli-

tikasına nihayet vermeğe kalkışmasında elbet te ciddi sebepler vardır ve hiç şüphesiz Fransızlar yarı seferberlik vaziyetine yürek rahatlıkla geçmiş değillerdir.

— Bana geçen Eylülün son haftalarına çok benziyen dakikalar yaşıyoruz gibi geliyor. Siz de öyle zannetmiyor musunuz? Bu sabahki nutkuma bir vaziyet almak istedim. Ümid ederim ki meramım anlaşılmıştır.

— Şüphesiz efendim. Fakat zannederim ki nutkunuz efkârı umumiyeği biraz endişeye ve meraka düşürdü. Nutkun bütün tabii ki iyi karşılandı. Amma halk sizin daima açık konuşmanıza alışmıştır. Bugünkü nutkun tonu belki biraz vazih değildi...

— Evet, evet biliyorum. Fakat biz daha şimdilik te ön sözdeyiz. Bana öyle geliyor ki diktatörlerle biraz daha açık konuşmak lâzım gelecek!

Hull beyaz saçlı başını eğerek:

(Devamı 12 nci sayfada)

Uykusuz gözlerinden gayri ihtiyarı fırlayan yaşları yanaklarından aşağıya serbest serbest akıttıktan karakola koştu. Sokak başlarındaki nöbetçi zaptiyelerden, gezen devri yeden istimdâ etti. Bu hengâme içerisinde hiç bir kul ona yardım edecek gibi değildi.

Karnı patlayasıya doymuş da, şimdi burnundan soluyarak dinlenmekte olan bir dev gibi yangın, otuz otuz beş kadar evi yakıttıktan sonra kendi kendine sinmiş, yer yer fıskıran boğucu bir dumanla, biraz evvelki dehşetinin hatırasını zihinlerinde yaşatıyordu.

Şazimend, hasta yatağında bıraktığı hanımını düşünmüyerek saktlerce yangın yerinde ve etrafta dolaştı. Fakat hiç bir şey, hattâ hiç bir emare elde edemedi. Bütün saflıklarile, Hürmüzün varını yoğunu körükörüne emniyet ettikleri yabancı adamın o ara hüviyetini tahkik etmeyi bile akla getirmemişlerdi. Sevabına, iki kimsesiz kadının yardımına koşan bir müslümanın bu derece hain, bu mertebeye bedtiynet olacağına kim ihtimal verebilirdi. Bununla beraber, herifin, menfaat temini için başkasının felâketini kollayan takımdan olduğu ve sandıkları güzel güzel alıp kendine mal ettiği anlaşılıyordu.

Bu mel'unun eşkâlini, hatırladığı kadar, karakoldaki zaptiye mülâzımına tarif ettiği zaman:

— Hanım! Kim kime, dum duma? Bu kargaşalığın içinde biz nereden adam bulalım? Sen git, kendin, ara bul!

Cevabını alınca artık her ümidi kesmiş ve Hürmüzün bulunduğu komşu evine dönmüştü.

★

Hürmüzün hânımanı sönmüştü. Ne elinde bir şey kalmıştı, ne de avucunda. Mücevherlerle parasını koyduğu ufak el çantası da telâş arasında kaybolmuştu. Bunun öteki sandıklardan birinin içine mi sokulduğu, yoksa ev-

de mi unutulmuştu, malûm değildi.

Arkasındaki ipek maşlahtan gayri giyeceği de yoktu. Bir hafta, ölmüşlerinin canı için kendisini evlerinde barındıran insanlar artık istisken eder gibi bir tavır takınmışlardı. Buradan çıkıp gitmek lâzım geliyordu. Fakat nereye?

Şazimend civan neredane bir teklifte bulundu:

— Sen üzülme cimcim! diyordu. Allah büyüktür. Bir oda tutar içine gireriz.

Ben tahtaya, çamaşıra gider, aldığım gündelikte de seni geçindiririm. Senin de, maşallah, elinden dikmiş de, nakış da geliyor. Onunla oyalanırısın. Cenabı mevlâ hiç bir kulunu açığa ve aç bırakmaz. Elbette bir taraftan rızkı, nasibini verir.

Gene akla en mülâyim gelen bu idi. Sultanahmed taraflarında dul bir kadının evinde ayda bir buçuk medciyyeye bir oda bulundu. Birer şilte, birer de yorganla buraya yerleştiler. Misafir buldukları evin sahibi de kendilerine bir bohça dolusu eski püskü vermişti.

Mesireler perisi, gönüller sultanı «Beyaz Şemsiyelî» mahlû bir hüküm-

Son Posta'nın Romanı : 116

“Ah ne baygın bakışın var, a beyaz şemsiyelî!”

50 YIL EWELKI İSTANBUL

YAZAN ERCÜMEND EKREM TALU

Şazimend civanmerda ne bir teklifte bulundu

dar gibi düştüğü sefaleti gizlemek için büsbütün inzivaya çekiliyordu.

Gerçi onun bu sefaleti aldırış ettiği yoktu. O, ruhunun biçareliğine, gönlünün zavallılığına, emellerinin inkırazına ve ömrünün heba olan en güzel çağına yanyor, onların yasını tutuyor du.

— 12 —

O yaz, Büyükada ne kadar güzeldi! İstanbulda tahammül edilemeyecek derecede hüküm süren sarayın ve taassubun istibdadından bunalanlar, nasılsa o istibdadın pençesine tamamille sığamıyan adalara can atmış, orada biraz nefes alıyorlardı.

Beyaz ve mor salkımlar, iri çiçekli

Sakız yaseminleri, rengârenk güller, orkideler, fuller, zül fûaruslar pıtrak gibi açmış, bilhassa geceleri insanı çilgin eden, karışık ve lâtif bir koku neşrediyorlardı.

Gündüzün bunalıcı sıcağında, yekpare bir kütle halinde uykuya dalan Ada, Akşam serinliği başlar başlamaz yeniden canlanıyordu.

Sepe arabalar, kumlu, dîmdüz yolların Dile, Diyas-kelosa, Yorgulıye, Ayanıkolaya, Hiris-

tosa, Büyük ve Küçük Tura kadımlı, erkeklî, hepsi de pürneşe, pürheyecan bir insan kalabalığı taşıyordu.

Güneş «Nizam» tarafını daimî tesiri altında bulundurduğu için gölge ve serinlik arayan halk «Maden» cihetini tercih ediyor, araba gezintisinden hoşlanmıyanlar orada piyasaya çıkıyor du.

Birbirlerine söyleyecek tatlı sözü olanlar çamhıkların kuytulüğünü arıyor, yahud ki Aşıklar Yolunun tenhalığına istifade ediyorlardı.

Edebiyat ve şîr müntesibleri ötedenberi bu cennet gibi yere ilham aramağa gelirlerdi. O yaz da, bir çokları orada görülüyordu. Sarı sakah, nezih

ve vakur siması, zarif kıyafeti ve dâimî elemi ile Üstad Recai Zade Ekrem, mütebessim ve sevimli çehresile Uşşakî Zade Halid Ziya, bahriye mülâzımı üniformasının bir türlü heybetlendiremediği kısacık boyu ile «Eylül» muharriri Mehmed Rauf, her rastladığı kadına vere vere tüketmediği gönlünün iztirablarını şîre tahvil eden Celâl, dip lomatlıkla şairlik arasında mütehayyir yaşayan Ali Ferruh, Cumaları, akşama dönmek niyetiyle gelip de, Pazartesiden evvel Adanm cazibesinden kurtulamıyan Süleyman Nesib.. burada esmekte olan nisbi hürriyet havasından müstefid oluyorlardı.

O vakitler, Adalar, bugünkü gibi Kozmopolit kalabalığın hücumuna uğramamıştı. Vapur saatlerinde iskele başına toplanan insanlar hep birbirlerini tanı, selâmlaşırlardı. Büyükadanın saklıları aynı ailenin efradı gibidiler. Ayayorgi manastırının papazı, hükemâi ulemadan doktor Şemsi Mol-la beyin candan dostu idi. Adalılar arasında samimî, gillüğüşsüz, candan bir münasebet vardı. Biri hastalansa, herkes hatrını sormağa, yardımında bulunmağa koşardı.

Ruhu hasta, kalbi yaralı, maneviyatı sükkûna muhtaç, kalabalıktan, dedikodudan kaçan kimseler için burası, bu muhit en münasib yerdî. Tabiat eşsiz güzelliği ile Adanın örtülü hususiyet ve meziyetlerini ikmal ediyordu.

Hele mehtab ne lâtif, başka yerlerdeki güzelliğinden ne kadar farklı idî! Bu sözlerine şimdi belki gülecekler bulunur. Fakat onları temin ederim ki bundan otuz, kırk sene evvelki Adamehtabı ile bugünkünün arasında fark vardır. O zaman, bunu seyre çıkarıncı tabiatın mahasını önünde hürmetle, huşu ile eğilmesini, susarak temaşa etmesini bilen hisli insanlardı.

(Arkası var)

Küçük fareyle kedi

Küçük farenin babası, evin küçük banyonun bir iskemleye bağladığı balonunu dişile tıresinden koparmış ve küçük fareyi bularak:

— İşte sana bir balon getirdim demiş, vermişti.

Küçük fare babasının kendine verdiği bu hediyeye çok sevinmişti. Bir zaman balonla oynadıktan sonra, onu kaçırmak için kuyruğuna bağlamıştı.

Küçük fare yürüdükçe balon da uça uça ilerliyordu. Evin kara kedisi balonun ilerlediğini görmüştü. Evvelâ merakla baktı:

— Güzel bir oyuncak, dedi, şununla ben de oynayım.

Bir iki adım attı. Fareyi görmüştü.

— Bu oyuncaktan daha iyi.

Kedi düşündü. Şimdi atılacak, küçük fareyi yakalayacak ve yiyecekti. Bundan daha iyi bir sabah kahvaltısı bulmasına imkân yoktu. Küçük fare henüz kediyi görmemişti. Keyifle koşuyor, öteye beriye atılıyordu. O koştukça balon da havalandırıyor, uçuyordu. Kedi, henüz küçük farenin üzerine atılmamıştı. Biraz sonra kendi kendine çekeceği güzel ziyafetin hayalile yaşıyordu.

— Bu küçük farenin eti, kim bilir ne tatlı olacaktır, diyordu; geçen gün komşunun tekiri bana kar: İki fareyi yakalamış olmakla niabet veriyordu. Ben hele şu küçük fareyi bir yakalıyım.. Ben de ona övünebilirim.

O bunları düşünürken, küçük fare ondan tarafa döndü ve karşısında gözleri büyümüş, kulakları dikilmiş, kara ke-diği görür görmez, neye uğradığını şaşır-dı. Kara kedi neredeyse üzerine atılacak, kendini parça parça edecekti. Şimdi ne yapabiliirdi. Kediye yalvarsa:

— Kuzum kedi, canım kedi bana acı; niyama bana, ben bir küçük fareyim.. diğ-in kovuğuna bile gitmem.. Esasen se-vin gibi kuvvetli bir kedi için ben iftihar edilecek bir av sayılmam.

Dese acaba kedi kendine acır mıydı?

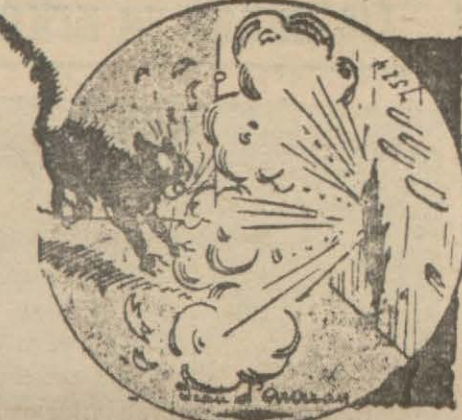
Bir kere tecrübe etmek istedi, boynunu bük-tü:

— Kuzum kedi, canım kedi, bana acı, bana kıyma!

Kedi miyavladı:

— Ne diye sana acıyayım.. şu dakikada karnım aç; sen bana acısaydın; böyle söy-liyeceğine karnımı doyumayı düşünür; hemen ağzıma atılırdın.

Fare etrafına bakındı. Kaçmaktan baş-

ka bir çaresi yoktu. Bir kenarda gördüğü bir deliğe doğru atıldı. Kedi onun bu ha-line güllüyordu. Delikten içeri girse bile balon dışarıda kalacak, kedi pençesile balonu yakalayınca balona kuyruğundan bağlı olan fareyi de çekip delikten dışarı alacaktı. Ve nitekim kedinin um-

duğu gibi olmuştu. Fare deliğe girmiş, fakat balon dışarıda kalmıştı. Kedi balona atıldı, yakalayacaktı. Fakat pençesile balona dokunur dokunmaz balon patlayı-vermiş ve kedi korku içinde gerisin geri sıçramıştı.

Küçük fare artık serbest kalmıştı. Deliğ-in içinden kedinin haline güllüyor:

— Şimdi beni yakalayabilirsen yaka-lamamazlık etme!

Diye kediyile eğleniyordu.

Farenin kahkahalarını duyan kedi ne yapacağını şaşırılmıştı. Tahtaları kır-mak, deliğini büyültüp oradan çıkmak ve fareyi yakalamak becerebileceği bir iş değildi. Ne yapacaktı. Av elden kaç-muş, pençeleri böğründe bağlı kalmış-tı. Hiddetleniyor, kendi kendine:

— Ne yaptım da onu bir an evvel ya-kalayıp parçalamadım.

Diye meilül meilül farenin girdiği deliğe bakıyordu.

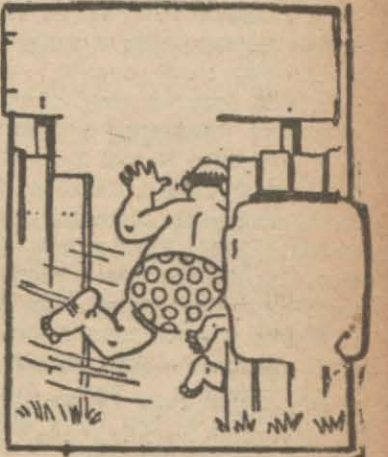
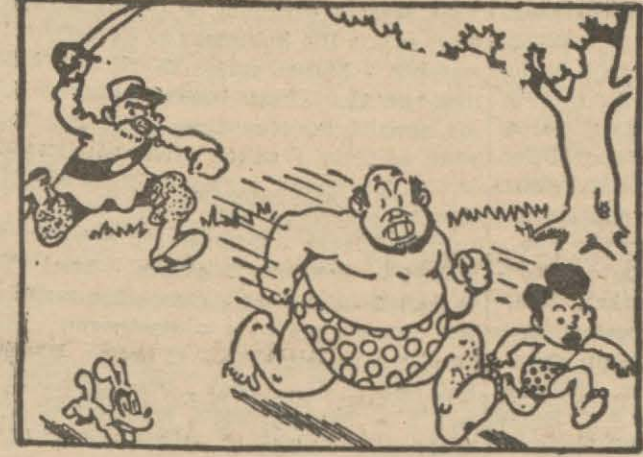
Olan olmuş, küçük fareyi elinden kaçırmıştı. Biraz evvel kurduğu bütün hayaller bir anda mahvolmuş, küçük körpe fare ona kısmet olmamıştı. Fa-kat küçük fare de bu hâdiseden bir ders almıştı. Bir daha kuyruğuna balon bağlayıp odalarda dolaşmadı ve ken-disini kediye göstermedi.

O zamandan bu zamana kadar ke-diler birçok fare yakaladılar. Fakat yakaladıkları farelerin arasında başından bu vak'a geçen küçük fare yoktu. Çün-kü o başından geçen büyük tehlike yüzünden her zaman tedbirli hareket etmek lüzumunu öğrenmiş ve asla ted-birsizlik gösterip kedilerin yakalayabi-lecekleri yerlerde dolaşmamıştı.

★ ★

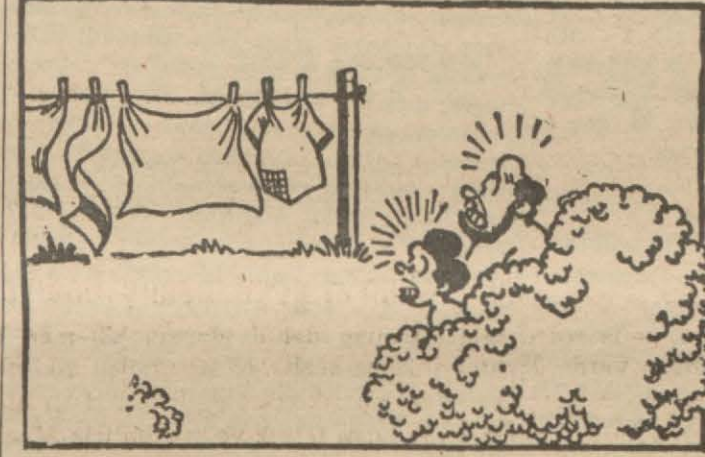
Hind mihraceleri

Tarzanı taklid etmek isteyen baba ile oğulun başına gelenler

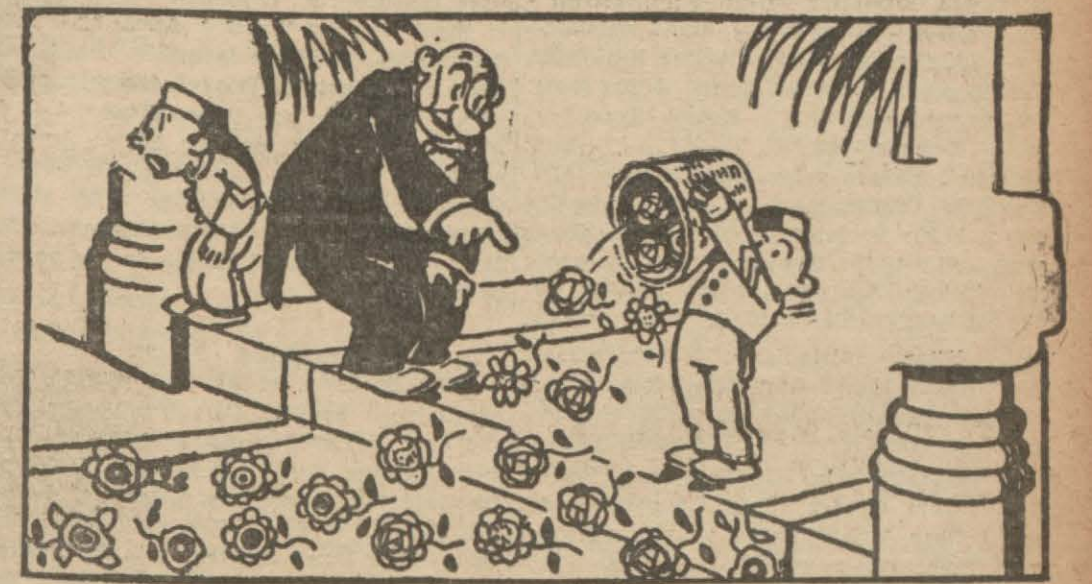
Küçük Pitsune babasıyla beraber sinemaya gitmişler. Sinemada Tarzanın bir filmi seyretmişlerdi. Her ikisi de Tarzan gibi giyinmek, Tarzan gibi ormanlarda yaşamak hevesine kapılmış-lar. Fakat Tarzan gibi giyinip ormana gittük-leri gün orman bekçisi onlara kızmış, kovala-maya başlamıştı.

Baba oğul bekiçiyeye yal-a-lanmış olsalardı; bir temiz dayak yiyecekleri muhok-kaktı. Yaptıklarına pişman oldular ve bacaklarının bütün hızla kurtulmak için kaçmaya başladılar. Kaçarken bir bahçe görüp girdiler. Bahçede çamaşır-lar asılı idi.

Çamaşır-ları giymek istediler amma her ikisine de tamam gelmiyordu. Bir çare düşündüler ve çamaşır-ları sarı halinde kesip vücudlarına sarıldılar.

Bu vaziyette yanyana yürümeye başladılar: — Halimiz ne olacak, böyle nereye gidebiliriz! Diye düşünüyorlardı.

Fakat talih onlara artık güler yüz göstermişti. Çünkü biraz ilerde bulunan otelden görmüşlerdi. Otel sahibi onları iki Hind mihracesi zannetmişti. Karşı-lamak için sevinçle aşağıya inmiş ve yerlere çiçekler serptirmişti. Biraz sonra otele alındılar ve o gün gayet iyi ağırlandılar. O gün diyoruz, çünkü ertesi gün Hind mihracesi olmadıkları anlaşılınca otel sahibi, kapıdan nasıl kovdu, orasını öğrenemedik.

Okuyucularımızın resimleri

Küçük okuyucularımızın bize gönderdikleri resimlerini çocuk sayfamıza koymayı çok isteriz. Yalnız gönderilen resimlerin iyi çıkmış resimler olması şarttır.

Çünkü fena çıkmış, silik ve iyi görünmeyen bir resim gazeteye basıldığı zaman da iyi görünmez.

Gene bilmecemizde büyük mükâfat kazanan okuyucularımız da bize getirdikleri resimleri iyi çıkmış resimleri arasından seçmeleri lâzımdır.

Çorlulu küçük okuyucularımızdan Dilek Canlı

Yeni bilmecem z

Oduncu Ali baba sabahleyin ufak arabasına baltasını koymuş, ormana ağaç kesmeye gitmişti. Ali baba sabahtan akşama kadar uğraşmış, ağaçları kesmiş, bir araya toplamıştı. Akşam onları arabasına koyup köyüne götürecekti. Fakat arabasını kaybetmişti, bulamıyor-du. Acaba bu araba nerededir?

Oduncu Ali baba çok yorgundur. Arıyor, arıyor bulamıyor. Haydi çocuklar, ihtiyar oduncuya siz de biraz yardım edin de arabasını bir an evvel bulsun, resme iyi bakın, arabayı göreceksiniz. Gördüğünüz zaman olduğu yer bir işaret koyun ve resmi gazeteden kesip bize gönderin. Bir kişiye bir kilo çikolata, bir kişiye bir futbol topu, yüz kişiye de ayrı ayrı güzel ve kıymetli hediyeler vereceğiz, bilmeceye cevap verme müddeti on beş gündür. Bilmecemize bize gönderdiğiniz zarfın üzerine (bilmecem) kelimesini ve bilmecemizin gazetede çıktığı tarihi yazmayı unutmayınız.

DİKKAT:

Bilmecem mükâfatları için bir dileği-

niz, yahud bir şikâyetiniz olursa bize mektubla bildirebilirsiniz. Bu mektub-ları bilmecem cevaplarını koyduğunuz zarfın içine koymayınız, ayrı zarf içinde gönderiniz ve zarfın bir köşesi-ne «idare» kelimesini yazınız.

Anne — Yediğin çörekten bir parça da file versene!
Çocuk — Neye verecekmışim.. vermem.

Fil — Bu atlı karıncaya binip biraz dolaşsam hiç fena olmayacak, hele şu oyuncak atın önüne oturayım.

Çocuk — Anne ben atlıkarıncadaki oyuncak file bineceğim.
Anne — Peki çocuğum.

Çocuk — Eyyvah sahici filmiş, beni alıp götürüyor.
Fil — Çöreğinin yarısını bana vermeye kıyanmazın değil mi?

"Son Posta," nın Hikâyesi

Gözle Görünce

Çeviren : Hatice Hatib

Mare başını kaldırdı, kederli bir bakışla kayının yüzüne bakarak:

— Jérôme dedi, demindenberi nem olduğunu soruyorsunuz. Bunu size söylemek istemişim. Fakat şimdi susmaya değil, söylemeye ve kendimi anlatmaya tercih ediyorum. Eğer siz isterseniz bunun kız kardeşinize anlatabilirsiniz. Şimdi size hepsini anlatayım Jérôme. Ben sizin kız kardeşinizle onu sevdiğim için evlendim. Fakat ben ilk karımı da severdim. Onlardan birini ötekinden daha fazla ve daha değişik bir halle sevip, sevmediğimi araştırmaya ne lüzum var.

Başından geçen dramı siz de biliyorsunuz. Jérôme ile evlenme karar verdiğim zaman, küçük yıldızın artistliğini değil, kendisini seviyordum. Fakat onunla evlendikten sonra, onun mesleğini terketmesini istemeğe kendimi haklı görmedim. Daha şimdiden bu kadar parlak olan bir mesleği yılmaktan utandım. İnsan böyle bir şey yaptığı vakit karısına bunu ödiyecek bir takım manevi şeyler verebilmeli. Bir kadın için bu san'atlarda gururunu okşamak suretile ona zevk veren ne çok tarafları vardır. Ben mütevazi bir adam olduğum için bir günah işledim. Karım filmlerini çevirmekte devam etti. Evlenmeden evvel Jérôme Moine idi. Evlendikten sonra da film yıldızı Jérôme Moine kaldı.

Bir gün Amerikada bir film çevirmek için angaje edildi. Ben beraber gitmedim. İşlerimi beni Pariste alakoymuştum. O gittikten sonra kendisinden mektup alacak vakit olmadan evvel iki telgraf aldım. Birincisi: Amerikaya vardığını bildiriyordu. İkincisi: «Çok iyi karşılandım. Pazartesi günü filmi çevirmeye başlayacağım» diyordu. Bundan sonra artık onun imzasını taşımayan bir başka telgraf aldım. Pazartesi günü çevirecekleri film Pasifik denizi üzerinde fırtınalı bir günde bir gemi kazası sahnesi imiş. O ve bir başka erkek bir sandal içinde bulunacaklardı. Bu kadar dalgah bir günde yanlış bir hareket sandalı devirmiş. Jérôme ile partöneri dalgalar arasında kaybolmuşlar.

Dehşet içinde bunaldım. Öldüğümü zannediyordum. Bugün hâlâ o gün hissettığım acının dehşetini hatırlıyorum. Haftalarca budala gibi yaşadım. Haberi olmadan başına ağır bir şey indirilmiş bir zavallıya dönmüştüm.

Amerikaya gitmedim. Niçin Amerikaya gidecektim. Dalgalara kapılmış olan Jérôme'nin vücudu kim bilir dalgaların kolunda nerelere gitmişti. Bir daha bulunmamıştı. O halde niçin oraya gidecektim. Dalgaları seyretmek için mi?

Deniz öyle bir mezarlık ki onun başında gidip ağlanılamaz. Aylarca azab ve ızdırab içinde kıvrandım. Jérôme'nin bir daha bu apartmanın içine dönmeceğini, bir daha kendisine aid eşyalara el sürmeyeceğini düşünerek müthiş yaptım. Bu mümkün müydü?.. Jérôme ölmüştü?.. Bu ne umulmaz şeydi?

Fakat zaman en büyük matemide uyuşturuyor. İki sene sonra Fransuvazi gördüm, onu sevdim, onunla evlendim.

Bir de çocuğumuz oldu. Çok mes'uddük. Fakat bir gün dostum başıma bir şey geldi. Geçen ay işlerim için Nansi'ye gitmişim. İki gün orada kalacaktım. İlk akşam. Yemekten sonra geceyi nasıl geçireceğimi kendi kendime sordum. Otel odasında tek başına oturmak pek can sıkıcı bir şeydi. Bir kahveye gitmek te pek eğlenceli değildi. O halde: «Haydi bir sinemaya gideyim» diye düşündüm.

Sinemaya girerken afişlere bakmadım, ne oynandığını bilmiyordum. Fakat film başlar başlamaz kalbim burkıldı. Karşımda oynayan Jeraldındı. Bu bizim izdivacımızdan evvel çevrilmiş olan eski bir film. Bu benim tanımadığım bir film.

Senaryo çok kötü bir şeydi. Lâdam o Kamelyadan çalınmış bir mevzu!..

Bir genç kadın, güzel bir delikanlıyla seviyor ve alçakça bir entrika bu iki sevgiliyi birbirinden ayırıyor. Bunun üzerine Alplerde bir gece kadın kendini isteğe soğuk alıyor, hastalanıyor. Uzun bir hastalıktan sonra avdet eden sevgilisinin kolları arasında ölüyor.

İşte yavrum bütün hikâyem budur. Ölmüş olan karım Jeraldını o zaman ötürken görmemişim ama, öldüğünü şimdi görüyorum.

Onu bir yatağın üstünde uzanmış görüyorum. Ölüm yatağında kuvvetinin yavaş yavaş eksildiğini, gözlerindeki hayat

ışıklarının yavaş yavaş söndüğünü, başını artık yastıktan kaldıramadığını seyrederiyordum. Parmakları çarşafı tırnaklıyordu. Onun son nefesini işitiyordum. Gözlerini kapatan parmakların bu zalim hareketini görüyordum.

Size daha evvel de söyledim. Onun ölümünün haberi bana ağır, bir acı, bir sersemlik vermişti. Onun haleti nez'ine şahid olmadığım, cansız vücudünü görmediğim için onun ölümünün hakikatine inanmamıştım. Bana sanki beni terketmiş, sanki benden uzaklarda yaşıyor gibi geliyordu. Halbuki şimdi.. şimdi o gözümün önünde ölmüştü.

Ve bu filmi seyrettikten sonra, onun öldüğü zaman hissetmem lüzum gelen acıyı çulğın, şududsuz ümitsizliği bütün şiddetle hissetmeğe başladım. Evet sanki dün ölmüş gibi Jeraldine yanıyorum. Ve şimdi sevdiğim bir karım, sevdiğim bir çocuğum ve bir ailem, saadetim var.

Şimdi günlerdenberi niçin böyle olduğumu anlıyor musunuz?

Yazınki nüshamızda:

Tecrübelik köpek'er

Yazan: Mih. Zoşçenko

Çeviren: H. Alaz

Ruzvelt, dün Hitlerin cevap verdiği mesajı yollamaya nasıl karar verdi?

(Bastarafı 8 inci sayfada)

— Biran evvel harekete geçmek lazımdır?

Diye mukabele etmiştir. Çemberlayn ve Daladye konuşular. Sizin bu sabahki nutkunuza rağmen efkârı umumiyeye asabiyet içindedir. Amerika terid politikalarının mücadelesine karşı bir vaziyettir. Amerikalılar, korkuyorlar.

Hull Ruzveltin tam bir idealist gözü olan açık mavi gözlerine dikkatli dikkatli bakarak konuşuyordu.

Amerika Reiscümhuru:

— Aziz dostum dedi. Uzun zamandan beri müdahalenin vazifesiz olduğunu takdir etmiş bulunduğumuzu biliyorsunuz. Fakat Eylüldeki yanlışlığa tekrar düşmek istemiyorum. Hitler mektub yazdığı zaman Almanyanın mütearrız olduğunu işaret etmek istiyordum. Fakat çulğına dönmüş olan Avrupa jestimin manasını anlamadı ve ertesi gün Münih'i yaptı.

— Evet iyi söylüyorsunuz. Hitlerle Mussoliniyi ahluka altına almaları. Onları oldukları yerde bırakmalı ve bütün diğer devletler gibi Almanyaya İtalyayı müzakereye girmeye cebretmeli. O zaman siz «ben size söylememiş miydim» diyecek kuvvetli vaziyete girmiş insan olursunuz.

Bu sıralarda iş kabinesinin kapısı açılmış ve içeriye birkaç mektubu elinde tu-

tan kâtib muavini Morvin Mc. Intry girmişti.

Ruzvelt gülerek:

— Hallo Mc. dedi. Biraz buraya geliniz, çalşacağız. Yazacak iki telgrafımız var.

Ertesi gün Cumartesi idi. Beyaz sarayda matbuat mümessilleri kabul edildiler. Üç kişi arasında geçen bu iş fevkalâde gizli tutulmuştu. Kimse gazetecilerin niçin Reiscümhur tarafından çağırıldıklarını bilmiyordu. Acele davet yapıldığı için gazeteciler pek kalabalık değildiler. Fakat beyaz saraya gelip te Reiscümhur tarafından kabul edildikleri zaman meselenin ehemmiyetini anladılar. Çünkü Reiscümhurun yanında Cordell Hull, âyandan Pittmann ve hariciye komisyonu reisi Sommer Wells vardı.

Amerika Reiscümhuru mütebessim bir çehre ile gazetecileri kabul etmişti.

Her zaman olduğu gibi samimi bir hava içinde gazeteciler Reiscümhura istedikleri sualleri sordular. Bu sualler üstünde münakaşalar yaptılar. Amerika Reiscümhuru onlara yalnız küçük isimlerle hitab ederek cevap veriyordu.

Nihayet gazeteciler Amerika Reiscümhurunun Hitler ve Mussoliniye telgraf yolladığını öğrendiler. Ruzvelt onlara bu telgrafların nasıl yazıldığını anlattıktan sonra sözünü şöyle bitirdi:

— Hull ile ben dün akşam telgrafları

Dört yüz sene evvele aid İstanbul haberleri

(Bastarafı 8 inci sayfada)

29 top Fransız atlası.

119 top muhtelif frenk kumaşları.

1000 aded destar.

2 yük ham ipek beher yük 5000 okka.

100 aded peri peyker gulâm.

17 aded ak hadim.

10 aded habes köle.

17 aded beyaz köle.

Kıymetli atlar (fevkalâde zengin takımlarile beraber).

1 aded fil yavrusu.

1 aded zürafe.

25 yük tüfek.

Bu hediyelerin tahmin edilen tutarı 20 kere yüz bin altın, yani 2,000,000 altın idi.

Minarelerde ilk defa kandil yakılması

Hierî 996 yılına gelinceye kadar minarelerde kandil yanması âdet değildi. İlk defa minarelerin şerefelerinde kandil yakılmak bu yıl âdet hükmüne girdi. Padişah: «Rebiülevvel ayının on ikinci gecesi peygamber efendimizin doğduğu mübarek gecedir. Tazim ve ihtiram etmek vacibdir. Mevlüdlar okunup günahkâr ümmet yapıp yakılıp sefaat ve selâmet istensinler. Receb ayında Regaib gecesi ve Şaban ayında Berat gecesi de minarelerde kandiller yapıp âlemin nura garkolması âdet olsun» diye emir vermiştir.

Esrarlı bir cinayet

998 yılında İstanbulda mühim bir cinayet oldu. Kubbe vezirlerinden Yusuf Paşa Kırkçesem civarında otururdu. Kölelerine, adamlarına kızdığı zaman had-dinden fazla dayak atardı. Yusuf Paşa bazı geceler hareme gitmeyip konağının selâmlığında yatarmış. Zilkade ayında bir gece selâmlıkta yatmıştı. O gün bir nice kötek yiyen nöbetçi iç oğlanlarından iki nefer tüvana oğlan paşa uyunca hançer ile efendilerini vurmuşlar. Sabahleyin konak halkı bir müddet paşanın yatak odasından çıkmasını beklemişler. Sonra, Kırkçesem tarafına açılır ve daima muhkem kilidli durur kapının açık olduğu görülmüş, o zaman şüphelenip içeri girmişler ve paşayı ölü bulmuşlar. O oğlanlar da kaçıp kaybolmuşlar.

Cinayeti haber alınca sadrazam Sinan Paşa ile vezirler seher vakti konağa gelip kuşluk zamanına kadar kale kapılarına tembih olunup kapılar kapatıldı. Yusuf Paşa ağaları, oğlanları vesair hademeleri zincire vuruldu. Hepsine hak-sız yere işkeneler yapıldı. Katiller bulunamadı. Kırk gün sonra Yenibağçe civarında Küçükhisar burçlarında o iki oğlanın hançer ile öldürülmüş olarak cesdeleri bulundu.

yazıp bitirdikten sonra gidip uyumak üzere birbirimizden ayrıldık. Zannediyorum ki ne o, ne de ben uzun zamandan beri dün geceki kadar rahat uyumamışızdır.

İşte dün Hitlerin uzun bir nutukla cevap verdiği mesaj böyle bir hava içinde yazılmış ve bu şekilde Amerika matbuatı vasıtasile efkârı umumiyeye haber verilmiştir.

— Teşekkür ederim.. lüzum yok... Sinirli adamlarla yürümeğe başlamıştı. Cevad bahçeye gidecek yerde geri dönerek annesinin yanında yürüdü ve biraz soğuk bir sesle ona hitab etti:

— Size bir şey söylemek istiyorum anne... Evvelki gün Belkisi hanımın karıma çok çirkin sözler söylediğini duymuştunuz; ona bir daha evime ayak basmamasını rica ettiğimi size haber veriyorum.

Naime hanım hayretle durdu.

— Bunu nasıl yaptın Cevad? Bahuşus çocukluktanberi tanıdığım Belkise karşı...

Cevadın sesi birdenbire sertleşti:

— Karımın gözünde beni kirletmek isterse ablama karşı da aynı şeyi yaparım anne... Muallâ ile benim aramızın açmak maksadile yapılacak bütün manevraların lüzumsuz olacağını herkesin bilmesini istiyorum.

Naime hanımın elleri hafice titredi, yanakları kızardı ve yarı şaka yarı ciddi bir tavırla cevap verdi:

— Herkesin sizi ayırmak istediğini mi zannediyorsun Cevad?

Herkes bu cinayette büyüklerin parmağı olduğundan şüphelendi. «Bu hüsusta ukalâ hayran kaldılar.»

Buyuk bir hırsızlık

999 da İstanbul bedesteninde mühim bir hırsızlık oldu: Cemaziyülevvelin ilk günlerinden birinde eski bedestende bir sabah bedesten esnafı bazı emanet sandıklarının açılması olduğunu gördüler. (O zamanlar bankalar yoktu. Herkes, emîn yer olduğundan, nakdini ve müceheratını, bedestende kira ile tuttuğu sandıklarda saklardı). Esnaf şaşırıldı. İçlerinden biri:

— Bu hariçten adam işidir. Biz Cuma günü namaza gittiğimizde fırsat düşürüp mahzenlerde gizlenmiştir.

Dedi.

Çalınan şeyler yoklandı: Değeri 30.000 altın tutuyordu.

Bütün mahzen ve dolabların yoklanması emredildi. Bedesten on beş gün kapalı kaldı. Bütün bazirganların mahzenleri ve dolabları arandı. Tellâlar kefilinin de evi arandı. Bedesten bekçileri zincire vurulup tevkif edildi. Hepsine muhkem işkence edildi. Herkes bedestende emanetini almağa kalkarak şehirde emniyet kalmadı. Hırsızlar bulunamadı. Aradan zaman geçti, bir gün ufak bir şüphe üzerine Kuyumcular kapısında misk ve amber satan bir İranlının dükkânı altında kiracı olan bir delikanlının mahzen arandı. Birçok boş keseler bulundu. Mahzenin birine altınları ve diğer akçe ve kuruşları döküp üzerine köhne hasır ve palas koymuş.

Miskçi ile mahzen sahibi gülâmı tevkif edip İstanbul kadısının huzuruna getirdiler. Oğlan kimseye iftira etmedi:

— Bu benim kendi tedbirimdir. Fırsat düşürüp yaptım. Kimsenin vebaline girmem. Ben oldum olacak!

Diye cürmünü itiraf etti.

Padişah bu cüretkâr hırsız merak etmiş:

— Hiyanet edeni getirsinler görelim, ne güne şahıstır!

Demiş.

Delikanlı huzura çıkarıldı. Huzurda, işkence edilmeden idamını diledi. Dileği yerine getirilerek işkence edilmeden asıldı. Çalınan mallar da sahiblerine iade edildi.

Reşad Ekrem

Yeni neşriyat

Kanun Adamı — Muharrir Vedad Ürfî Bengü tarafından yazılan «Kanun Adamı» piyesi C. H. P. genel sekreterliği gösterit yayın serisi arasında neşrolunmuştur. Bu eser Halkevilimiz repertuarı için bir edebi kazanç olmuştur. Bu piyeste muharrir, kanun önünde insanın vazifesini tasvir etmekte dir.

Kiralık Konak — Tanınmış romancılarımızdan Yakub Kadri Karaosmanoğlunun bu kıymetli romanı, evvelce eski harflerle basılmıştı. Mevudü hiç kalmıyan bu kıymetli eseri, bu defa Remzi Kitabevi yeni harflerle ve tek cild halinde neşretti.

Eski harfleri bilmiyen genç neslimiz için harikulâde ehemmiyeti olan bu kıymetli eser, bilhassa eski yazıyı bilmiyenlere hararetle tavsiye ederiz.

"Son Posta," nın Edebî Romanı: 62

Muallâ

nakleden : Muazzez Tahsin

— Bunca senelik bir dostluğa bu suretle nihayet vermenize imkân yoktur Cevad... Evet ben haksızım.. ben fena hareket ettim... Fakat bunun sebebi sizce meçhul değildir.

Eli titriyor, ateşli gözlerinde yalvaran, dilenen bir bakış yanıyordu. Cevad mağrur bir eda ile geri çekildi:

— Bunu bilmek istemiyorum hanım efendi. Ben yalnız karıma karşı yaptığımız muameleyi görüyorum. Eğer o bana itimad ederek bütün olanı biteni söylemiş olsaydı ne kadar azab çekecekti! O belki sizi affediyor, fakat

ben hayır? Ve alâde bir arkadaşlıktan ibaret olan dostluğumuzun da bu kararım üzerine hiç bir tesiri olamaz.

Başın hafice eğerek kapıdan çıktı. Belkisi salonun ortasında donmuş kalıyordu. Yanakları yanıyor, vücudu bir şey hissedemeden titriyor, hâlâ Cevadın soğuk nazarlarının tesiri altında imiş gibi bir adım atamıyordu.

★

Cevad Belkisi hanımın evinden çıkınca kestirme bir yokuştan aşağı inerek çiftliğe geldi. Niyeti hemen odasına çıkmaktı; fakat sonradan vazgeçti,

Ağır ağır yürüyerek kış bahçesine doğru ilerledi. Annesi, elinde bir demet çiçekle kapıdan çıkıyordu. Cevadı görünce çatık kaşları açıldı, gülümsüyerek elini uzattı.

— Bu sabah sen atla gezmiye çıkmadın mı oğlum?

— Hayır anne, orman pek güzeldi, biraz yürüdüm. Siz çiçek mi kopardınız?

— Evet... Fakat ben bilhassa birkaç orkide koparmak için gelmişim. Bir tane bulamadım, Muallâ hepsini alıp götürmüş. Böyle kıymetli çiçeklerin sökülüp koparılmasına nasıl izin veriyorsun oğlum?

Naime hanımın sesinde büyük bir öfke gizli idi. Sükunetle konuşmak istediği halde buna muvaffak olamıyordu.

Cevad sakin bir sesle cevap verdi:

— Muallâ istediği çiçeklerden istediği kadar koparmakta serbesttir anne... Maamafih siz mutlaka orkide istiyorsanız ona söyleyiniz, odanıza derhal bir buket gönderir.

(Arkası var)

Son Postanın tarihi romanı: 56

Yazan: ZİYA ŞAKİR

Battalın bir hilesi

Kuleye iki ok menzilli kalınca, ayağa kalktı. Balık ağını denize attı. Kayığı da, kendi haline bıraktı.

Kule ile sahil arasındaki döküntü kayalıklardan hasıl olan anafur suları, kayığı yavaş yavaş kuleye doğru sürükliyordu. Ve aradaki mesafe gittikçe azalıyordu.

Kulenin rıhtımında, birdenbire bir kaç muhafız belirdi:

— Hey.. balıklı!.. Geri...
Diye, sert bir ses yükseldi.
Battal Gazi, aldırmadı. Sanki, bu sesi işitmemiş gibi, ağını çekerek şarkısına devam başladı.

Şimdi, kuleden karmakarışık sesler geliyor.. bir takım kaba küfürler işitiyordu. Fakat Battal Gazi, bunları da işitmiyor gibi davranıyor.. işine devam ediyordu. Kendisine, sağır bir kayıkçı tavrı veriyordu.

Birdenbire, başının üzerinde bir ok vızradı. Beş kulaç ileride, denize saplandı.

Battal Gazi, mahir bir aktör gibi hareket etti. Önünde denize saplanan okun nereden geldiğini anlamak istiyordu. Şimdi, birdenbire başını çevirdi. Rıhtımda, kendisine yumruk sallayan, ağız doluları küfür savuran muhafızları sanki şimdi görüyormuş gibi, büyük bir korku ve telaş eseri gösterdi. Muhafızlara karşı, bir takım yalvarma işaretleri yaptıktan sonra, derhal kulelere sarıldı. Sahildeki dik bayıra doğru uzaklaşmaya başladı. Fakat uzaklaşırken, rıhtımdaki muhafızların adedini saydı. Sonra, derin bir hayretle:

— Bunlar, on kişiden ibaret... Eğer kuledeki muhafızların adedi, bunlardan ibaret ise, Bizanslılar, kıymetli eşyalarını muhafaza etmeyi bilmiyorlar.

Diye, mırıldandı.

Sahile varır varmaz karaya atladı. Kayığı, bir ağaca bağladı. Dik ve kısa bayırı tırmandı. Yorgunluk çıkarmak isteyen tembel bir balıklı gibi, ağaçların altına uzandı. Kuleyi büyük bir dikkatle tetkike başladı.

Kız kulesi o tarihte, bugünkü şekil ve vaziyette değildi. (1) İşgal ettiği saha, daha genişti. Üzerindeki bina da, iki kısımdan mürekkebdü. Birinci kısım, üstüste iki oda bulunuyordu. Buna tamamlanmış bitişik olan diğer kısım ise, bir katlı ve duvarları mazgallı, küçüklük bir kaleye benziyordu.

Bu küçük kalenin sahile karşı olan cephesinde, dar ve küçük bir kapı görünüyordu. Muhafızlar, bu kapıdan girip çıkıyorlar, bu iki binayı çepeçevre kuşatan oldukça geniş rıhtımın üzerinde geziniyorlardı.

İki katlı binanın Boğaziçi tarafına nazır olan cephesinde de gene küçük bir kapı bulunuyordu. Ve bu kapının önünde de, elindeki mızrağına dayanmış olan zırhlı bir nöbetçi bekliyordu. Battal Gazi, gözlerini saatlerce kuleden ayırmadı. Küçük kaleye giren, çıkan ve rıhtımda dolaşan askerleri, defa defa saydı. Buradaki muhafızların adedini, nihayet ve nihayet, on ile on beşten fazla bulmadı.

İki katlı binanın pencerelerini de mütemadiyen gözden geçirdi. Bir aralık, üst kattaki odanın, sahile karşı olan pencerelerinden birinde, belli belirsiz bir kadın hayali farketti:

— İşte.. herhalde Eleonora, bu olacak.

Diye, söylendi.

Battal Gazi, oralarda dolaşan Bizans

(1) Bizanslılar zamanında (Damlas kulesi) adını taşıyan (Kız kulesi), Türklerin İstanbulu aldıkları zamana kadar, ilk yapıldığı halde kalmıştı. Ve, üzerinden asırlar geçtiği için, artık adeta harab bir hal almıştı. Türkler, harab binaları yıktılar. Onun yerine aşşab bir bina yaptılar. Bu bina, (3 üncü Sultan Ahmed) zamanında yapıldı. Ve gene bu hükümdarın zamanında, taşdan yapıldı. Sonraları da muhtelif zamanlarda tamir edildi. Ve nihayet, bugünkü şekle girdi.

Bir ağacın arkasında pusu tutan bir kaplan gibi bekledi.

askerlerinin nazarı dikkatlerini celb - den çekindi. Muhafız askerlerinin miktarı ile kuleye nereden ve nasıl girebileceğini iyice tetkik ettikten sonra, yattığı yerden kalkarak ağır ağır yokuşu indi. Kayığına binerek, gene Kadıköy sahillerine geçti. Orada, kayığı demirledi. Kendisi de, kayığın içine sirtüstü uzanarak, geceyi bekledi.

ALL. İMPARATOR HAZRETLERİNİN EMİRNAMESESİ

Battal Gazi, o gün akşama kadar kayıkta kalarak büyük bir sabır ve sükunet içinde, ortalığın kararmasını bekledi.

Akşamın gölgeleri, her tarafa çökünce, karaya çıktı. Kayığını bir kenara

bağladı. Ağır ağır dolaşmaya başladı. Bizanslıların Üsküdar valisi, kara tarafından bir baskına uğramak korkusu ile, Kadıköy ile Üsküdar arasında küçük karakollar halinde asker müfrezeleri yerleştirmişti.

Harb dolayısıyla herkes erkenden evlerine çekildiği için, ortada bu askerlerden başka hiç kimse görünmüyordu. Bunlar da, bir tehlike vukuunda kolayca kaçabilmek için, sahile yakın çadırlarda ikamet ediyordu.

Bizans askerleri, usul ve âdetlerini bozmamışlardı. Harb halinde ve tehlikeli bir mevkide bulunmalarına rağmen, bu çadırların civarında, meyhane çadırı kurmuşlardı.

(Arkası var)

Bir doktorun günlük notlarından

Tesadüfen meydana çıkan kalb Haslatıkları

Gerek mekteplerde sene muayenelerinde ve gerekse hususi tababet muayenelerinde bazı genç kız ve erkeklerin kalblerinde gayritabiliyere tesadüf etmekteyiz. Öyle ki bundan bizzat hastalarının da haberi yoktur. Yalnız esaslı muayene ve isticab neticesinde zaman zaman spor esnasında veyahud koştuğu vakitlerde çarpıntı, nefes darlığı gibi ârazım mevcut olduğu tesbit edilmektedir.

Böylece meydana çıkarılan kalb rahatsızlıklarının lâzım gelen tedabir ve dikkatlerin vaktinde tatbiki sayesinde âti için mühim bir garanti temin edildiği muhakkaktır. Çünkü bu gibi gençleri dikkatle beslemeğe başladıkdan ve bilhassa sporun her nevinden uzak tutmağa mecbur ettikten sonra yavaş yavaş hissedilen ârazım zail olduğuna şahid oluyoruz. Mektep muayenelerinin ve aile tababetinde tıbbi kontrollerin çok büyük faydalarından biri de budur.

Cevab istiyen okuyucularının postalarını yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Şehzadebaşında: (Asaf), Eminönünde: (Bensason), Aksarayda: (Ziya Nuri), Ailemdarda: (Esad), Beyazıdda: (Asador), Fatihte: (Hüseyin), Bakırköyünde: (Hilâl), Eyübdede: (Eyübsultan).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklâl caddesinde: (Dellasuda), Bos - tanbaşında: (İtimad), Taksimide: (Limonciyan), Pangaltıda: (Nargileciyan), Karaköyde: (Hüseyin Hüsnü), Beşiktaşta: (Süleyman Receb).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Kadıköyünde: (Yeni Moda, Merkez), Üsküdar: (Ömer Kenan), Sarıyerde: (Osman), Büyükdada: (Halk).

NERVİN
UYKUSUZLUK
SİNİR AĞRILARI
BAYGINLIK
ÇARPINTI VE
SİNİRDEN İLERİ GELEN
BÜTÜN HASTALIKLARI
İYİ EDER

ZAYI — 937 senesi Bursa Erkek lisesinin üçüncü sınıfından aldığım tasdiknameyi yayıttım. Yenisini alacağımın eskisinin hükmü yoktur.

Ali Altay

İlan Tarifemiz

Tek sütun santim

Birinci sahife 400 kuruş
İkinci sahife 250 »
Üçüncü sahife 200 »
Dördüncü sahife 100 »
İç sahifeler 60 »
Son sahife 40 »

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilan yaptıracaklar ayrıca tenzilatlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilanlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticari ilanlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanşade Han
Ankara caddesi

Son Posta'nın tefrikası: 98

Baron de Tott'un hâtıraları

Boğazda top tecrübesi

İhtiyarların temin ettiklerine göre bu top okadar büyük bir sarsıntı yapacaktı ki, kale ve şehir tamamen yıkılacaktı

Tercüme eden: Hüsrevi Cahid Yalçın

Bu askerlerin disiplinsizliklerinin baskı olduğu mahzurulara ve zorluklara rağmen, hiç olmazsa sayı itibarile düşmanı korkutabilecek bir kuvvet manzarası arz etmek lüzumu her gün maruz bulunduğumuz firar hâdiselerinin önünü almak için her vasıtayı kullanmağa bizi mecbur ediyordu. Bana en muvafık görünen çare bu askerleri deniz aşırı mahallere nakil ile memleketlerinden ayırmak oldu. 15 bin Asyalı Avrupa tarafına, 15 bin Avrupalı da Asya tarafına geçirmeyi düşündüm. Bu tedbir ittihaz edilince, cezanın şiddetinden kurtulmak zorluğu firar hâdiselerini biraz seyrekletirdi. Fakat bu şefillerin korkaklığına hiç bir şey galbe çalamıyordu. Bataryaların başına geçerek vazife almaktan duydukları nefreti aşikâr surette ilân etmekten utanmıyorlardı. Maamafih, ben kendilerini talime çalışıyordum. Barbiers mevkiindeki bataryaları kara tarafından bir baskına karşı müdafaa için örtülü bir yol ile ihata ettikten sonra, hisarlaraya yaklaştım. Elimizde hiç mevcut olmayan kundakları yaptırmak için atelyelerimi orada tesis etmişim.

Bundan beridir ki Boğaza hiç bir gemi girmemişti. Bir gün, tepeden turnağa kadar müsellâh Türklerle dolu bir gemi görüldü. Bu küçük sefinenin sahibi olan yedi zavalı Rumu getiriyorlardı. Türklerin başı gibi görünen bir adam karaya çıktı. Sahilde birikmiş olan halka Ruslardan bir ganimet aldığı haber vererek paşa ile görüşmek istediğini bildirdi. Derhal paşanın huzuruna getirilince, bu esirlerin Rus casusları olduklarını söyledi. Ölümleri hemen kararlaştırıldı. Fakat, aynı zamanda, bu güya casuslardan birinin küstahlığından dolayı şikâyet ediyordu. Şikâyet ettiği adam kayığın sahibi idi. Üzerine hücum edilince, tüfeğini çevirerek nişan almak cür'etinde bulunmuştu. Bu hakaretin acısını çıkarmak için, mücrimi kendi elle katletmek müsaadesini paşadan istedi.

Muhakeme görüldüğü ve bu garib idütfet verildiği esnada, paşanın adaletinin ihmalde beis görmediği noktaları ben düşünüyordum ve doğru malumat alarak meseleyi tenvir etmeğe çalışıyordum. Midedilli sakinlerden olan bu zavalı Rumların balık tutmak için adadan ayrıldıklarını ve bu Türkün tevazülüne daha evvelce boyun eğmemiş olmaktan başka bir kabahatleri bulunmadığını öğrendim. Türk onların hareketlerini gözetlemiş, casusluk ediyorlar bahanesile üzerlerine hücum etmiş idi. İdam hükmü verilmez ceza o kadar süratle tatbik olunmuştu ki önüne geçmeğe vakit bulamadığım için bir takım masumların öldürüldüğünü görmüş olmak kanaati içinde elem duymaktan başka bir şey yapamadım.

Kaleler hakkında verdiğim malumatın anlaşılacağı üzere, içlerinde bulunan birçok top, daha istifadeli surette tâbiye edilmişçe, Boğazın müdafasına hizmet demezlerdi, gayet meşhur olan, fakat hakikatte yağmur sularının teşkil ettiği küçük bir sele mecaz hizmetini gören Synnois Asya tarafındaki hisarın altında denize dökülüyor burada bir bataryaya tesis etmek bana münasib görüldü. Batarya kaleye müzaheret hizmetini görerek oradaki topların bir kısmını ihtiva edecekti. Bahsettiğim nehirin çukur yatağı kale civarlarını müdafaa hususunda işimize yarıyacaktı. Bu tertibat sayesinde kalenin etrafını ihata etmiş bulunuyordum. Kalenin topları Boğaziçi boyu boyunca ateş altında tutuyordu. Zaten Türkler de bu maksadla oraya taş güller atan pek büyük bir top koymuşlardı. Bunun mermer güllerini 1100 libre ağırlığındaki idiler. Murad zamanında dökülmüş olan bu tunç top bir vıda ile yerleştirilmiş iki parçadan tereküb ediyordu. İngiliz tabancaları tarzında yapılmıştı. Kundağı taşın yapılmış bir yığına dayalı bulun - behar top hususî surette yontulan direkler üzerinde duruyordu. Üstünde de küçük bir kubbe bina edilmişti.

Bu muazzam taş topunu harici mevzilerde kullanamazdım. Bu mevziler topun endantını setredecek surette tanzim edilmiş oldukları için, Türkler dünyada şüphesiz eş bulunmadığı zannettiler ki bu topa karşı âdeta istihfâkâr bir vaziyet aldığımızdan dolayı söyleniyorlardı. Paşa bana bu babda ihtarda bulundu. Topu doldurmaktaki zorluğun bir hücum takdirinde ancak bir kere endakta imkân verebileceğini tasdik ediyordu. Fakat bu endaktan gayet mühlik olacağına ve güllenin gayet uzaklara gideceğine o kadar inanıyordu ki, Çanakkaledeki umumî kanaate göre, yalnız bu taş topu bütün düşman donanmasını mahvedebilirdi.

Bu batıl fikri izale etmekten ise onu kabul etmek benim için daha kolaydı. Müdafaa plânını hiç değiştirmeden, bu top istikametindeki destek duvar parçasını keserek endantına imkân temin edebildim. Fakat daha evvel, atacağı güllenin tesirini tecrübe etmek istedim. Benim bu teklifim etrafımda toplanmış olanları korkudan titretti. İhtiyarların, eski bir an'eyeye göre, temin ettiklerine göre, şimdiye kadar hiç atılmamış olan bu top o kadar büyük bir sarsıntı tevliid edecekti ki kale ve şehir tamamen yıkılacaktı. Filhakiki, duvarlardan birkaç taşın düşmesi mümkündü. Fakat padişahın bu kadar bir zarara esef etmeyeceğini temin ettim. Topun istikametine nazaran, vuku gelecek infilâktan şehrin zarar görmeyeceği mütalesinde bulunuldum. Mu - hakkak ki hiç bir top hiç bir zaman böyle müthiş bir şöhet kazanmamıştır.

Dost, düşman, herkes ondand zarar görecekti. Bu taş topunu doldurmak kararı bir aydanberi dolmuştu Barut alacak yer 330 libre barut istiab ediyordu. Fitolini hazırlamak için topçubaşığı çağırttım.

Bu emri verdiğimi işitenler tahmin etdikleri tehlikeden kurtulmak için birer sığınak aramak üzere ortadan kayboldular. Paşa bile çekilmeğe hazırlanıyordu. Gayet hiddetli ısrarlardan, kalenin köşesindeki küçük bir köşkte durursa hiç bir tehlikeye maruz bulunmayacağı hak - kındaki teminattan sonra onu bu köşkte gitmeğe razı edebildim. Güllenin tesirini köşkten görebilecekti.

Şimdi topçubaşığı kandırmağa sıra geliyordu. Yalnız o kaçmamış olmakla beraber beni merhamete getirmek için söylediği sözleri bakarak cesareti hakkında bir fikir peyda edebiliyordum. Yanında beraber bulunmayı vâdetmek suretile ona cesaret ve hayat verebilmekten ziyade onu uyusturmağa muvaffak oldum. Topa ateş verildiği vakit topun arkasındaki taş küllenin üzerinde bulunuyordum. Zelzeleye benzer bir sarsıntı oldu. Güllenin üç yüz «boise» mesafede üç parçaya ayrıldığını gördüm.

(Arkası var)

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiyatları 28 - 4 - 1939

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	5.93	5.93
Nev - York	126.675	126.675
Paris	8.3500	8.3500
Milano	6.6650	6.6650
Cenevre	28.445	28.445
Amsterdam	67.6460	67.6460
Berlin	50.8250	50.8250
Brüksel	21.44	21.44
Atina	1.0925	1.0925
Sofya	1.56	1.56
Madrid	14.035	14.035
Varşova	28.9025	28.9025
Budapeşte	24.9675	24.9675
Bükreş	0.9050	0.9050
Belgrad	2.8925	2.8925
Yokohama	84.62	84.62
Stokholm	80.55	80.55
Moskova	28.9025	28.9025

İSTİKRARLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	—	—
» » II »	19.70	19.70
» » I vadeli	—	—

«Son Posta» nın tefriki: 48

ALMANYADA BİR İNGİLİZ CASUSU

Tercüme eden: H. Atas

İngiltereye giden on altı Alman casusundan on üç tanesi kısa bir zaman sonra İngilterede yakalandılar

Umumi Harbde, garb cephesinde İngilizlere aid boş kovanlar nakledilirken

Fakat onlara geçtiğim bu «ders» o kadar esaslı idi ki, İngiltereye giden bu on altı casustan on üç tanesi kısa bir zaman sonra orada yakalandılar. Bunlardan on iki tanesi muhtelif hapis cezalarına mahkûm edildiler. geri kalan üç kişi ise, münhasıran İngiliz hükümetinin şüurlü müsamahası ile bu akıbetten kurtuldular. (1) Çünkü İngiltereye giden 16 casusun on altısının da yakalanması tabiatle şüpheyi celbedebilirdi. onun için, iki - üç tanesini istisna etmek bir zaruretti. Maamafih kaçıp gelen bu üç casusun getirdiği malûmat da, çok görünmesine rağmen, münhasıran gazete havadislerinden ve dedikodularından ibaretti.

Bütün bu olup bitenlerden sonra, meseleyi ciddi olarak düşündüğüm zaman, biraz ileri gittiğim ben de farkında oldum. Şefimin, daha işe başlamadan evvel bana verdiği teminata rağmen, bu kadar büyük bir muvaffakiyetsizliğe uğriyan bir zabite bundan sonra mühim ve esaslı bir iş havale edileceği şüpheli idi.

Bunu nazarı dikkate aldığım için, son muvaffakiyetsizliğimi örtmek düşüncesiyle, âmirlerim nazarında çılgınca telâkî edilebilecek bir iş yapmağa karar verdim. Derhal albay Nikolaya bir mektub yazarak, bitaraf casusların son muvaffakiyetsizliğinde derin bir hayal sukutuna uğradığımı, ve bu hatayı tamir için, bizzat İngiltereye giderek, orada ne olup ne bittiğini öğrenmeğe karar verdiğimi kendisine bildirdim. Albay Nikolay, benim bu teklifimi büyük bir sevinçle kabul etti.

Okuyucularımın çok iyi tahmin edecekleri üzere, haddi zatinde benim için İngiltereye gitmek meselesi işten bile değildi. Fakat buna rağmen ben, Almanların gözünü boyamak için, icab eden bütün ihtiyat tedbirlerini almakta kusur etmedim.

Ben bir Hollanda tüccarı sıfatıyla seyahat ettim. Tıpkı Hollandalı tüccarlar gibi giyindim. Hattâ cebimde, haddi zatinde hiç bir kıymet ifade etmemekle beraber bir de Hollanda pasaportu vardı. Malûm olduğu üzere Umumi Harbde harbe iştirak eden her devletin safhte pasaport imaline mahsus küçük bir atelyesi vardı. Bu atelyeler, her milllete, her memleketeye mahsus, arzu edilen miktarda pasaportlar imal ederlerdi. Hem bunlar o kadar iyi yapıldı ki, en mütehassıs kimseler bile, bunların ha-

kiklerini sahtelerinden ayırd edemezlerdi. Bu meseleler, her casusluk kitabında ballandıra ballandıra o kadar anlatılmıştır ki, ayrıca bunun üzerinde tafsilât vermeği lüzumsuz buluyorum. Neyse, sözü uzatmayayım İngiltereye gelip te kimse tarafından farkedilmediğime kanaat getirince, doğru tren atılarak evimin bulunduğu köyeye yollandım. Ebeveynimin beni büyük bir sevinç ve hayretle karşıladıklarını söylemeye lüzum bile görmüyorum. Evde, annemle, babamla biraz görüş-tükten, biraz da istirahat ettikten sonra kendi resmî uniformamı giyerek doğru harbiye nezaretine gittim. Tabii beni orada da büyük bir sevinçle karşıladılar...

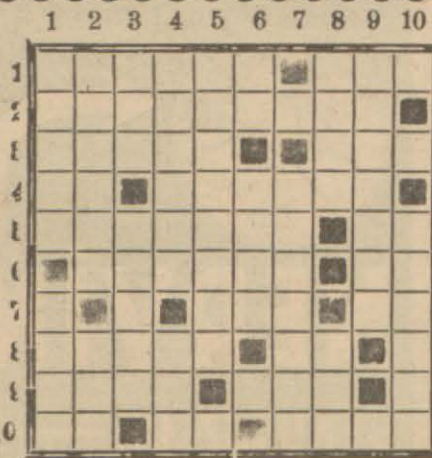
Harbiye nezaretinde yaptığım temaslara neticesinde, Almanların Verdün taarruzu hakkındaki gönderdiğim malûmat ve kopyenin vaktinde alındığını öğrendiğimden maada, ayrıca, onlara, Alman umumi karargâhının muhtelif faaliyetleri hakkında bir yığın yeni malûmat ta getirdim. Garb cephesinde bulunmakta olan Alman fırkaları hakkında mufassal malûmat verdiğim gibi, ileride Rus cephesinden Garb cephesine nakilleri muhtemel olan fırkalar hakkında da onları tenvir ettim.

Harbiye nezaretinde öyle bir sual yağmuruna tutulmuştum ki, bunlara cevab vermeye bile vakit bulamıyordum. Muhtelif dairelere mensub yarım düzineden ziyade askerî şef, benimle konuşmak arzusunu göstermişti. Ayrıca, Lord Kiçner'le de uzun bir mü-lâkat yapmak şerefine nail oldum. General Hayg gibi o da, uzun ve güzel söz söylemesini bilmiyen bir adamdı. Yanına gittiğim zaman Kiçner bir tek kelime söylemeksizin, bir dakika kadar beni tepeden tırnağa kadar süzdü. Bu dakika, bana bir asır kadar uzun göründü. Ancak bundan sonra, bana yarım düzine kelime ihtiva eden bir takım cümleler halinde sual sormıya başladı. Fakat iş sözde değildi. Lordun yanından ayrılmaya bana sorduğu sualleri şöyle bir zihnimden geçirdim; ve işte ancak o zaman bu kısa suallerin içinde, her meselenin ruhunu kavriyan çok esaslı bir derinlik bulunduğunu fark edebildim.

Almanya döndüğüm zaman, oradaki Alman efendilerime, İngilterede boş vakit geçirmedigimi göstermek için, beraberimde götürülmek üzere zararsız bazı malûmat verilmesini rica ettim. Bu, tabii, bizimkiler için hiç de gtlç olmıyan bir işti. Yeni teşkil edilen ordunun müteaddid fırkalarından üç tanesi Fransaya gönderilecekti. Bunlar

cepheye geldikten sonra, Almanların bunları keşfetmeleri, mevkillerini tayin etmeleri nihayet bir gün meselesi idi. Binaenaleyh Almanların nasıl olsa öğrenecekleri bu malûmatı, bir kaç gün önce onlara bildirmekte ne mahzur olabilirdi? (Arkası var)

Günün Bulmacası

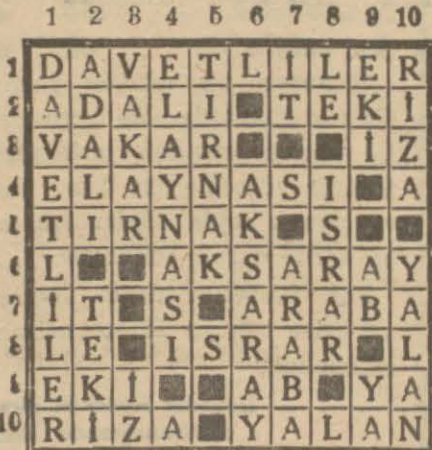

SOLDAN SAĞA:

- 1 - Yirminci asrın en fazla revaç bulan eğlencesi - Çizgi.
- 2 - İnan edenler.
- 3 - Bir kadın ismi - Atın yavrusu.
- 4 - Ayı yuvası - Birlik.
- 5 - Yalancı - Bir nota.
- 6 - Damar - Beyaz.
- 7 - Çok iyi - Rabit edati.
- 8 - Biraz evvel - Birbirine yakın manalara gelen iki kelime arasına virgül yerine konulan bir kelime.
- 9 - Peçli - Kocası yahud karısı ölmüş insan.
- 10 - Uzağı işaret için kullanılan nida - Beygir - Çocuk pudrası.

YUKARDAN AŞAĞI:

- 1 - Asab - Sayı.
- 2 - İnan - Göz rengi.
- 3 - İstîğna - İki kere on.
- 4 - Fazla acar olan - Hissettirmek.
- 5 - Osmanlı dram kumpanyasının baş aktörü.
- 6 - Lohusa - Mana.
- 7 - Arnavudluk sakimleri.
- 8 - Yanış - Göz rengi.
- 9 - Taharri ettirmek.
- 10 - Tefrika.

Buveiki bulmacanın halledilmiş gelmiş

SPOR

Seyahat notları:

Osloda bir Pazar sabahı

Norveçte en çok rağbet gören sporların başında futbol, boks ve atletizm gelmektedir, kayak sporlarına rağbet ise bunların hepsinin fevkindedir

Oslo, 24 (Güreşçilerimizle beraber giden arkadaşımız Ömer Besim bildiriyor) - Beynelmül Güreş Federasyonu dün kongre münasebetile toplandı ve aşağıdaki kararları verdi:

1 - Avrupa güreş şampiyonası 1941 senesinde Fransada, 1942 de İtalyada yapılacaktır.

2 - Beynelmül Güreş Federasyonu intihabı Finlandiyada 1940 olimpiyadları esnasında yapılacaktır. Olimpiyadlarda müsabakalara sabah ve akşam devam edilecektir.

3 - Güreş minderinin eb'adı her yerde 6x6 olacaktır.

★

Osloda bir Pazar sabahı... Koca şehir adeta boşalmış gibi, sebebini sordum: Herkes dağa gitti dediler. Hakikaten civar dağlar bembeyaz, şehirde de kar ekşik değil. dükkân vitrinleri kayak eşyasıyla donanmış, elinde kayak, başında külâh gezenler şehrin ekseriyetini teşkil ediyor. Bir yabancı için Pazar günü şehirde oturulacak yer bulmak mümkün değildir. Sağa, sola soruşturduktan sonra öğleden sonra bir futbol maçı olduğunu öğrenip soluğu doğru Trogner stadyumunda aldım.

15 bin kişilik ahşap tribünleri kömür tozu sahası, devamlı yağmur ve kar dolayısıyla Taksim stadı kadar bataklık... Norveç şampiyonu Skeid ile birinci liğin dördüncüsü Strong takımları fakir çocukları himaye cemiyeti tarafından tertib edilen bir turnuvarın finalini oynuyacaklardır.

Sadun Galibin kulakları çınlasın! Berlin olimpiyadından evvel yazdığı bir yazıda Norveçliler şimallidir, şimal insanları ağır hareketli oldukları için millî takımımızın Norveçlileri yenebileceğini yazmıştı.

Berlin ve Osloda seyrettiğim Norveçliler çabuk ve uzun paslarla tam İngiliz futbolü oynuyorlar. Oyunda favule tesadüf etmek mümkün değil.

Strong takımının karla beraber biraz daha hâkim oynamasına rağmen devre

Güreşçilerimiz Berlinden geçerken...

0-0 a bitti. Stadyum iki tarafta kahveler var. Haftayda ilk bu toplantı olarak harıl harıl çay içiyor.

İkinci devre mükemmel oynayan her iki takım da birer gol yaptığından maç 1-1 e beraberlikle neticelendi. Turnuvarın garib bir hususiyeti olacak ki oyun ne temdid edildi, ne de başka bir güne terhis edildi. Hakem para atarak kur'ayı kazanan Strong takımının galibiyetini ilan etti.

Maçtan sonra iki takım oyuncularının da birbirlerinin ellerini sıkmaları ilk defa gördüğüm ve çok hoş giden bir sportmenliktir.

Norveçte bütün takımlar amatördür. Hakemler de amatör olarak maçları idare ediyorlar...

Osloda birinci lige dahil sekiz, ikinci ligde dokuz, üçüncü ligde altı kulüp vardır. Her ligden alınan ikiser kulüp arasında ayrıca millî küme maçları yapılmaktadır.

Norveçte en çok rağbet gören sporların başında futbol, boks ve atletizm gelmektedir. Kayak sporlarına olan rağbet ise bunların hepsinin fevkindedir.

Ömer Besim

G. Saray bugün Demirsporla karşılaşiyor

Şehrimize gelmiş bulunan Ankara Demirspor takımı bugün Taksim stadında Galatasarayla ilk maçını yapacaktır. Millî kümede hâlen en iyi vaziyette olan Ankara takımının şehrimizde yapacağı maçlar alâka ile beklenmektedir. Galatasaray ve arkasından Beşiktaş Ankara'da yenen Demirspora karşı Galatasarayın bugünkü maçı bir revaç olacaktır. Galatasaray kadrosuna aldığı Güneşlilerle takımını çok kuvvetlendirmiştir. Geçen hafta Vefaya karşı aldığı 4 - 1 lik galibiyet ve çıkardıkları iyi oyun bunun bir delilidir. Demirsporun seri ve anlaşmış bir takım olduğu söylenildiğine göre bize bu maçta galibiyet şansı iki taraf için de müsavidir. Galatasarayın takım anlaşmasında biraz aksaması galibiyet ibresini Ankaralılara, Demirporluların da saha ve seyirci yabancılığı dolayısıyla hakikî oyunlarını tutturamamaları ibreyi Galatasaray tarafına çevirebilir. Maçın beraberlikle

Bugünkü spor hareketleri

Taksim stadında:
Pera, İstanbulspor - Kurtuluş, Beykoz muhtelifleri saat 14.30, Galatasaray-Ankara Demirspor (millî küme) saat 16.30.
Şeref stadında:
Mektepler arasında futbol maçları: saat 14.30, Vefa - Pertevniyal, İstanbul İhsesi - Yüce Ülkü, Haydarpaşa - Hayriye İhsesi.
İstanbul Kız İhsesinde:
Kızlar arasında voleybol müsabakaları saat 15.
Kabatış İhsesinde:
Erkekler arasında voleybol maçları saat 14.
Fenerbahçe stadında:
Atletizm müsabakaları saat 13.

bitmesi ne kadar kuvvetli bir ihtimal dahilinde ise pek az farkla iki takımın birinin kazanması da muhtemeldir. M.T.Ö.

(Spor haberlerimizin devamı 15 inci sayfada)

Millî Küme fiküstüründe değişiklik

Görülen lüzum üzerine Millî küme fiküstüründe aşağıda gösterilen tadilat yapılmıştır.

Oynayacak K.	Oynanılacak M.	Eski Maç. T.	Yeni Maç. T.
Fenerbahçe - Vefa	İstanbul	28.5.939	27.5.939
Beşiktaş - Vefa	"	4.6.939	3.6.939
Galatasaray - Vefa	"	2.7.939	1.7.939
Demirspor - Vefa	"	10.6.939	8.7.939
Demirspor - Beşiktaş	"	11.6.939	9.7.939

Beşiktaş kulübü idarecilerinden Sadriye İzmirde Beşiktaş - Ateşspor maçında bir hareketi dolayısıyla bir ihtar, Ankara'da Beşiktaş - Demirspor, Beşiktaş - Ankaragücü maçlarındaki hareketlerinden dolayı da üç ay geçici hak mahrumiyetli cezaları verilmiştir Tebliğ tarihi olan 24/4/1939 tarihinden itibaren bu ceza mevki kii mer'iyete girmiş olacaktır.

(1) Yakalanan on üç casustan on ikisinin muhtelif hapis cezalarına mahkûm edildiğinden bahsedildiği halde on üçüncüsü idam edilmiştir; herhalde bu on üçüncüsü idam olunmuş olsa gerek. Mütercim

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesi'nden

938 VE DAHA EVVELKİ SENELER MAHSULÜNDE OLUP DA HALEN SAHİBLERİ UHDESİNDE BULUNAN AFYONLARIN MUBAYAASI İÇİN TOPRAK MAHSULLERİ OFİSİNCE TESBİT EDİLEN PROGRAM

AZAMİ TESLİM MÜDDETİ

938 ve daha evvelki seneler mahsulünden olup halen sahipleri uhdesinde bulunan ham afyonların ofis tarafından mübayaaya edilebilmesi için bunların nihayet 31 Mayıs 939 akşamına kadar ofisin İstanbuldaki deposuna ya bizzat sahipleri tarafından veyahud İstanbulda tayin edecekleri kanunî vekilleri tarafından getirilmiş olması lâzımdır.

Bu tarihten sonra getirilecek afyonlar sureti kat'iyede satın alınmayacağı gibi tayin edilen muayyen müddet dahi hiç bir sebeble uzatılmayacaktır. Hastalık veya her hangi diğer bir mazeret sebebiyle yukarıda tayin edilen müddet zarfında teslim edilmemiş olan afyonların mübayaası için vâki olacak müracaatlar da kat'iyen nazarı itibara alınmayacaktır.

AFYONLARIN DEPOYA MUVAKKAT KABUL ŞEKLİ

Afyonlar İstanbulda Ofis deposuna geliş sıra numarası ile kabul edilecek ve eksperlerimizce usulü dairesinde hikemî muayenelerinin yapılması, tartışı, nümunelerin alınıp tahlil gönderilmesi bu sırayı takip edecektir.

AFYONLARIN DEPODA YAPILACAK HİKEMİ MUAYENESİ

Ofis deposuna teslim edilen afyonlar üzerinde yapılacak hikemî muayene (ekspertiz) sonunda bunların arasında hileli katkılı mağuş afyonlar zuhur ederse bunlar kat'iyen mübayaaya edilmeyecektir. Muayene neticesinde kabule şayan görülen afyonlar ince ve kaba olarak iki sınıfa ayrılacaktır.

Hikemî muayenelerde Ofis eksperlerinin verecekleri kararlar kat'idir.

KİMYEVİ MUAYENE ŞEKLİ

Ofis deposuna teslim edilen afyonların hikemî muayene neticesinde ince ve kaba kısımlara ayrılmasından sonra her iki sınıf afyondan müteamil usulüne tevfiğin ayrı ayrı alınacak nümuneler tahlilâtı ticariye laboratuvarına sevkedilecektir. Bu laboratuvarda yapılacak kimyevî tahlil neticesinde her bir sınıf afyonun irae edeceği morfin derecesi afyon fiyatının tesbitine esas teşkil edecektir.

Kimyevî tahlil neticesinde çıkacak ihtilâflar satıcı ile Ofis arasında tanzim edilecek mukaveleye mevzu hükümler dairesinde halledilecektir.

AFYONLARIN TARTISI

Depoya giren afyonların Ofis eksperleri tarafından yapılan hikemî muayeheden sonra şayan kabul görülen afyonlardan ince ve kaba olarak ayrılan kısımlar ayrı ayrı müteamil usule tevfiğin nümunesi alındıktan sonra tartılarak alâ-kadarına muvakkat bir ayniyat makbuzu verilir.

AFYON FIATLARININ TESBİTİ

Ofis deposuna teslim edilen afyonlardan ince afyonun beher morfin derecesi fiatı 35 ve kaba afyonun beher morfin derecesi fiatı 25 kuruş olarak tesbit edilmiştir.

AFYON BEDELLERİNİN TAHAKKUKU ŞEKLİ

Tahlilâtı ticariye laboratuvarına gönderilen nümuneler üzerinde yapılan tahlil neticesinde afyonların ihtiva ettiği morfin derecesi laboratuvarın vereceği resmî rapor ile tahakkuk ettikten sonra yukarıdaki maddede beher morfin derecesi için tesbit edilen fiatlar üzerinden ince ve kaba afyonların tutarı herkes için ayrı ayrı tahakkuk ettirilerek bu bedeller afyon müdülerinin namına açılacak bir hesaba alacak, yazılacaktır.

Afyon bedelleri bu suretle tahakkuk ettirildikten sonra alâkadarlara evvelce verilmiş olan muvakkat ayniyat makbuzu istirdad edilerek yerine afyonun ince veya kaba olduğunu ve her cinsin kilosunu titrajını ve kilo fiyatını ve bu fiata nazaran ayrı ayrı tutarlarıyla alâkadarların yükümlü alacağını gösteren bir vesika verilir.

AFYON BEDELLERİNİN ÖDEME ŞEKLİ

939 senesinden itibaren her sene ofisin satacağı afyonların brüt bedellerinin % 20 si her seneki bilançonun kesbi kat'iyet etmesinden sonra afyon müdülerine alacaklarına nazaran garameten taksim edilecektir. Bu suretle tahakkuk edecek alacaklar sahiplerine makbuz mukabilinde tevzi edilerek hesaplarına zimmet kaydedilmekle beraber her sene yapılan diyat yukarıki madde mucibince alacaklılara verilmiş olan vesikaya da kaydolunacaktır.

Damga ve borsa resimleri gibi her türlü rüsum ve tekâlif satıcıya aittir.

Bu program 31/Mayıs/939 Çarşamba günü akşamına kadar İstanbulda Toprak mahsulleri ofisinin Afyon deposuna teslim edilecek 938 ve daha evvelki seneler mahsulünden olup ta bugüne kadar muhtelif sebebler dolayısıyla uyuşturucu maddeler inhisarına satılmıyan veyahud mezkûr inhisarın tesbit ettiği mübayaaya programlarının muayyen şartlarına tevafuk etmediği için mezkûr inhisar tarafından satın alınmamış olan afyonların mübayaasına münhasırdır.

938 senesinden sonra her sene mahsulü senesi için tesbit edilecek programlar ve prensipler mucibince tayin edilen program haricinde kalacak afyonların mübayaası için vâki olacak müracaatların da sureti kat'iyede kabul edilmeyeceği e-hemmiyetle alâkadarların malûmu olmak üzere ilân olunur.

Faiz tafsilat için Ofisin İstanbul şubesi müdürlüğüne müracaat edilmesi.

•2811•

İstanbul Pelediyesi İânları

Adresleri bulunamıyan mükelleflere aid tahrir neticelerini ihtiva eden cetvellerin

Mahallesi	asilacağı yer	Talik tarihi
Maden	Vapur iskelesine	29/4/939
Cami	"	"
Nizam	"	"
Karanfil	"	"
Yah	"	"
Meşrutiyet	"	"
Heybeli	"	"
Dağ	Ayyıldız caddesindeki gazino önünde	"
Bahriye	"	"
Burgaz	"	"
Kınalı	Nahiye binasına	"
	Vapur iskelesine	"

Adalar kazasının yukarıda yazılı mahallâtı içinde tahrir edilip sahipleri adreslerinin öğrenilmemesine binaen doğrudan doğruya tebliğ edilemeyen tahrir neticelerini ihtiva eden birer varakamın hizalarında yazılı mahallere asılarak bugün ilân olunduğu, 2901 sayılı arazi tahrir kanununun 8 inci maddesi mucibince ilân tarihinden itibaren bir ay içinde vâki tahrir itiraz edebilecekleri alâkadarlara tebliğ olunur.

(B.) (2958)

1 Mayıs'ta Fener - G. Saray karşılaşılıyor

Fenerbahçe - Galatasaray takımları aralarında anlaşarak bahar bayramı olan 1 Mayıs Pazartesi günü maç yapmaya karar vermişlerdir. Müsabaka Kadıköyünde yapılacaktır. Ankara maçlarından sonra futbol meraklılarımız aralarında an'anevi bir rekâbet olan bu iki kıymetli takımımızın tekrar karşılaşmalarını görmek fırsatını bulmuş olacaklardır.

Atlet Semih İstanbul'a fahri antrenör oldu

Millî atlet ve rekor menlerinden Semih, Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğüne müracaat ederek İstanbul fahri atletizm antrenörü olmak arzusunun göstermiştir. Kıymetli sporcu muzun bu hareketini takdirle karşılıyan Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü kendisini İstanbul fahri antrenör olarak tayin etmiştir.

Mısra'a gönderilecek Türk atletleri

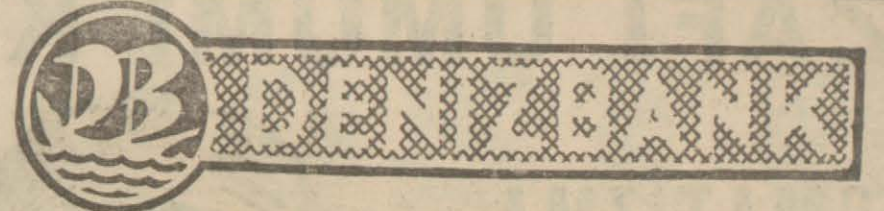
14, 19, 24 Mayıs tarihlerinde Mısırın Kahire şehrinde yapılacak beynelmüllet atletizm müsabakalarına iyi derece sahibi altı Türk atletinin gönderilmesine federasyonca karar verilmiştir. 200 ve 400 metrede Gören, 110 ve 400 manialda Faik, 5 bin ve on bin metrede Rıza Maksud, yüksek ve üç adım atlamada Pulat, gülle ve diskte

Süleymaniye sahasında tertib edilen maçlar

Süleymaniye klübünün topkapıda yaptırıldığı yeni sahada muhtelif klüpler arasında lig maçları tertib edilmektedir. Bu maçlara federe, gayri federe on klüp iştirak edecek, müsabakalara 7 Mayıs Pazartesi günü başlanacaktır. Bu müsabakalar sonunda birinci çıkan takım «Süleymaniye Kupası» nı kazanacaktır. İştirak eden diğer takımlara da birer armağan verilecektir. Maçların idaresi ve programı 3 Mayıs Çarşamba günü Süleymaniye klübünün vezneceilerdeki lokalinde bütün klüp murahasalarının iştirakile tesbit edilecektir.

Bakırköy maçları

Bakırköy Halkevi Başkanlığından: Ba-

DENİZBANK ŞEHİR HATLARI İLKBAHAR TARİFESİ:

Adalar - Anadolu - Yalova hatlı ilk bahar tarifi 30 Nisandan itibaren tatbik olunacaktır. Yeni tarife iskelelere asılmıştır.

Sihhat ve İctimai Muavenet Vekâletinden:

300 lira aylık ücretli Bitlis memleket hastanesi operatörlüğü münhaldir. Talib olanların evrakı müsbitelerle birlikte Vekâlete müracaat etmeleri.

•2935•

Polatlı Sulh Fıkuk Hâkimliğinden:

İnhisarlar İdaresine izafetle Polatlı memuru tarafından eski memur Ahmed Palazoğlu aleyhine açılan peşin maas, icra ve avans ve hesap farkından doğma 68 lira 34 kuruş alacak davasının mürafaasına davet maksadile uzun müddet aranmış ise de işlemede olduğu kamyonu ile muhtelif mahallerde dolay yer ve yurdu belli olmaması neticesi umumî hükümler dairesinde tebligat yapılmasına imkân bulunmıyan dava olunanın ilân davetine karar verilmiş olduğundan mumalleyhin 24-5-939 Çarşamba günü saat 9 da mahkemede bulunması veyahud bir vekil göndermesi ve aksi takdirde gıyabında muhakemeye devam olunacağı ilân olunur.

ZAYİ — 1335 yılında Davudpaşa Sultanının 6 nci sınıfından aldığı tasdiknameyi zayı ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Abdullah Sabri O. Ahmed Hikmet

1 Mayıs Bahar bayramı günü göğüslerinizi Türk Maarif Cemiyeti rozetiyle süsleyiniz.

kırköy Halkevi tarafından tertib edilen futbol turnuvalarına 30.4.1939 Pazar günü saat 16.30 da Bakırköy Barutçü alanında Bakırköy Halkevi ile Fatih Halkevi arasında devam edecektir.

İstanbul eskrim takımı Ankaraya gitti

Ankara eskrimcileriyle iki maç yapacak olan eskrim takımımız 12 kişilik bir kafile halinde dün akşam trenle Ankaraya hareket etmiştir. Kafileyi eskrim ajanı Ömer götürmektedir.

Akba kitabevi
Her dilden kitab, gazete ve SON POSTA'nın Ankara bayidir. Underwood makinelerinin de acentasıdır.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize ziddir.

ABONE FIATLARI

Sene	6 Ay	3 Ay	1 Ay
1400 Kr.	750 Kr.	400 Kr.	150 Kr.
2340	1220	710	270
2700	1400	800	300

TÜRKİYE YUNANİSTAN ECNEBİ

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telegraf : Son Posta
Telefon : 20203

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç
SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIĞILI

TÜRKİYE İŞ BANKASI

ZAFİ UMUMİ KANSIZLIK

ROMATİZMA
KEMİKSIRACA
SİNİR

Hastalıklarına

Cılız yavrular, yürümiyen, diş çıkaramıyan çocuklar, dermansız ihtiyarlar, solgun kızlar, ve eme istidadı olanlar

HASAN KUVVET ŞURUBU'ndan içmelidir. Kanı artırır, iştah verir, şifai tesirleri çoktur. Fenni surette imal edilmiş, içilmesi kolay ve lezzetli bir şurubdur. Küçük büyük her yaşta istimal edilebilir.

gezintilerinizde ve sair eğlencelerinizde...

makinasını unutmayınız

ODEON

Odeon No. 5 - Odeon No. 1 - Odeon No. 0

P. T. T. Umumi Müdürlüğünden

1 - Ankara radyosu için biri (200), diğeri (125) lira ücretle iki spiker alınacaktır.

2 - Taliblerin lise mezunu olması ve telâffuzlarının, düzgün seslerinin mikrofonu müsaide bulunması, bilhassa dilimizi çok iyi bilmeleri ve konuşmaları lâzımdır.

3 - Aynı evsafı olanlar arasında yabancı dil bilenler ve yüksek mektep mezunları tercih edilecektir.

4 - Taliblerin 1 Mayıs 1939 tarihine kadar istida ile P. T. T. Umumi müdürlüğüne müracaatları. (1408) (2651)

BAKER Ayakkapları

Rahat ve sağlamdırlar.

Bu ayakkapları almakla iktisad etmiş olacaksınız. Halihazırda yerli ve ecnebi malı Zengin çeşitlerimiz vardır. Geliniz, görünüz ve intihap ediniz.

PASTİL ANTİSEPTİK

KANZUK

Soğuk algınlığı, nezle ve teneffüs yolları ile geçen hastalıklardan korur, grip ve boğaz rahatsızlıklarında, ses kısıklığında pek faydalıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Sütçüler Aleminde Bir Hadise...

Miele SÜT MAKİNELERİ

1939 modelleri gelmiştir
Lünyanın en sağlam ve en ucuz,

MIELE
SÜT MAKİNELERİDİR.

Paslanmaz, iekelenmez ve bozulmaz.
Yedek aksamları daima mevcuttur.
Anadoluda acenta aranmaktadır.

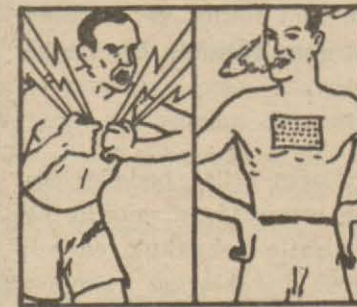
Taşra Satış yerleri:

Konyada Kaşıkçı Necati, Erzurumda Neş'et Solakoğlu

TÜRKİYE UMUM DE OSU: JAK DEKALO ve Şiş İstanbulda Tahtakale No. 51

Ankara acentamız :	Yusuf Esendemir ve Oğulları
Adana » :	Ömer Başgeçmez
Konya » :	Mehmet, Şükrü, Necati Kaşıkçı
Ceyhan » :	Sait Akman
Gaziantep » :	Mutafoğlu M. Şakir Özseker
Erzurum » :	Neş'et Solakoğlu
Polatlı » :	Süleyman Uzgeneci
Eskişehir » :	Alanyeli Abdurrahman Şeref
Trabzon » :	Polathaneli kardeşler
Trabzon » :	Kurumahmut oğlu Hafız Salih

Göğüs ağrısının şayanı hayret tedavisi

Bütün bir hayatın tecrübesi, bu tedbirin kusursuz ve tam tesirini ispat eder.

Bay N. P. yazıyor: «Bundan 60 sene evvel, pedirim bana delikli ALLCOCK yakılarını tanıtmıştı. Bu yakıları ihmal ettiğim zaman, müthiş sancılarla kıvranıyordum. En sürekli ağrılarımı bir delikli ALLCOCK yakisiyle tamamen geçirdi. Bu yakıları karın nezlesi, romatizma, mafsal yorgunluğunda kullandım, serri ve müessir semeresini gördüm.

OKSÜRÖK, NEZLE! DERHAL GEÇER!

Müthiş sırt ağrısından kıvranıyor veya sıyatıkten ızdırab çekiyorsanız delikli ALLCOCK yakisiyle halâs ve sükün bulursunuz. Sağlığı sıhhi sıcaklığı OTOMATİK BİR MASAJ GİBİ ağrıyan yerin etrafına yayarak kanı tahrik eder, ve bütün ağrıları anıyen defeder.

DELİKLİ ALLCOCK YAKISI Eczanelerde 17½ kuruş.

YILDIZ

13 üncü sayısı 1 Mayısta çıkıyor
Türkiyenin en zengin, en şık, en zarif biricik rövüsü.

YILDIZ 1 Mayısta çıkan 13 üncü sayısıyla 2 nci cildine başlamaktadır. Bu sayının zengin yazıları arasında:

Münir Nurettin - Tino Rossi - Abdülvehap Kahireye romantik bir gece yaşattılar - Jeanette Macdonald'ın hayatı - Claudette Colbert kim ve asıl adı ne? Vesaire...

Dört renkli nefis bir kapak içinde kâmil renkli, resimli 52 zengin sayfa

Heryerde 15 Kuruş

NAM VEREN

İstanbul İş Bankası karşısında 15 Numarada

Malûl Cemal
GİŞESİNE gidiniz

Hayatta yalnız kendine güven, Mezkûr Gişeden bilet al
Zenginler arasına karış ümitsizliğe kapılma...